

Grupa Kapitałowa UNIMOT

Raport Roczny za 2018 r.
Sprawozdanie Skonsolidowane

29 marca 2019

RAPORT ROCZNY – SPRAWOZDANIE SKONSOLIDOWANE
SPIS TREŚCI:

1.	WYBRANE DANE FINANSOWE	3
2.	ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE	4
3.	INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO ROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	9
3.1	INFORMACJE O GRUPIE	9
3.2	PODSTAWA SPORZĄDZENIA ROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
3.3	OPIS WAŻNIEJSZYCH STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI	14
3.4	WPŁYW MSSF 9, MSSF 15 i MSSF 16 NA ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE	26
3.5	PRZEKSZTAŁCENIE DANYCH PORÓWNYWALNYCH ZA 2017 R.	30
3.6	SEGMENTY SPRAWOZDAWCZE	32
4.	DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	36
4.1	PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	36
4.2	KOSZTY WEDŁUG RODZAJÓW.....	36
4.3	KOSZTY SPRZEDANYCH TOWARÓW I MATERIAŁÓW.....	36
4.4	POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	36
4.5	POZOSTAŁE ZYSKI/(STRATY) NETTO	36
4.6	POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	37
4.7	KOSZTY FINANSOWE NETTO	37
4.8	PODATEK DOCHODOWY.....	37
4.9	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	38
4.10	WARTOŚCI NIEMATERIALNE	39
4.11	POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE	43
4.12	AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ODROZCZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO.....	43
4.13	ZAPASY	44
4.14	POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE	44
4.15	NALEŻNOŚCI HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	45
4.16	AKTYWA Z TYTUŁU UMÓW Z KLIENTAMI	45
4.17	POZOSTAŁE AKTYWA OBROTOWE	46
4.18	ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	46
4.19	KAPITAŁ WŁASNY	46
4.20	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW, POŻYCZEK, INNYCH INSTRUMENTÓW DŁUŻNYCH ORAZ KREDYTÓW W RACHUNKACH BIEŻĄCYCH	49
4.21	POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE	50
4.22	ANALIZA UMÓW KREDYTÓW I POŻYCZEK	51
4.23	ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ WYNIKAJĄCYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ.....	53
4.24	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	53
4.25	REZERWY KRÓTKOTERMINOWE	54
4.26	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UMÓW Z KLIENTAMI	55
4.27	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE	55
4.28	INSTRUMENTY FINANSOWE	56
4.29	ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	67
4.30	PODMIOTY POWIĄZANE	68
4.31	NOTA OBJAŚNIAJĄCA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	69
4.32	ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM	70

1. WYBRANE DANE FINANSOWE

Wybrane dane ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego

	w tys. zł		w tys. euro	
	31.12.2018	Dane porównawcze*	31.12.2018	Dane porównawcze*
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	3 370 994	3 009 249	790 033	708 943
II. Zysk/(strata) na działalności operacyjnej	727	29 896	170	7 043
III. Zysk/(strata) brutto	(221)	24 000	(52)	5 654
IV. Zysk/(strata) netto przypadający na właścicieli jednostki dominującej	110	20 705	26	4 878
V. Zysk/(strata) netto	(3 140)	19 515	(736)	4 597
VI. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(29 200)	20 117	(6 843)	4 739
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 090)	(3 014)	(255)	(710)
VIII. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(27 317)	50 204	(6 402)	11 827
IX. Przepływy pieniężne netto, razem	(57 607)	67 307	(13 501)	15 857
X. Aktywa, razem	603 285	618 520	140 299	148 294
XI. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	410 040	408 199	95 358	97 868
XII. Zobowiązania długoterminowe	13 679	25 306	3 181	6 067
XIII. Zobowiązania krótkoterminowe	396 361	382 893	92 177	91 801
XIV. Kapitał własny	193 245	210 321	44 941	50 426
XV. Kapitał zakładowy	8 198	8 198	1 907	1 966
XVI. Liczba akcji (w tys. szt.)	8 198	8 198	-	-
XVII. Zysk(strata) na jedną akcję zwykłą przypadający na właścicieli jednostki dominującej (w zł/euro)**	0,01	2,68	0,00	0,63
XVIII. Rozwodniony zysk(strata) na jedną akcję zwykłą przypadający na właścicieli jednostki dominującej (w zł/euro)**	0,01	2,68	0,00	0,63
XIX. Wartość księgową na jedną akcję (w zł/euro)***	23,57	25,66	5,48	6,15
XX. Rozwodniona wartość księgową na jedną akcję (w zł/euro)***	23,57	25,66	5,48	6,15
XXI. Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł/euro)	1,70	1,20	0,40	0,28

*Dane dla pozycji dotyczących sprawozdania z sytuacji finansowej prezentowane są na dzień 31 grudnia 2017 r. natomiast dla pozycji dotyczących sprawozdania z całkowitych dochodów i sprawozdania z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.

** na 31.12.2018 r. liczba akcji użyta do wyliczenia zysku na jedną akcję zwykłą oraz rozwodnionego zysku na jedną akcję zwykłą wynosiła 8 198 tys. sztuk

** na 31.12.2017 r. liczba akcji użyta do wyliczenia zysku na jedną akcję zwykłą oraz rozwodnionego zysku na jedną akcję zwykłą wynosiła 7 731 tys. sztuk

*** na 31.12.2018 r. liczba akcji użyta do wyliczenia wartości księgowej oraz rozwodnionej wartości księgowej na jedną akcję wynosiła 8 198 tys. sztuk.

*** na 31.12.2017 r. liczba akcji użyta do wyliczenia wartości księgowej oraz rozwodnionej wartości księgowej na jedną akcję wynosiła 8 198 tys. sztuk

Wybrane dane finansowe przeliczono na walutę euro w następujący sposób:

Pozycje aktywów i pasywów sprawozdania z sytuacji finansowej przeliczono na euro wg średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego na 31.12.2018 r. 4,3 zł/euro oraz dla danych porównawczych na 31.12.2017 r. 4,1709 zł/euro.

Poszczególne pozycje dotyczące rachunku zysków i strat i innych całkowitych dochodów oraz przepływów pieniężnych przeliczono wg kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów NBP obowiązujących na ostatni dzień kalendarzowy poszczególnych miesięcy, który wyniósł odpowiednio 4,2669 zł/euro (2018 r.), 4,2447 zł/euro (2017 r.).

2. ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

w tysiącach złotych	Nota	31.12.2018	31.12.2017*
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	4.9	45 825	50 459
Wartości niematerialne	4.10	18 636	20 501
Pozostałe aktywa finansowe	4.11	391	391
Pochodne instrumenty finansowe	4.21	987	-
Pozostałe należności długoterminowe	4.14	3 753	7 078
Aktywa z tytułu umów z klientami	4.16	5 252	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4.12	1 916	2 079
Aktywa trwałe razem		76 760	80 508
Aktywa obrotowe			
Zapasy	4.13	190 500	233 187
Aktywa z tytułu umów z klientami	4.16	2 945	-
Należności handlowe oraz pozostałe należności	4.15	246 487	245 948
Pozostałe aktywa finansowe	4.11	141	222
Pochodne instrumenty finansowe	4.21	33 190	14 842
Należności z tytułu podatku dochodowego	4.8	-	1 662
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	4.18	47 015	36 532
Pozostałe aktywa obrotowe	4.17	6 247	5 619
Aktywa obrotowe razem		526 525	538 012
Aktywa razem		603 285	618 520

* Grupa zastosowała metodę retrospektywną z łącznym efektem pierwszego zastosowania MSSF 9 i MSSF 15 w zyskach zatrzymanych od 1 stycznia 2018 r. Zgodnie z wybraną metodą dane porównawcze nie są przekształcane. Informacje dotyczące metody zastosowania przedstawiono w notce 3.4.

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Adam Sikorski

Robert Brzozowski

Marek Moroz

Osoba sporządzająca sprawozdanie

Małgorzata Walnik

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z informacjami objaśniającymi, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (ciąg dalszy)
w tysiącach złotych

	<i>Nota</i>	31.12.2018	31.12.2017*
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	4.19	8 198	8 198
Pozostałe kapitały	4.19	174 437	163 100
Wynik z lat ubiegłych i wynik roku bieżącego	4.19	4 841	30 004
Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej		187 476	201 302
Udziały niekontrolujące		5 769	9 019
Kapitał własny ogółem		193 245	210 321
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	4.20	10 004	11 674
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	4.24	167	184
Pochodne instrumenty finansowe	4.21	3 457	10 166
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4.12	51	3 282
Zobowiązania długoterminowe razem		13 679	25 306
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty w rachunku bieżącym	4.20	215 232	140 575
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	4.20	3 573	4 097
Pochodne instrumenty finansowe	4.21	8 365	19 047
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	4.24	485	535
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		1 112	106
Rezerwy	4.25	830	830
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	4.26	13 390	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	4.27	153 374	217 703
Zobowiązania krótkoterminowe razem		396 361	382 893
Zobowiązania razem		410 040	408 199
PASYWA RAZEM		603 285	618 520

* Grupa zastosowała metodę retrospektywną z łącznym efektem pierwszego zastosowania MSSF 9 i MSSF 15 w zyskach zatrzymanych od 1 stycznia 2018 r. Zgodnie z wybraną metodą dane porównawcze nie są przekształcane. Informacje dotyczące metody zastosowania przedstawiono w nocie 3.4.

Prezes Zarządu
Wiceprezes Zarządu
Wiceprezes Zarządu
Adam Sikorski
Robert Brzozowski
Marek Moroz
Osoba sporządzająca sprawozdanie
Małgorzata Walnik

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z informacjami objaśniającymi, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

w tysiącach złotych	Nota	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017-31.12.2017*
Przychody ze sprzedaży	4.1	3 367 462	3 005 002
Zyski (straty) z instrumentów finansowych zabezpieczających sprzedaż		3 532	4 247
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	4.3	(3 249 095)	(2 863 845)
Zysk brutto ze sprzedaży		121 899	145 404
Pozostałe przychody operacyjne	4.4	2 871	2 201
Koszty sprzedaży	4.2	(93 937)	(95 629)
Koszty ogólnego zarządu	4.2	(23 431)	(19 849)
Pozostałe zyski/(straty) netto	4.5	464	(10)
Pozostałe koszty operacyjne	4.6	(7 139)	(2 221)
Zysk/(strata) na działalności operacyjnej		727	29 896
Przychody finansowe	4.7	7 530	211
Koszty finansowe	4.7	(8 478)	(6 107)
Przychody/(koszty) finansowe netto		(948)	(5 896)
Udział w wyniku netto jednostek powiązanych		-	-
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem		(221)	24 000
Podatek dochodowy	4.8	(2 919)	(4 485)
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		(3 140)	19 515
w tym przypadający na:			
Właściciele jednostki dominującej		110	20 705
Udziały niekontrolujące		(3 250)	(1 190)
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy		(3 140)	19 515
Inne całkowite dochody, które zostaną reklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków			
Wycena instrumentów zabezpieczających po uwzględnieniu efektu podatkowego		-	(3 721)
Inne całkowite dochody netto za rok obrotowy, po opodatkowaniu		-	(3 721)
Całkowite dochody ogółem za rok obrotowy		(3 140)	15 794
w tym przypadające na:			
Właściciele jednostki dominującej		110	16 984
Udziały niekontrolujące		(3 250)	(1 190)
Całkowite dochody ogółem za rok obrotowy		(3 140)	15 794
Zysk/(strata) przypadająca na 1 akcję przypisaną właścicielom jednostki dominującej (w zł)		0,01	2,68
Rozwodniony zysk/(strata) przypadająca na 1 akcję przypisaną właścicielom jednostki dominującej (w zł)		0,01	2,68

* Grupa zastosowała metodę retrospektywną z łącznym efektem pierwszego zastosowania MSSF 9 i MSSF 15 w zyskach zatrzymanych od 1 stycznia 2018 r. Zgodnie z wybraną metodą dane porównawcze nie są przekształcane. Informacje dotyczące metody zastosowania przedstawiono w nocie 3.4.

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Adam Sikorski

Robert Brzozowski

Marek Moroz

Osoba sporządzająca sprawozdanie

Małgorzata Walnik

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z informacjami objaśniającymi, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych
w tysiącach złotych

<i>Nota</i>	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017*
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	(221)	24 000
Korekty		
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	4.9 5 122	4 675
Amortyzacja wartości niematerialnych	4.10 411	198
Strata/(zysk) z tytułu różnic kursowych	6 567	13 586
(Zysk)/strata ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	4.5 (464)	10
Odsetki, koszty transakcyjne (dotyczące kredytów i pożyczek) i dywidendy, netto	8 013	4 955
Zmiana stanu należności	4.31 3 983	(39 709)
Zmiana stanu zapasów	4.13 42 687	336
Zmiana stanu aktywów z tytułu umów z klientami	4.16 (8 197)	-
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu umów z klientami	4.26 13 390	-
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	4.31 (62 240)	6 686
Zmiana stanu aktywów/(zobowiązań) z tytułu instrumentów pochodnych	(36 726)	7 211
Zmiana stanu rezerw	4.25 (3 231)	2 447
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	4.24 (67)	207
Odpis z tytułu utraty wartości firmy	572	-
Odpis z tytułu utraty wartości niematerialnych i prawnych	4 120	-
Podatek dochodowy zapłacony/zwrócony	(2 919)	(4 485)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(29 200)	20 117
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Wpływy z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	1 485	248
Odsetki otrzymane	239	197
Wpływy z tytułu pożyczek	30	14
Inne wpływy/(wypływy) z działalności inwestycyjnej	-	274
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(2 402)	(1 798)
Nabycie wartości niematerialnych	(86)	(1 778)
Udzielone pożyczki	(105)	(138)
Nabycie pozostałych inwestycji	(251)	(33)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 090)	(3 014)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		
Wpływy netto z emisji akcji	-	99 000
Zaciągnięcie kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	25 765	35 859
Spłata zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	(26 964)	(63 873)
Dywidendy wypłacone	(13 936)	(9 837)
Płatność zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	(3 451)	(3 053)
Odsetki oraz koszty transakcyjne (dotyczące kredytów i pożyczek) zapłacone	(8 731)	(5 510)
Pozostałe wydatki finansowe - koszty emisji akcji	-	(2 382)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(27 317)	50 204
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(57 607)	67 307
Wpływ zmian z tytułu różnic kursowych dotyczących środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(6 567)	(14 811)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(64 174)	52 496
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty po pomniejszeniu o kredyty w rachunku bieżącym na dzień 1 stycznia	4.18 (104 043)	(156 539)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty po pomniejszeniu o kredyty w rachunku bieżącym na dzień 31 grudnia	4.18 (168 217)	(104 043)

* Grupa zastosowała metodę retrospektywną z łącznym efektem pierwszego zastosowania MSSF 9 i MSSF 15 w zyskach zatrzymanych od 1 stycznia 2018 r. Zgodnie z wybraną metodą dane porównawcze nie są przekształcane. Informacje dotyczące metody zastosowania przedstawiono w nocie 3.4.

Prezes Zarządu
Wiceprezes Zarządu
Wiceprezes Zarządu
Adam Sikorski
Robert Brzozowski
Marek Moroz
Osoba sporządzająca sprawozdanie
Małgorzata Walnik

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z informacjami objaśniającymi, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Kapitał własny właścicieli Jednostki Dominującej								
<i>w tysiącach złotych</i>	Kapitał zakładowy	Kapitał z tytułu rachunkowości zabezpieczeń	Pozostałe kapitały (w tym akcje własne)	Wynik lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Suma	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2017	5 832	3 721	46 430	(774)	42 206	97 415	10 332	107 747
Całkowite dochody za rok obrotowy	-	(3 721)	-	-	20 705	16 984	(1 190)	15 794
-Zysk/(strata) netto za okres	-	-	-	-	20 705	20 705	(1 190)	19 515
-Pozostałe całkowite dochody za rok obrotowy	-	(3 721)	-	-	-	(3 721)	-	(3 721)
Transakcje z właścicielami Jednostki Dominującej ujęte bezpośrednio w kapitale własnym								
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli	2 366	-	(166)	-	(9 837)	(7 637)	-	(7 637)
<i>Dywidenda</i>	-	-	-	-	(9 837)	(9 837)	-	(9 837)
<i>Emisja akcji</i>	2 366	-	(166)	-	-	2 200	-	2 200
Emisja akcji powyżej wartości nominalnej	-	-	94 417	-	-	94 417	-	94 417
Zmiany w strukturze własnościowej jednostek podporządkowanych	-	-	-	-	123	123	(123)	-
Korekta wyniku z lat ubiegłych	-	-	-	10 073	(10 073)	-	-	-
Przeniesienie zysku	-	-	22 419	-	(22 419)	-	-	-
Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2017	8 198	-	163 100	9 299	20 705	201 302	9 019	210 321

Kapitał własny właścicieli Jednostki Dominującej								
<i>w tysiącach złotych</i>	Kapitał zakładowy	Kapitał z tytułu rachunkowości zabezpieczeń	Pozostałe kapitały (w tym akcje własne)	Zyski z lat ubiegłych	Wynik roku bieżącego	Suma	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2018	8 198	-	163 100	9 299	20 705	201 302	9 019	210 321
Efekt zastosowania MSSF 15 i MSSF 9	-	-	-	-	-	-	-	-
Dane skorygowane o wpływ MSSF 15 i MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018	8 198	-	163 100	9 299	20 705	201 302	9 019	210 321
Całkowite dochody za rok obrotowy	-	-	-	-	110	110	(3 250)	(3 140)
- Zysk/(strata) netto za okres	-	-	-	-	110	110	(3 250)	(3 140)
Transakcje z właścicielami Jednostki Dominującej ujęte bezpośrednio w kapitale własnym								
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli	-	-	-	-	(13 936)	(13 936)	-	(13 936)
<i>Dywidenda</i>	-	-	-	-	(13 936)	(13 936)	-	(13 936)
Korekta wyniku z lat ubiegłych	-	-	11 337	(4 568)	4 568	-	-	-
Przeniesienie zysku	-	-	11 337	-	(11 337)	-	-	-
Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2018	8 198	-	174 437	4 731	110	187 476	5 769	193 245

Prezes Zarządu
Wiceprezes Zarządu
Wiceprezes Zarządu
Adam Sikorski
Robert Brzozowski
Marek Moroz
Osoba sporządzająca sprawozdanie
Małgorzata Walnik

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z informacjami objaśniającymi, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

3. INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE DO ROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

3.1 INFORMACJE O GRUPIE

Unimot Spółka Akcyjna ("Unimot", "Spółka", "Jednostka Dominująca") z siedzibą w Zawadzkiem przy ul. Świerklańskiej 2A jest Jednostką Dominującą w Grupie Kapitałowej Unimot ("Grupa Kapitałowa", "Grupa"). Spółka została wpisana w dniu 29 marca 2011 r. do Rejestru Przedsiębiorców Sądu Rejonowego w Opolu VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: 0000382244.

Akcje Unimot S.A. od dnia 7 marca 2017 r. notowane są na rynku regulowanym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie.

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Kapitałowej jest sprzedaż detaliczna i hurtowa paliw ciekłych, gazowych, produktów ropopochodnych, energii elektrycznej oraz rozwój i budowa sieci dystrybucji gazu ziemnego.

Na dzień bilansowy oraz na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, skład organów zarządczych i nadzorujących Jednostki Dominującej był następujący:

Skład Zarządu na dzień bilansowy oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego:

Adam Sikorski - Prezes Zarządu

Robert Brzozowski - Wiceprezes Zarządu

Marek Moroz - Wiceprezes Zarządu

Skład Rady Nadzorczej na dzień bilansowy oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego:

Andreas Golombek - Przewodniczący Rady Nadzorczej

Bogusław Satława – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej

Piotr Cieślak - Członek Rady Nadzorczej

Isaac Querub - Członek Rady Nadzorczej

Piotr Prusakiewicz - Członek Rady Nadzorczej

Ryszard Budzik - Członek Rady Nadzorczej

Dariusz Formela - Członek Rady Nadzorczej

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2018 r. obejmuje sprawozdania finansowe Jednostki Dominującej oraz jej jednostek zależnych (zwanych łącznie „Grupą”).

Na dzień 31 grudnia 2018 r. Jednostka Dominująca Unimot S.A. posiadała bezpośrednio i pośrednio udziały w następujących spółkach zależnych:

Nazwa jednostki zależnej	Siedziba	Zakres podstawowej działalności jednostki	Posiadane udziały i prawa głosu	Data uzyskania
Unimot System Sp. z o.o.	Polska	dystrybucja paliw gazowych w systemie sieciowym	58,74%	20.01.2014
Polskie Przedsiębiorstwo Gazownicze Warszawa Sp. z o.o. (PPGW Sp. z o.o.)	Polska	dystrybucja paliw gazowych w systemie sieciowym	58,74%	26.03.2014
Blue Cold Sp. z o.o.	Polska	wytwarzanie paliw gazowych	50,76%	29.04.2014
Blue LNG Sp. z o.o.	Polska	dystrybucja paliw gazowych w systemie sieciowym	58,74%	4.07.2014
Unimot Paliwa Sp. z o.o. *	Polska	dystrybucja paliw ciekłych	100,00%	16.11.2015
Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o. **	Polska	dystrybucja energii elektrycznej i paliw ciekłych	100,00%	30.12.2015
Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o. SK.A. ***	Polska	dystrybucja paliw ciekłych	100,00%	30.12.2015
Tradea Sp. z o.o.	Polska	dystrybucja energii elektrycznej	100,00%	23.05.2016
Unimot Ukraine LLC	Ukraina	dystrybucja paliw ciekłych	100,00%	19.04.2018
Unimot Asia LLC	Chiny	dystrybucja paliw ciekłych	100,00%	04.09.2018

* zmiana nazwy spółki z Tankuj24.pl Sp. z o.o. na Unimot Paliwa Sp. z o.o. w dniu 28.03.2019 r.

** zmiana nazwy spółki z Energogas Sp. z o.o. na Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o. w dniu 08.02.2018 roku.

*** zmiana nazwy spółki z Energogas Sp. z o.o. SK.A. na Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o. SK.A. w dniu 16.04.2018 roku.

W 2018 roku wystąpiły następujące zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Kapitałowej Unimot:

- W dniu 19 kwietnia 2018 roku zarejestrowana została spółka Unimot Ukraine Limited Liability Company - bezpośrednio zależna w 100% od Jednostki Dominującej Unimot S.A. Kapitał zakładowy spółki Unimot Ukraine LLC wynosi 1 000 EUR.
- W dniu 27 czerwca 2018 roku Jednostka Dominująca Unimot S.A. dokonała podniesienia kapitału w spółce Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o. obejmując 1000 nowych udziałów po 1000 zł każdy, w wyniku czego kapitał zakładowy tej spółki wzrósł o 1,0 mln zł. Udział procentowy Unimot S.A. w Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o. nie zmienił się i wynosi 100,00%.
- W dniu 27 czerwca 2018 roku Jednostka Dominująca Unimot S.A. dokonała podniesienia kapitału w spółce Unimot Paliwa Sp. z o.o. obejmując 1500 nowych udziałów po 100 zł każdy, w wyniku czego kapitał zakładowy tej spółki wzrósł o 150 tys. zł. Udział procentowy Unimot S.A. w tankuj24.pl. Sp. z o.o. nie zmienił się i wynosi 100,00%.
- W dniu 4 września 2018 roku zarejestrowana została spółka Unimot Asia Limited Liability Company - bezpośrednio zależna w 100% od Jednostki Dominującej Unimot S.A. Kapitał zakładowy spółki Unimot Asia LLC wynosi 200 000 EUR.
- W dniu 9 października 2018 roku Jednostka Dominująca Unimot S.A. dokonała podniesienia kapitału w spółce Unimot Paliwa Sp. z o.o. obejmując 2750 nowych udziałów po 100 zł każdy, w wyniku czego kapitał zakładowy tej spółki wzrósł o 275 tys. zł. Udział procentowy Unimot S.A. w tankuj24.pl. Sp. z o.o. nie zmienił się i wynosi 100,00%.
- W dniu 9 listopada 2018 roku Jednostka Dominująca Unimot S.A. dokonała podniesienia kapitału w spółce Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o. obejmując 1000 nowych udziałów po 1000 zł każdy, w wyniku czego kapitał zakładowy tej spółki wzrósł o 1,0 mln zł. Udział procentowy Unimot S.A. w Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o. nie zmienił się i wynosi 100,00%.

Połączenia zrealizowane w 2018 roku:

Brak połączeń w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.

Zbycia zrealizowane w 2018 roku:

Brak zbyć w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.

3.2 PODSTAWA SPORZĄDZENIA ROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

(a) Zasada kontynuacji działalności

Sprawozdanie finansowe Grupy zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym. W związku z tym, że dominującą formą finansowania działalności przez Grupę są kredyty bankowe, należy zwrócić uwagę na ryzyko braku możliwości uzyskania finansowania bieżącej działalności ze źródeł obcych z przyczyn leżących po stronie Grupy jak i zewnętrznych. Wpływa to istotnie na ocenę ryzyka możliwości kontynuacji działalności przez Grupę.

W okresie 12 miesięcy od dnia 31 grudnia 2018 r. odnowieniu podlegać będą następujące istotne z pkt widzenia działalności Grupy umowy kredytowe:

1. BGŻ BNP Paribas S.A. (dawny Raiffeisen Bank Polska S.A.) kredyt w rachunku bieżącym, data zapadalności 2019-04-30, finansowanie działalności bieżącej
2. Bank Millenium S.A. kredyt w rachunku bieżącym, data zapadalności 2019-04-21, finansowanie działalności bieżącej,
3. mBank S.A. kredyt w rachunku bieżącym, data zapadalności 2019-10-28, finansowanie działalności bieżącej,
4. ING Bank Śląski S.A. kredyt w rachunku bieżącym, data zapadalności 2019-05-31, finansowanie zapasów obowiązkowych paliw płynnych – oleju napędowego.

W przypadku powyższych kredytów Grupa nie dotrzymała warunków umów wskazujących wymagany do utrzymania poziom wskaźników finansowych na dzień 31 grudnia 2018. Szczegółowy opis przedstawiono w punkcie „4.22 ANALIZA UMÓW KREDYTÓW I POŻYCZEK”. Konsekwencje naruszenia wskazane w umowach obejmują:

- możliwość obniżenia kwoty dostępnych limitów przez bank,
- prawo do wezwania do ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia
- podwyższenia marży banku,
- możliwość wypowiedzenia umowy przez bank.

Zarząd Grupy w ramach procesu analiz ryzyka bierze również pod uwagę ryzyko związane z brakiem przedłużenia umów kredytowych na kolejne okresy. Na dzień publikacji niniejszego raportu banki jednak nie uruchomiły wobec Grupy procedur związanych z naruszeniem wskaźników finansowych, jednocześnie potwierdzając świadomość naruszenia warunków umownych w zakresie wskaźników finansowych oraz deklarując intencje dalszego finansowania Grupy. Grupa nie ma również żadnych informacji, które pozwalałyby zakładać wdrożenie ww. konsekwencji, a w szczególności najbardziej rygorystycznego rozwiązania tj. skorzystania przez banki z możliwości wypowiedzenia lub braku przedłużenia limitów.

Z uwagi na krótkoterminowy charakter umów Grupa jest w procesie wnioskowania o przedłużenie kredytów o najbliższych datach zapadalności. Należy przy tym zwrócić uwagę, że odnowienia części kredytów było realizowane w oparciu o dane za 3 kwartały 2018 r. – także w warunkach złamanych kowenantów bankowych, i jak się wydaje nieco gorszych niż obecnie, perspektyw rynkowych.

Grupa oceniła również konsekwencje w przypadku istotnego zmniejszenia poziomu finansowania bądź hipotetycznego wypowiedzenia finansowania i możliwości zaspokojenia kredytodawców w rezultacie takich działań. Z racji pokrycia zobowiązań z tego tytułu przez środki pieniężne oraz możliwość szybkiego upłynnienia posiadanych aktywów obrotowych o wysokim stopniu płynności (zapasy paliw płynnych) Grupa jest przygotowana na taki scenariusz.

Grupa ocenia, iż w związku z dokonanymi działaniami mającymi na celu zapewnienie stałego finansowania działalności prowadzonej przez Grupę, wpływ wskazanych powyżej kwestii na przyszłą sytuację Grupy jest ograniczony. W związku z tym Grupa nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, zarówno wskazanych powyżej jak i innych, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Grupę w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez nią dotychczasowej działalności.

(b) Oświadczenie zgodności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy zastosowaniu zasad rachunkowości zgodnych z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), obejmującymi Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) oraz Interpretacje Stałego Komitetu ds. Interpretacji (SKI) i Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (UE) i obowiązywały na dzień 31 grudnia 2018 r.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wycenianych w wartości godziwej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej do której należy Spółka, jako jednostka zależna sporządza Unimot Express Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, ul. Ks. J. Poniatowskiego 1, 03-901 Warszawa.

MSSF UE zawierają wszystkie Międzynarodowe Standardy Rachunkowości, Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej oraz związane z nimi Interpretacje poza wymienionymi poniżej Standardami oraz Interpretacjami, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską, bądź zostały zatwierdzone przez UE, ale nie weszły jeszcze w życie.

Pewne nowe standardy, zmiany do standardów oraz interpretacji, które obowiązują lub będą obowiązywać dla okresów sprawozdawczych kończących się po 31 grudnia 2018 roku, nie zostały uwzględnione do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Nowe standardy rachunkowości i interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF)

A. Zmiany do istniejących standardów zastosowane po raz pierwszy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej za 2018 r.

a) MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

MSSF 9 Instrumenty Finansowe - standard wprowadza: nowy model utraty wartości aktywów finansowych oparty na koncepcji „straty oczekiwanej”, zmiany w zakresie zasad klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych (w szczególności aktywów finansowych) oraz wprowadza nowe podejście do rachunkowości zabezpieczeń. Grupa wdrożyła nowy standard, angażując aktywnie jednostki organizacyjne odpowiedzialne głównie za obszar rachunkowości i sprawozdawczości finansowej oraz zarządzanie ryzykiem.

Standard MSSF 9 w odróżnieniu od MSR 39, nie wymaga zidentyfikowania przesłanek utraty wartości w celu oszacowania strat. W zamian za to, jednostki są zobowiązane do stałego oszacowania wysokości strat kredytowych od momentu rozpoznania danego aktywa, do momentu usunięcia go z bilansu.

Na moment nabycia lub udzielenia składnika aktywów finansowych Grupa jest zobowiązana do utrzymywania odpisu w wysokości 12-miesięcznego ECL. W przypadku istotnego wzrostu ryzyka kredytowego do momentu początkowego ujęcia aktywa w bilansie, występuje konieczność liczenia strat w horyzoncie dożywotnym (tzw. koszyk 2). Takie podejście powoduje, że oczekiwane straty kredytowe zostaną wcześniej rozpoznane, co przełoży się ostatecznie na zwiększenie wysokości odpisów i tym samym docelowo wpłynie na wynik finansowy.

Wyjątkiem od powyższej zasady są należności handlowe oraz aktywa z tytułu umów wynikających z transakcji, które są objęte zakresem MSSF 15 (ang. contract assets). Dla tych kategorii składników aktywów Grupa wybrała uproszczone podejście, w ramach którego odpisy są szacowane w horyzoncie dożywotnym już od momentu początkowego ujęcia ekspozycji w księgach.

Wpływ MSSF 9 w zakresie Utraty Wartości na sytuację finansową Grupy

Nowe wymagania w zakresie ustalania kwot odpisów odnoszą się przede wszystkim do następujących rodzajów aktywów finansowych w bilansie Grupy:

- należności handlowych,
- udzielonych pożyczek i nabytych obligacji,
- środków pieniężnych.

Grupa zaprezentowała ww. ujawnienie w nocie nr 3.4.

b) MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

MSSF 15 zawiera wymogi dotyczące ujawnień, zarówno ilościowych, jak i jakościowych mających na celu umożliwienie użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie charakteru, kwoty, momentu ujęcia i niepewności odnośnie przychodów i przepływów pieniężnych wynikających z umów z klientami.

Zmiany do MSSF 15 wyjaśniają, w jaki sposób należy dokonywać identyfikacji zobowiązań umownych, określać czy Grupa działa we własnym imieniu dostarczając towary lub świadcząc usługi, czy działa jako agent oraz określać, czy przychód z udzielenia licencji powinien być ujęty jednorazowo czy rozłożony w czasie.

Ponadto, zmiany zawierają dwa dodatkowe uproszczenia związane z wdrożeniem standardu.

Zgodnie z nowym standardem, Grupa stosuje pięciostopniowy model, aby określić moment ujęcia przychodów oraz ich wysokość. Model ten zakłada, że przychody powinny być ujęte wówczas, gdy (lub w stopniu, w jakim) jednostki przekazują klientowi kontrolę nad towarami lub usługami oraz w wysokości, do której jednostka będzie uprawniona z tytułu dostawy towarów bądź realizacji usług.

Zależnie od spełnienia określonych kryteriów przychody są ujmowane:

- w czasie w sposób obrazujący wykonanie umowy przez jednostkę, lub
- jednorazowo w momencie, gdy kontrola nad towarami lub usługami jest przeniesiona na klienta.

Wpływ MSSF 15 na sytuację finansową Grupy

Przychody Grupy pomniejszone o poniesione koszty związane z działalnością tradingową w obszarze energii elektrycznej zostały zgodnie z MSSF 15 przesunięte do działalności finansowej.

Grupa zaprezentowała ww. ujawnienie w nocie nr 3.4.

c) Objasnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

Objasnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” dostarczają dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących głównych założeń przyjętych w MSSF 15, m.in. na temat identyfikacji osobnych obowiązków, ustalenia czy jednostka pełni rolę pośrednika (agenta), czy też jest głównym dostawcą dóbr i usług (principal) oraz sposobu ewidencji przychodów z tytułu licencji. Oprócz dodatkowych objaśnień, wprowadzono także zwolnienia i uproszczenia dla jednostek stosujących nowy standard po raz pierwszy.

Grupa zaprezentowała ww. ujawnienie w nocie nr 3.4.

d) Zmiany do MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach

Zmiana do MSSF 2 wprowadza m.in. wytyczne w zakresie wyceny w wartości godziwej zobowiązania z tytułu transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych, wytyczne dotyczące zmiany klasyfikacji z transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych na transakcje oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych, a także wytyczne na temat ujęcia zobowiązania podatkowego pracownika z tytułu transakcji opartych na akcjach.

Zmiany do MSSF 2 nie mają wpływu na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

e) Zmiany do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”

Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” adresują kwestię zastosowania nowego standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Opublikowane zmiany do MSSF 4 uzupełniają opcje istniejące już w standardach i mają na celu zapobieganie tymczasowym wahaniom wyników jednostek sektora ubezpieczeniowego w związku z wdrożeniem MSSF 9.

Zmiany do MSSF 4 nie mają wpływu na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

f) Roczne zmiany do MSSF 2014 – 2016

“Roczne zmiany MSSF 2014-2016” zmieniają 3 standardy: MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach”, MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”. Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz zmiany dotyczące zakresu standardów, ujmowania oraz wyceny, a także zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne. Zmiany do MSSF 12 obowiązują do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 r. Natomiast pozostałe zmiany są obligatoryjne od 1 stycznia 2018 r.

g) Zmiany do MSR 40: Reklasyfikacja nieruchomości inwestycyjnych

Zmiany do MSR 40 precyzują wymogi związane z przeklasyfikowaniem do nieruchomości inwestycyjnych oraz z nieruchomości inwestycyjnych.

h) KIMSF 22: Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe

KIMSF 22 wyjaśnia zasady rachunkowości dotyczące transakcji, w ramach których jednostka otrzymuje lub przekazuje zaliczki w walucie obcej.

B. Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Grupa nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie:

MSSF 16 „Leasing”

MSSF 16 „Leasing” obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć: (a) aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości; oraz (b) amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników.

MSSF 16 w znaczącej części powtarza regulacje z MSR 17 dotyczące ujęcia księgowego leasingu przez leasingodawcę. Grupa zastosuje MSSF 16 od 1 stycznia 2019 r.

Wpływ zastosowania MSSF 16 na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy został zaprezentowany w notcie nr 3.4.

C. Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę, a które Grupa ocenia, że będą bez wpływu na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie. Jednocześnie Grupa uważa, iż niżej wymienione standardy i interpretacje nie będą miały wpływu na jej skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

- a) Zmiany do MSSF 9: „Prawo wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem”,
- b) MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”,
- c) Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”,
- d) KIMSF 23: „Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego”,
- e) Roczne zmiany do MSSF 2015 - 2017, które wprowadzają zmiany do 4 standardów: MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”, MSR 12 „Podatek dochodowy” oraz MSR 23 Koszty finansowania zewnętrznego,
- f) MSR 19 „Świadczenia pracownicze”,
- g) Zmiany w zakresie referencji do Założeń Konceptyjnych w MSSF,
- h) MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”.

D. Standardy i interpretacje, które nie zostaną zatwierdzone przez Unię Europejską lub ich wdrożenie zostało odroczone w czasie:

- a) Zmiany do MSR 1 "Prezentacja sprawozdań finansowych" oraz MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” w zakresie nowej definicji "istotności" - na dzień niniejszego sprawozdania zmiany nie zostały przez UE zatwierdzone
- b) MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe” - decyzją UE standard ten nie zostanie zatwierdzony
- c) Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami - zatwierdzenie tych zmian zostało odroczone

Według szacunków Grupy, wyżej wymienione nowe standardy, zmiany do istniejących standardów oraz interpretacji nie miałyby istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane na dzień bilansowy.

c) Istotne oszacowania i osądy

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu Jednostki Dominującej dokonania profesjonalnych osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę profesjonalnego osądu, co do wartości księgowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł. Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej.

Osądy, szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujęta w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku lub w okresach bieżącym i przyszłych, jeżeli dokonana zmiana szacunku dotyczy zarówno okresu bieżącego, jak i okresów przyszłych.

Istotne osądy oraz szacunki dokonywane przez Zarząd przy zastosowaniu MSSF UE zostały przedstawione w notach:

- nota 3.2 – zasada kontynuacji działalności,
- nota 4.10 - test na utratę wartości ośrodków generujących przepływy pieniężne, do których została alokowana wartość firmy,
- nota 4.12 – aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego oraz wykorzystanie strat podatkowych,
- nota 4.24 – zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych,
- nota 4.25 i 4.29 – rezerwy i zobowiązania warunkowe,
- nota 4.28 – wycena instrumentów finansowych.

d) Waluta funkcjonalna i prezentacyjna

Walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej i walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN). Dane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zaprezentowano w złotych polskich, po zaokrągleniu do pełnych tysięcy, chyba że w konkretnych sytuacjach podano inaczej.

3.3 OPIS WAŻNIEJSZYCH STOSOWANYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI

Zasady polityki rachunkowości przedstawione poniżej zastosowano w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w sprawozdaniu finansowym.

a) Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje aktywa, zobowiązania, kapitał własny, przychody, koszty i przepływy środków pieniężnych Jednostki Dominującej i jej jednostek zależnych prezentowane w taki sposób, jakby należały one do pojedynczej jednostki i sporządzane były na ten sam dzień sprawozdawczy, co jednostkowe sprawozdanie finansowe Jednostki Dominującej przy zastosowaniu tych samych zasad rachunkowości w odniesieniu do podobnych transakcji oraz innych zdarzeń następujących w zbliżonych okolicznościach. Spółki zależne konsolidowane są metodą pełną. Wspólne przedsięwzięcia oraz inwestycje w jednostki stowarzyszone wycenia się przy zastosowaniu metody praw własności.

W celu przeprowadzenia konsolidacji metodą pełną sumowane są wszystkie pozycje aktywów, pasywów, przychodów i kosztów sprawozdań Jednostki Dominującej i jej jednostek zależnych, a następnie przeprowadzane są odpowiednie zasady konsolidacyjne obejmujące przede wszystkim:

- określenie udziału niekontrolującego w zysku lub stracie netto jednostek zależnych za dany okres sprawozdawczy,
- określenie i zaprezentowanie oddzielnie od kapitału własnego Jednostki Dominującej udziału niekontrolującego w aktywach netto jednostek zależnych,
- wyłączenie salda rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy,
- wyłączenie przychodów, kosztów oraz przepływów pieniężnych związanych z transakcjami wewnątrz Grupy, a także wszelkich zysków lub strat powstałych w ramach transakcji w Grupie.

Zgodnie z metodą praw własności w momencie początkowego ujęcia inwestycja w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu jest ujmowana według kosztu, a wartość księgowa jest powiększana lub pomniejszana, w celu ujęcia udziałów Grupy w zyskach lub stratach jednostki, w której dokonano inwestycji, odnotowanych przez nią po dacie nabycia. Udział Grupy w zysku lub stracie jednostki, w której dokonano inwestycji ujmuje się w zysku lub stracie Grupy w pozostałej działalności operacyjnej.

Inwestycje w jednostkach zależnych

Jednostkami zależnymi są jednostki kontrolowane przez Jednostkę Dominującą. Jednostka Dominująca sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonano inwestycji, w przypadku, gdy z tytułu swojego zaangażowania w tę jednostkę podlega ekspozycji na zmienne wyniki finansowe, lub gdy ma prawa do zmiennych wyników finansowych, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tych wyników finansowych poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Przy ocenie stopnia kontroli bierze się pod uwagę wpływ istniejących i potencjalnych praw głosu, które na dzień sprawozdawczy mogą zostać zrealizowane lub mogą podlegać konwersji. Sprawozdania finansowe spółek zależnych uwzględniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym począwszy od dnia uzyskania kontroli nad spółką, aż do dnia jej efektywnego zbycia. Udziały niekontrolujące prezentuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, jako kapitał własny przypadający udziałom niekontrolującym, oddzielnie od kapitału własnego przypadającego na akcjonariuszy Jednostki Dominującej.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Jednostki stowarzyszone są to jednostki gospodarcze, na których politykę operacyjną i finansową Grupa wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nimi kontroli ani współkontroli. Znaczący wpływ jest to władza pozwalająca na uczestniczenie w podejmowaniu decyzji na temat polityki finansowej i operacyjnej jednostki, w której dokonano inwestycji, niepolegająca jednak na sprawowaniu kontroli lub współkontroli nad polityką tej jednostki. Grupa wywiera znaczący wpływ, gdy posiada bezpośrednio lub pośrednio (np. poprzez jednostki zależne) 20% lub więcej praw głosu w jednostce, w której dokonano inwestycji, chyba, że można w sposób oczywisty wykazać, że jest inaczej. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera udział Grupy w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności, od momentu uzyskania znaczącego wpływu do momentu jego wygaśnięcia.

Połączenie jednostek gospodarczych

Połączenia jednostek gospodarczych pod wspólną kontrolą, w tym nabycie zorganizowanej części jednostki gospodarczej, ujmuje się poprzez sumowanie poszczególnych pozycji aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów łączonych spółek według stanu na dzień połączenia. Efekt połączenia jednostek gospodarczych pod wspólną kontrolą nie ma wpływu na skonsolidowane dane finansowe. Pozostałe połączenia jednostek gospodarczych rozliczane są metodą nabycia.

Zastosowanie tej metody polega na wykonaniu następujących czynności:

- zidentyfikowaniu jednostki przejmującej,
- ustaleniu dnia przejęcia,
- ujęciu i wycenie możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów, przejętych zobowiązań oraz wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
- ujęciu i wycenie wartości firmy lub zysku z okazynego nabycia.

b) Transakcje w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach obcych w dniu dokonania transakcji ujmowane są w odpowiedniej walucie funkcjonalnej przy zastosowaniu kursu wymiany walut z dnia zawarcia transakcji. Pozycje pieniężne aktywów i zobowiązań wyrażone w walucie obcej są przeliczane na walutę funkcjonalną na dzień sprawozdawczy według kursu wymiany obowiązującego na

ten dzień. Różnice kursowe wynikające z rozliczenia transakcji w walutach obcych oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmowane są w wyniku finansowym. Niepieniężne pozycje aktywów i zobowiązań wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej są przeliczane na walutę funkcjonalną według kursu wymiany obowiązującego w dniu dokonania transakcji. Niepieniężne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej wyrażone w walucie obcej wyceniane według wartości godziwej są przeliczane na walutę funkcjonalną według kursu wymiany obowiązującego na dzień szacowania wartości godziwej.

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych powstałe w wyniku rozliczenia transakcji w walucie obcej oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań finansowych wyrażonych w walutach obcych ujmują się w wyniku finansowym.

c) Rzeczowe aktywa trwałe

Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują zarówno środki trwałe, jak też środki trwałe w budowie. Wartość początkową rzeczowych aktywów trwałych ustala się w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia. Cena nabycia lub koszt wytworzenia obejmują cenę zakupu składnika majątku (tj. kwotę należną sprzedającemu, pomniejszoną o podlegające odliczeniu podatki: od towarów i usług oraz akcyzowy), obciążenia o charakterze publicznoprawnym (w przypadku importu) oraz inne koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika rzeczowych aktywów trwałych do użytkowania, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku i składowania. Rabaty, upusty oraz inne podobne zmniejszenia i odzyski zmniejszają cenę nabycia składnika aktywów.

Na koszt wytworzenia lub cenę nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych składają się także szacunkowe koszty jego demontażu i usunięcia oraz koszty przeprowadzenia renowacji miejsc, w którym się znajdował, a do których Grupa jest zobowiązana w związku z jego nabyciem lub wytworzeniem.

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na koniec okresu sprawozdawczego w wartości księgowej netto tj. ujmuje się w księgach według ceny nabycia lub wiarygodnie oszacowanego kosztu wytworzenia, pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości oraz dotacje do aktywów.

Koszty finansowania zewnętrznego dające się bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów wpływają na jego wartość początkową, jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Koszty te podlegają kapitalizacji, jeżeli wpływ korzyści ekonomicznych jest prawdopodobny oraz kwota tych kosztów może być ustalona w sposób wiarygodny.

Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego ujmują się, jako koszty okresu, w którym zostały poniesione.

W przypadku, gdy określony składnik rzeczowych aktywów trwałych składa się z odrębnych i istotnych części składowych o różnym okresie użytkowania, części te powinny być traktowane jako odrębne składniki aktywów.

Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Aktywowaniu podlegają poniesione w późniejszym okresie koszty wymienianych części składnika rzeczowych aktywów trwałych, które można wiarygodnie oszacować i jest prawdopodobne, że Grupa osiągnie korzyści ekonomiczne związane z wymienianymi składnikami rzeczowych aktywów trwałych. Wszystkie inne nakłady są ujmowane w wyniku finansowym jako koszty w chwili poniesienia.

Amortyzacja

Rzeczowe aktywa trwałe, względnie ich istotne i odrębne części składowe, amortyzowane są metodą liniową od chwili, gdy są one dostępne do użytkowania, tzn. od momentu dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do jego funkcjonowania, przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich użytkowania z uwzględnieniem wartości końcowej. Grunty nie są amortyzowane. Grupa zakłada poniższe okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii rzeczowych aktywów trwałych:

– Budynki i budowle	od 10 do 40 lat
– Urządzenia techniczne i maszyny	od 2 do 40 lat
– Środki transportu	od 5 do 22 lat
– Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	od 1 do 30 lat

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych środków trwałych jest przez Grupę corocznie weryfikowana. Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych ujmują się w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych.

d) Składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowane na podstawie umów leasingu

Umowy leasingowe, w ramach których Grupa ponosi praktycznie całość ryzyka oraz czerpie praktycznie wszystkie korzyści wynikające z posiadania składników rzeczowych aktywów trwałych, klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego. Aktywa nabyte w drodze leasingu finansowego są wykazywane początkowo w wartości godziwej lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa. Po początkowym ujęciu do aktywów użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego stosuje się zasady rachunkowości odpowiednie dla danej grupy rzeczowych aktywów trwałych.

Umowy leasingu niebędące umowami leasingu finansowego są traktowane jak leasing operacyjny, a aktywa użytkowane w ramach tych umów nie są rozpoznawane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupy.

Grupa ujmuje umowy dotyczące wieczystego użytkowania gruntów, jako umowy leasingu operacyjnego. Przedpłaty z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów ujawnia się w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej. Przedpłaty te odpisuje się w wynik finansowy w okresie użytkowania gruntów.

e) Wartości niematerialne

Wartość firmy

Wszelkie połączenia jednostek, z wyłączeniem jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą, rozliczane są metodą nabycia. Wartość firmy wylicza się, jako nadwyżkę kosztów poniesionych w wyniku połączenia jednostek nad udziałem nabywcy w wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania aktywów netto.

Po początkowym ujęciu wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości. Wartość firmy jest alokowana do ośrodków generujących środki pieniężne i nie jest amortyzowana, ale podlega corocznym testom na utratę wartości. Straty z tytułu utraty wartości firmy nie odwraca się w kolejnym okresie.

W przypadku przejęć, dla których ustalono nadwyżkę możliwych do zidentyfikowania aktywów netto nad ceną nabycia, kwota ta jest bezpośrednio odnoszona w wynik finansowy.

Badania i rozwój

Wydatki poniesione na etapie prac badawczych z zamiarem pozyskania nowej wiedzy naukowej lub technicznej ujmowane są w wyniku finansowym w momencie ich poniesienia.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe, których efekty działań znajdują zastosowanie w opracowaniu lub wytworzeniu nowego lub w znacznym stopniu ulepszanego produktu podlegają aktywowaniu w przypadku, gdy wytworzenie nowego produktu (lub procesu) jest technicznie możliwe i jest ekonomicznie uzasadnione oraz Grupa posiada techniczne, finansowe oraz inne niezbędne środki do ukończenia prac rozwojowych. Koszty podlegające aktywowaniu zawierają: koszty materiałów, wynagrodzenia pracowników bezpośrednio zaangażowanych w prace rozwojowe oraz uzasadnioną część kosztów pośrednich bezpośrednio związanych z wytworzeniem składnika wartości niematerialnych.

Pozostałe koszty prac rozwojowych ujmowane są w wyniku finansowym w momencie ich poniesienia. Aktywowane koszty prac rozwojowych są ujmowane, jako aktywa niematerialne w oparciu o ich cenę nabycia pomniejszone o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Inne wartości niematerialne

Inne wartości niematerialne nabyte przez Grupę początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia i wykazuje się w sprawozdaniu finansowym sporządzanym na koniec okresu sprawozdawczego w wartości księgowej netto, tj. pomniejszonej o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione w terminie późniejszym

Późniejsze wydatki na składniki istniejących wartości niematerialnych podlegają aktywowaniu tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne związane z danym składnikiem. Pozostałe nakłady są ujmowane w wyniku finansowym w momencie poniesienia.

Amortyzacja

Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania amortyzuje się metodą liniową, począwszy od chwili, gdy są one gotowe do użycia, tzn. od momentu dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania przez okres odpowiadający szacowanemu okresowi ich użytkowania. Wartość firmy i wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania podlegają corocznie testom na utratę wartości. Utworzenie i odwrócenie odpisów aktualizujących wartości niematerialne ujmuje się w pozostałej działalności operacyjnej.

Szacunkowy okres użytkowania wartości niematerialnych jest następujący:

– Koszty prac rozwojowych	od 5 do 15 lat
– Oprogramowanie komputerowe	od 2 do 5 lat
– Nabyte prawa majątkowe (koncesje, licencje, patenty)	od 2 do 30 lat
– Inne wartości niematerialne i prawne	2 lata

f) Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne to nieruchomości posiadane w celu uzyskiwania przychodów z tytułu najmu, z tytułu wzrostu ich wartości lub do obydwu tych celów. Wartość początkowa nieruchomości inwestycyjnych ustalana jest w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Nieruchomości inwestycyjne amortyzowane są metodą liniową przez okres ich użytkowania, uwzględniając ich wartość rezydualną. Grunty nie są umarzane. Szacowany okres użyteczności nieruchomości inwestycyjnych jest taki sam jak rzeczowych aktywów trwałych opisanych w punkcie c) powyżej.

g) Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe (lub składniki grupy przeznaczonej do zbycia) są klasyfikowane, jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość księgową zostanie odzyskana w drodze transakcji sprzedaży, która jest wysoce prawdopodobna, są one dostępne do natychmiastowej sprzedaży, a Zarząd zobowiązuje się do wypełnienia planu sprzedaży składnika aktywów (grupy do zbycia). Aktywa trwałe lub składniki grupy przeznaczonej do zbycia są ujmowane w kwocie niższej z ich wartości księgowej i wartości godziwej, pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży, jeśli ich wartość księgową zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie.

h) Aktywa i zobowiązania finansowe

Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe inne niż instrumenty pochodne

Grupa ujmuje składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się związana postanowieniami umowy instrumentu. Aktywa finansowe zakupione lub sprzedane w drodze standaryzowanej transakcji kupna lub sprzedaży odpowiednio ujmuje się lub zaprzestaje ich ujmowania na dzień zawarcia transakcji albo na dzień jej rozliczenia.

Grupa zaprzestaje ujmować składnik aktywów finansowych w momencie wygaśnięcia praw wynikających z umowy do otrzymywania przepływów pieniężnych z tego składnika aktywów lub do momentu, kiedy prawa do otrzymywania przepływów pieniężnych z aktywa finansowego są przekazywane w transakcji przenoszącej zasadniczo wszystkie znaczące ryzyka i korzyści wynikające z ich własności. Każdy udział w przekazywanym składniku aktywów finansowych, który jest utworzony lub pozostaje w posiadaniu Grupy jest traktowany jako składnik aktywów lub zobowiązanie.

Grupa zaprzestaje ujmować składnik aktywów finansowych również w przypadku istotnej modyfikacji składnika aktywów finansowych, m.in. w przypadku gdy aneks do umowy aktywa finansowego spowoduje konieczność zmiany właściwej dla tego aktywa kategorii księgowej.

Aktywa i zobowiązania kompensuje się ze sobą i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, wyłącznie, jeśli Grupa posiada ważny prawnie tytuł do kompensaty określonych aktywów i zobowiązań finansowych i zamierza rozliczyć daną transakcję w wartościach netto poddanych kompensacie składników aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza jednocześnie podlegające kompensacie aktywa finansowe zrealizować a zobowiązania finansowe rozliczyć.

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe, inne niż pochodne aktywa finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite oraz aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Klasyfikacja aktywów finansowych określana jest w momencie początkowego ujęcia, w zależności od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych.

Zaliczenie aktywa finansowego do jednej z kategorii odbywa się na podstawie analizy dwóch równorzędnych kryteriów:

- modelu biznesowego Grupy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz
- charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych składnika aktywów finansowych.

Reklasyfikacja aktywów finansowych ma miejsce wyłącznie wtedy, gdy ulega zmianie model biznesowy określający sposób zarządzania tymi aktywami.

Instrumenty pochodne wbudowane w aktywa finansowe (w umowy zasadnicze nie stanowiące instrumentów pochodnych będące aktywami finansowymi) nie podlegają wydzieleniu – całość składnika aktywów finansowych klasyfikuje się w odpowiedniej kategorii księgowej zgodnie ze wskazanymi powyżej kryteriami.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie to aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel zakłada utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Aktywa tej kategorii rozpoznaje się jako aktywa trwałe, pod warunkiem, że ich termin realizacji przekracza 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego. Takie aktywa początkowo ujmuje się w wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu wycenia się je według zamortyzowanego kosztu po pomniejszeniu o odpisy z tytułu utraty wartości.

Sprzedaż aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie może się odbyć pod warunkiem spełnienia określonych przez Grupę zasad zgodności sprzedaży z kryteriami modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy.

W przypadku usunięcia z bilansu aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie, Grupa ujawnia analizę zysków lub strat ujętych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów i wynikających z zaprzestania ujmowania tych aktywów finansowych oraz informacje dotyczące przyczyn zaprzestania ujmowania tych aktywów finansowych.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite aktywa finansowe spełniające oba poniższe warunki:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych oraz
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Po początkowym ujęciu aktywa finansowe tej kategorii są wyceniane w wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej, inne niż odpisy z tytułu utraty wartości oraz różnice kursowe dotyczące instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży, są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane w kapitale własnym. Na dzień wyłączenia składników aktywów finansowych z ksiąg rachunkowych, skumulowaną wartość zysków lub strat ujętych w kapitale własnym przenosi się do zysku lub straty bieżącego okresu.

Na moment początkowego ujęcia inwestycji w instrumenty kapitałowe nieprzeznaczonych do obrotu, Spółka może skorzystać z możliwości odnoszenia zmian ich wartości godziwej na kapitały własne, przy czym wybór ten jest nieodwołalny i dokonywany jest na poziomie pojedynczej inwestycji w instrument kapitałowy.

W przypadku wyznaczenia przez Grupę instrumentów kapitałowych do wyceny w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite wszystkie zyski i straty z tytułu danego instrumentu, w tym zyski i straty z tytułu różnic kursowych (oprócz dochodów z dywidendy, które rozpoznawane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów), ujmowane są w innych całkowitych dochodach i Grupa nie ma możliwości ich reklasyfikacji do sprawozdania z całkowitych dochodów.

Aktywa tej kategorii rozpoznaje się jako aktywa trwałe, pod warunkiem, że ich termin realizacji przekracza 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy to aktywa, które:

- nie spełniają kryteriów zaklasyfikowania do kategorii wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- zostały wyznaczone do tej kategorii decyzją Grupy w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe nie spełniają kryteriów zaklasyfikowania do innych kategorii (tj. są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy), jeżeli:

- składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego cel nie zakłada utrzymywania aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (w szczególności gdy składnik aktywów finansowych ujmowany jest przez Grupę w celu generowania zysku z tytułu jego odsprzedaży lub jest instrumentem kapitałowym, którego Spółka nie wyznaczyła do wyceny w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite), lub
- warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które nie są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostającej do spłaty.

Modyfikacje aktywów finansowych

W przypadku modyfikacji składnika aktywów niewycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy nieskutkującej wyłączeniem tego składnika aktywów z bilansu, Grupa ustala nową wartość bilansową brutto tego składnika po modyfikacji oraz odnosi zmianę tej wartości w stosunku do wartości bilansowej brutto sprzed modyfikacji do sprawozdania z całkowitych dochodów, jako wynik z tytułu modyfikacji aktywów finansowych.

MSSF 9 Instrumenty Finansowe - standard wprowadza: nowy model utraty wartości aktywów finansowych oparty na koncepcji „straty oczekiwanej”, zmiany w zakresie zasad klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych (w szczególności aktywów finansowych) oraz wprowadza nowe podejście do rachunkowości zabezpieczeń. Grupa wdrożyła nowy standard, angażując aktywnie jednostki organizacyjne odpowiedzialne głównie za obszar rachunkowości i sprawozdawczości finansowej oraz zarządzanie ryzykiem.

Początkowa wycena

W momencie początkowego ujęcia Grupa wycenia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w jego wartości godziwej, którą w przypadku aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy powiększa się lub pomniejsza o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji tych aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych.

W momencie początkowego ujęcia Grupa wycenia należności z tytułu dostaw i usług, które nie mają istotnego komponentu finansowania (ustalonego zgodnie z MSSF 15), w ich cenie transakcyjnej (zgodnie z definicją w MSSF 15).

Utrata wartości

Odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że Grupa nie będzie w stanie otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków należności. Przesłankami wskazującymi, że należności handlowe utraciły wartość są: poważne problemy finansowe dłużnika, prawdopodobieństwo, że dłużnik ogłosi bankructwo lub będzie podmiotem finansowej reorganizacji, opóźnienia w spłatach. Kwotę odpisu stanowi różnica pomiędzy wartością księgową danego składnika aktywów a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych według efektywnej stopy procentowej. W przypadku należności handlowych, które nie mają znaczącego elementu finansowania, Grupa stosuje podejście uproszczone wymagane w MSSF 9 i wycenia odpisy z tytułu utraty wartości w wysokości strat kredytowych oczekiwanych w całym okresie życia należności od momentu jej początkowego ujęcia. Grupa stosuje matrycę odpisów, w której odpisy oblicza się dla należności handlowych zaliczonych do różnych przedziałów wiekowych lub okresów przeterminowania.

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia, jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia. Celem wymogów w zakresie utraty wartości jest ujęcie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia wszystkich instrumentów finansowych, w odniesieniu do których odnotowano znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia - niezależnie od tego, czy oceniane one były indywidualnie czy zbiorowo - biorąc pod uwagę wszystkie racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, włączając w to dane dotyczące przyszłości.

Grupa wycenia oczekiwane straty kredytowe z tytułu instrumentów finansowych w sposób uwzględniający:

- nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się, oceniając szereg możliwych wyników,
- wartość pieniądza w czasie oraz
- racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych.

Wartość księgową składnika aktywów ustala się za pomocą konta odpisów, a wysokość straty ujmuje się w wyniku finansowym w kosztach sprzedaży. W przypadku nieściągalności należności handlowych dokonuje się jej odpisu. Późniejsze spłaty uprzednio odpisanych należności uznaje się w pozycji kosztów sprzedaży w wyniku finansowym.

Zobowiązania finansowe

Grupa klasyfikuje wszystkie zobowiązania finansowe jako wyceniane po początkowym ujęciu w zamortyzowanym koszcie, z wyjątkiem zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Takie zobowiązania, w tym instrumenty pochodne będące zobowiązaniami, wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej.

Nowy standard MSSF 9 zachowuje niemal wszystkie dotychczasowe wymogi MSR 39 w zakresie klasyfikacji i wyceny zobowiązań finansowych oraz wyłączenia aktywów i zobowiązań finansowych. MSSF 9 wymaga jednak, aby zmiana wartości godziwej dotycząca zmiany ryzyka kredytowego zobowiązania finansowego wyznaczonego w momencie początkowego ujęcia jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy były prezentowane w innych całkowitych dochodach. Jedynie pozostała część zysku lub straty z wyceny do wartości godziwej ma być ujmowana w wyniku bieżącym danego okresu. Z zastrzeżeniem, gdyby zastosowanie tego wymogu powodowało brak współmierności przychodów i kosztów lub gdyby zobowiązanie finansowe wynikało z zobowiązań do udzielenia pożyczki lub umów gwarancji finansowej, cała zmiana wartości godziwej byłaby ujmowana w zysku lub stracie bieżącego okresu

i) Zapasy

Zapasy, w tym zapasy obowiązkowe są to: produkty, półprodukty i produkty w toku, towary i materiały.

Grupa na moment początkowego ujęcia dokonuje wyceny zapasów według ceny nabycia. Natomiast na koniec okresu sprawozdawczego Grupa działając, jako pośrednik w handlu towarami zgodnie z MSR 2 par. 3b dokonuje wyceny bilansowej zapasów według wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

Zmiana wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży zaprezentowana jest w koszcie sprzedanych towarów. Zidentyfikowane w wyniku inwentaryzacji nadwyżki lub braki w zapasach ujmowane są w koszcie sprzedanych produktów, towarów lub materiałów.

j) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie i krótkoterminowe depozyty bankowe. Kredyty w rachunku bieżącym, które są płatne na żądanie i stanowią integralną część zarządzania środkami pieniężnymi Grupy są ujęte, jako składnik środków pieniężnych i ich ekwiwalentów dla celów sprawozdania z przepływow pieniężnych.

Wycenę i rozchód środków pieniężnych w walutach obcych ustala się przy zastosowaniu metody FIFO.

k) Utrata wartości aktywów niefinansowych

Wartość księgowa aktywów niefinansowych, innych niż zapasy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego poddawana jest ocenie na każdy dzień sprawozdawczy w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. W przypadku wystąpienia takich przesłanek Grupa dokonuje szacunku wartości odzyskiwalnej poszczególnych aktywów. Wartość odzyskiwalna wartości firmy, wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania oraz wartości niematerialnych, które nie są jeszcze zdadne do użytkowania jest szacowana na każdy dzień sprawozdawczy.

Odpis z tytułu utraty wartości ujmowany jest w momencie, kiedy wartość księgowa składnika aktywów lub ośrodka generującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Odpisy z tytułu utraty wartości są ujmowane w wyniku finansowym. Utrata wartości ośrodka generującego środki pieniężne jest w pierwszej kolejności ujmowana, jako zmniejszenie wartości firmy przypisanej do tego ośrodka (grupy ośrodków), a następnie jako zmniejszenie wartości księgowej pozostałych aktywów tego ośrodka (grupy ośrodków) na zasadzie proporcjonalnej.

Wartość odzyskiwalna aktywów lub ośrodków generujących środki pieniężne definiowana jest, jako większa z ich wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz ich wartości użytkowej. Przy szacowaniu wartości użytkowej przyszłe przepływy pieniężne dyskontowane są przy użyciu stopy procentowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualną rynkową ocenę wartości pieniądza w czasie oraz czynniki ryzyka charakterystyczne dla danego składnika aktywów.

W przypadku aktywów, które nie generują niezależnych przepływów pieniężnych wartość użytkowa szacowana jest dla najmniejszego identyfikowalnego ośrodka generującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów przynależy.

Odpis aktualizujący wartość firmy z tytułu utraty wartości nie jest odwracany. W odniesieniu do innych aktywów, odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest odwracany, jeżeli zmieniły się szacunki zastosowane do szacowania wartości odzyskiwalnej. Odpis z tytułu utraty wartości odwracany jest tylko do wysokości wartości księgowej składnika aktywów pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne, jaka byłaby w sytuacji, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie został ujęty.

I) Kapitał własny

Kapitał zakładowy

Kapitał zakładowy Jednostki Dominującej jest kapitałem zakładowym Grupy. Kapitał podstawowy wykazuje się w wartości nominalnej akcji wyemitowanych zgodnie ze statutem i zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Kapitał z aktualizacji instrumentów finansowych

Kapitał z aktualizacji instrumentów finansowych związany jest z rachunkowością zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Pozostałe kapitały

Na pozostałe kapitały składają się kapitał zapasowy i kapitał rezerwy, akcje własne. Kapitał zapasowy tworzy się z odpisów z zysku netto zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych. Kapitał rezerwy tworzy się z zysku netto na wypłatę dywidendy.

Dywidendy

Dywidendy ujmuje się, jako zobowiązanie w okresie, w którym zostały uchwalone.

Zakup akcji własnych

W przypadku zakupu akcji własnych, kwota zapłaty z tego tytułu wraz z kosztami bezpośrednimi przeprowadzenia transakcji, skorygowana o wpływ podatków, wykazywana jest, jako pomniejszenie kapitału własnego. Zakupione akcje własne są wykazywane w ramach pozostałych kapitałów. W momencie sprzedaży lub powtórnej emisji, otrzymane kwoty ujmuje się, jako zwiększenie kapitału własnego, a nadwyżka lub deficyt z transakcji jest prezentowany w kapitale własnym.

m) Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych

W momencie początkowego ujęcia kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane w wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki. Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Wszelkie różnice pomiędzy otrzymaną kwotą (pomniejszoną o koszty transakcyjne), a wartością wykupu ujmuje się metodą efektywnej stopy procentowej w wyniku finansowym przez okres obowiązywania umów.

Wartość godziwa, szacowana dla celów ujawniania, jest obliczana na podstawie wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych z tytułu zwrotu kapitału i odsetek, zdyskontowanych za pomocą rynkowej stopy procentowej na dzień sprawozdawczy. W przypadku leasingu finansowego rynkową stopę procentową szacuje się w oparciu o stopę procentową dla podobnego rodzaju umów leasingowych.

n) Świadczenia pracownicze

Program określonych świadczeń – odprawy emerytalne

Grupa rozpoznaje rezerwy na odprawy emerytalne i inne świadczenia pracownicze na podstawie wyceny aktuarialnej przeprowadzonej na dzień sprawozdawczy. Wycenę przeprowadza niezależny aktuariusz. Podstawa kalkulacji rezerw na świadczenia pracownicze jest określona przez wewnętrzne regulacje Grupy oraz inne obowiązujące przepisy prawne.

Wartość rezerw na świadczenia pracownicze określa się przy wykorzystaniu technik aktuarialnych i wymogów określonych w MSSF UE, a w szczególności w MSR 19 "Świadczenia pracownicze". Rezerwy wycenia się na poziomie wartości bieżącej przyszłych zobowiązań Grupy z tytułu świadczeń pracowniczych. Rezerwy kalkuluje się przy wykorzystaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych, osobno dla każdego pracownika.

Podstawą kalkulacji rezerw przypadających na poszczególnych pracowników jest prognozowana wartość świadczenia, które Grupa jest zobligowana wypłacić na mocy regulacji wyszczególnionych powyżej. Wartość świadczenia prognozuje się do momentu nabycia świadczenia przez pracownika. Zobowiązanie z tytułu świadczeń pracowniczych określa się na podstawie przewidywanego wzrostu wartości świadczenia oraz proporcjonalnie do przewidywanego okresu świadczenia pracy przez danego pracownika. Oszacowana wartość jest następnie dyskontowana na dzień sprawozdawczy.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych są wyceniane bez uwzględnienia dyskonta i są odnoszone w koszty w momencie wykonania świadczenia.

Grupa tworzy rezerwę w ciężar kosztów w wysokości przewidzianych płatności dla pracowników z tytułu krótkoterminowych premii pieniężnych, jeśli Grupa jest prawnie lub zwyczajowo zobowiązana do takich wypłat na podstawie usług świadczonych przez pracowników w przeszłości, a zobowiązanie to może zostać rzetelnie oszacowane.

o) Rezerwy

Rezerwy tworzone są, gdy na jednostce ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Wysokość rezerw jest weryfikowana na bieżąco w trakcie okresu sprawozdawczego w celu skorygowania ich do wysokości szacunków zgodnych ze stanem wiedzy na ten dzień.

p) Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Zobowiązania, w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług wycenia się na dzień ich powstania w wartości godziwej, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Zobowiązania bieżące nie są dyskontowane.

q) Przychody

Do przychodów Grupa zalicza się w szczególności:

- przychody ze sprzedaży paliw ciekłych
- przychody ze sprzedaży paliw gazowych, w tym dystrybucji paliw gazowych
- przychody ze sprzedaży energii elektrycznej.

Grupa ujmuje przychody w taki sposób, aby odzwierciedlić przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta w kwocie, która odzwierciedla wynagrodzenie, do którego - zgodnie z oczekiwaniem Grupy - będzie uprawniona w zamian za te dobra lub usługi.

Ujęcie przychodu następuje w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów.

Przychody ze sprzedaży paliwa gazowego, dystrybucji paliwa gazowego i sprzedaży energii elektrycznej - świadczone w sposób ciągły

Grupa przenosi kontrolę nad częścią świadczonych usług (polegających na dostawie paliwa gazowego i energii elektrycznej, świadczeniu usług dystrybucyjnych) w czasie, w ten sposób spełniając zobowiązania do świadczenia usług.

Za każdym razem, kiedy paliwo gazowe/energia elektryczna jest dostarczana i zużywana, pewna część świadczeń ulega przeniesieniu a zobowiązanie do wykonania świadczeń zostaje zrealizowane. Wartość usług przekazanych do danego momentu, w stosunku do pozostałych usług obiecanych w ramach umowy, obliczana jest w oparciu o metodę wynikową opartą na wykorzystaniu danej usługi. Wykorzystanie usługi w całym okresie rozliczeniowym może być traktowane łącznie, przez co zakumulowane przychody z okresu rozliczeniowego są ujmowane w ujęciu miesięcznym. Jeżeli Grupa ma prawo do otrzymania wynagrodzenia od klienta w kwocie, która odpowiada bezpośrednio wartości, jaką dla klienta ma świadczenie dotychczas wykonane przez Grupę (np. w przypadku umowy na dostawę paliwa gazowego, w ramach której Grupa nalicza klientowi stałą kwotę za każdą MWh), Grupa ujmuje przychód w kwocie, którą ma prawo zafakturować.

Rozpoczęcie korzystania z usług jest momentem, kiedy Grupa rozpoczyna ujmowanie przychodów.

Wielkość przychodów ze sprzedaży paliwa gazowego/energii elektrycznej oraz usług dystrybucji paliwa gazowego wynika ze sprzedaży udokumentowanej fakturami VAT, powiększonej o dokonane doszacowanie dostarczonej a niezafakturowanej w danym okresie sprzedaży usług dystrybucji energii elektrycznej.

Doszacowanie sprzedaży jest dokonywane nie rzadziej niż na koniec okresu sprawozdawczego.

Przychody ze sprzedaży - dostawa produktów/usług rozliczanych w określonym momencie

Przychody z tytułu dostawy produktów/usług takich jak paliwa ciekłe, opłaty przyłączeniowe, sprzedaż praw majątkowych Grupa ujmuje w określonym momencie. Transfer kontroli następuje, gdy umowa pomiędzy stronami zostaje a produkty/towary zostają udostępnione klientowi lub zakończono realizację danej usługi.

Aby wskazać precyzyjnie moment przeniesienia kontroli, Grupa każdorazowo rozważa czy:

- Grupa ma bieżące prawo do zapłaty za składnik aktywów,
- klient posiada tytuł prawny do składnika aktywów,
- Grupa fizycznie przekazała składnik aktywów,
- klient ponosi istotne ryzyko i uzyskuje istotne korzyści wynikające z własności składnika aktywów,
- klient przyjął składnik aktywów.

Przychody ze sprzedaży - usługi świadczone w sposób ciągły - upływ czasu

Grupa przenosi kontrolę nad świadczonymi usługami (np. udzielone licencje) w czasie, w ten sposób spełniając zobowiązania do świadczenia usług.

Usługi takie są świadczone w sposób ciągły, a więc pewna część świadczeń podlega przeniesieniu w każdej chwili świadczenia usługi. Ponieważ wartość usług przekazanych klientowi nie różni się na przestrzeni poszczególnych okresów rozliczeniowych, Grupa ujmuje przychody z tytułu świadczonych usług w oparciu o miesięczne stałe płatności (niezależne od zużycia).

Ujęcie przychodów ze sprzedaży w kwocie wynagrodzenia netto (Grupa jako agent)

W przypadku umów kompleksowej dostawy paliwa gazowego, gdzie Grupa dostarcza paliwo gazowe oraz świadczy usługi dystrybucji, każdorazowo ocenie podlega, czy Grupa występuje w charakterze zleceniodawcy.

W przypadku, gdy w dostarczanie dóbr lub usług klientowi zaangażowany jest inny podmiot, Grupa określa, czy charakter przyrzeczenia Grupy stanowi zobowiązanie do wykonania świadczenia polegającego na dostarczeniu określonych dóbr lub usług (w tym przypadku Grupa jest zleceniodawcą) czy też na zleceniu innemu podmiotowi dostarczenia tych dóbr lub usług (w tym przypadku Grupa jest pośrednikiem).

Jeśli Grupa będąca zleceniodawcą wypełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia, ujmuje przychody w kwocie wynagrodzenia brutto, do którego - zgodnie z oczekiwaniami - będzie uprawniona w zamian za przekazane dobra lub usługi.

Jeśli Grupa będąca pośrednikiem wypełnia zobowiązanie do wykonania świadczenia, ujmuje przychody w kwocie jakiegokolwiek opłaty lub prowizji, do której - zgodnie z oczekiwaniami - będzie uprawniona w zamian za zapewnienie dostarczenia dóbr lub usług przez inny podmiot. Opłata lub prowizja należna Grupie może być kwotą wynagrodzenia netto, które Grupa zachowuje po zapłaceniu innemu podmiotowi wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi dostarczane przez ten podmiot.

Grupa występuje w roli pośrednika pobierającego opłaty na rzecz innych uczestników rynku gazowego w umowach o świadczenie usługi dystrybucji w zakresie wybranych składników naliczanej opłaty za usługę dystrybucji. W konsekwencji, Grupa ujmuje przychody ze sprzedaży usług dystrybucji w wysokości pomniejszonej o koszt usług dystrybucji naliczony przez Operatora Sieci Dystrybucyjnej.

Aktywa z tytułu umowy

Grupa ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnik aktywów z tytułu umowy będący prawem Grupy do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które Grupa przekazała klientowi.

W pozycji tej, w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, prezentowane są w szczególności:

- doszacowania przychodów z tytułu dystrybucji i sprzedaży energii elektrycznej zrealizowanej w danym okresie, a jeszcze niezafakturowanej;
- aktywa dotyczące zrealizowanych i dostarczonych prac budowlanych, a jeszcze niezafakturowanych.

Zobowiązania z tytułu umowy

Grupa ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązanie z tytułu umowy będące obowiązkiem Grupy do przekazania na rzecz klienta dóbr lub usług, w zamian za które Grupa otrzymała wynagrodzenie (lub kwota wynagrodzenia jest należna) od klienta.

W pozycji tej, w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, prezentowane są w szczególności:

- otrzymane z góry wynagrodzenie z tytułu świadczeń niewykonanych jeszcze przez Grupę np. opłacone z góry opłaty abonamentowe i handlowe za dystrybucję, usługi wykonywane poprzez wykorzystaniem gazomierzy przedpłatowych.

Zyski (straty) z instrumentów finansowych zabezpieczających sprzedaż

Zyski (straty) z instrumentów finansowych zabezpieczających sprzedaż obejmują zrealizowane transakcje na instrumentach pochodnych proporcjonalnie do sprzedawanego towaru.

Ponadto, przychodami okresu sprawozdawczego, wpływającymi na zysk lub stratę okresu są:

pozostałe przychody operacyjne, pośrednio związane z prowadzoną działalnością, m.in.:

- rozwiązanie niewykorzystanych rezerw, utworzonych uprzednio w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych,
- przychody z tytułu odsetek od należności handlowych i innych,
- przychody z tytułu zwrotu poniesionych kosztów sądowych,
- otrzymane darowizny.

przychody finansowe, stanowiące głównie przychody związane z finansowaniem działalności:

- przychody oraz zyski z inwestycji finansowych,
- przychody z tytułu dywidend,
- zyski netto z tytułu różnic kursowych dotyczących aktywów finansowych,
- odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, dłużnych aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, pożyczek i udziałów.

r) Koszty

Za koszty uznaje się uprawdopodobnione zmniejszenie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych o wiarygodnie określonej wartości, w formie zmniejszenia wartości aktywów albo zwiększenia wartości zobowiązań i rezerw, które doprowadzą do zmniejszenia kapitału własnego lub zwiększenia jego niedoboru w inny sposób niż wycofanie środków właścicieli.

Koszty ujmuje się w zysku lub stracie na podstawie bezpośredniego związku pomiędzy poniesionymi kosztami, a osiągnięciem konkretnych przychodów, tzn. stosując zasadę współmierności, poprzez rachunek rozliczeń międzyokresowych kosztów czynnych i biernych.

Koszt sprzedanych towarów i materiałów obejmuje:

- koszt sprzedanych towarów i materiałów,
- wycenę do wartości godziwej zapasów,
- wycenę bilansową rozrachunków,
- zrealizowane różnice kursowe,
- niedobory i nadwyżki inwentaryzacyjne,
- utworzenie i rozwiązanie rezerw na zapasy obowiązkowe.

Ponadto, kosztami okresu sprawozdawczego, wpływającymi na zysk lub stratę okresu są:

pozostałe koszty operacyjne, związane pośrednio z prowadzoną działalnością, w tym w szczególności:

- utworzone rezerwy na sprawy sporne, kary i odszkodowania i inne koszty pośrednio związane z działalnością operacyjną,
- koszty z tytułu odsetek od zobowiązań handlowych i innych przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej,
- koszty postępowania sądowego,
- przekazane darowizny.

koszty finansowe związane z finansowaniem zewnętrznym działalności, w tym w szczególności:

- odsetki od kredytu bankowego w rachunku bieżącym,
- odsetki od krótkoterminowych i długoterminowych pożyczek, kredytów i innych źródeł finansowania,
- straty netto z tytułu różnic kursowych dotyczących aktywów finansowych,
- odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, aktywów finansowych, dostępnych do sprzedaży, pożyczek i udziałów.

s) Pozostałe zyski/straty netto

Za pozostałe zyski/straty netto uważa się m.in.:

- zyski/straty netto z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

t) Leasing

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego

Płatności z tytułu zawartych przez Grupę umów leasingu operacyjnego ujmowane są w wyniku finansowym liniowo przez okres trwania leasingu. Otrzymane specjalne oferty promocyjne ujmowane są w wyniku finansowym łącznie z kosztami z tytułu leasingu.

Płatności z tytułu leasingu finansowego

Minimalne płatności leasingowe z tytułu leasingu finansowego są rozdzielane na część stanowiącą koszt finansowy oraz część zmniejszającą zobowiązanie. Część stanowiącą koszt finansowy jest przypisywana do poszczególnych okresów w czasie trwania umowy leasingu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

u) Podatek dochodowy bieżący i odroczony

Podatek dochodowy wykazany w wyniku finansowym obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Podatek dochodowy ujmowany jest w wyniku finansowym, za wyjątkiem kwot związanych z pozycjami ujętymi w innych całkowitych dochodach lub kapitale. Wówczas ujmuje się je odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub w kapitale.

Podatek bieżący stanowi zobowiązanie podatkowe z tytułu dochodu do opodatkowania za dany rok oraz korekty podatku dotyczącego lat ubiegłych.

Podatek odroczony wyliczany jest przy zastosowaniu metody zobowiązania bilansowego, w oparciu o różnice przejściowe pomiędzy wartością aktywów i zobowiązań ustalaną dla celów księgowych, a ich wartością szacowaną dla celów podatkowych. Podatku odroczonego nie tworzy się na następujące różnice przejściowe: wartość firmy, początkowe ujęcie aktywów lub pasywów, które nie wpływają ani na zysk księgowy ani na dochód do opodatkowania, różnice związane z inwestycjami w jednostkach zależnych w zakresie, w którym nie jest prawdopodobne, że zostaną one zrealizowane w dającej się przewidzieć przyszłości. Ujęta kwota podatku odroczonego opiera się na oczekiwaniach, co do sposobu realizacji wartości bilansowej aktywów i pasywów, przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących lub uchwalonych na dzień sprawozdawczy.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są ujmowane do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na realizację aktywa z tytułu podatku odroczonego. Aktywa z tytułu podatku odroczonego obniża się w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

3.4 WPŁYW MSSF 9, MSSF 15 i MSSF 16 NA ROCZNE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Grupa zastosowała wymogi standardów MSSF 9 i MSSF 15 z wykorzystaniem zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego z łącznym efektem pierwszego zastosowania od 1 stycznia 2018 roku. Zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Grupa zrezygnowała z przekształcenia danych porównywalnych. Dane na dzień 31 grudnia 2017 roku zostały sporządzone w oparciu o MSR 39, MSR 18 i MSR 11.

Wpływ wdrożenia nowych standardów MSSF 9 i MSSF 15 na zyski zatrzymane na podstawie danych za rok finansowy kończący się 31 grudnia 2017 roku był nieistotny, dlatego też Grupa nie dokonała korekty kapitałowej na dzień 1 stycznia 2018 roku.

Wpływ pierwszego zastosowania MSSF 9 na sytuację finansową Grupy:

Aktywa finansowe o ekonomicznej charakterystyce instrumentu dłużnego

Wdrożenie MSSF 9 nie spowodowało zmiany sposobu klasyfikacji i wyceny posiadanych aktywów finansowych o ekonomicznej charakterystyce instrumentu dłużnego.

Instrumenty pochodne

MSSF 9 nie zmienia podejścia do klasyfikacji i wyceny instrumentów pochodnych.

Instrumenty kapitałowe

Grupa nie posiada instrumentów kapitałowych (akcji i udziałów), które stanowią aktywa finansowe w rozumieniu MSR 39 oraz MSSF 9.

Desygnacja / de-desygnacja aktywów finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy

Grupa nie posiada składników aktywów finansowych wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy. Grupa nie identyfikuje składników aktywów finansowych, które zamierzałyby wyznaczyć 1 stycznia 2018 roku do kategorii wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy celem zmniejszenia niedopasowania księgowego, które w przeciwnym razie powstałyby na skutek wyceny aktywów finansowych w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite.

Zastosowanie MSSF 9 nie ma wpływu na dotychczasową klasyfikację i wycenę zobowiązań finansowych Grupy

Utrata wartości aktywów finansowych Grupy - szacowanie oczekiwanych strat kredytowych zgodnie z MSSF 9

Oszacowanie oczekiwanych strat kredytowych zgodnie z MSSF 9 dla udzielonych pożyczek, należności handlowych, środków pieniężnych oraz instrumentów pochodnych przedstawiono szczegółowo w nocie 4.28.

Wpływ pierwszego zastosowania MSSF 9 i MSSF 15 na wyniki finansowe Grupy:
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2018

<i>w tysiącach złotych</i>	Zaraportowane wartości aktywów i pasywów	Korekta wynikająca z zastosowania MSSF 15*	Korekta wynikająca z zastosowania MSSF 9	Aktywa i pasywa gdyby MSSF 9 i 15 nie zostały zastosowane
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	45 825	-	-	45 825
Wartości niematerialne	18 636	-	-	18 636
Pozostałe aktywa finansowe	391	-	-	391
Pochodne instrumenty finansowe	987	-	-	987
Pozostałe należności długoterminowe	3 753	-	-	3 753
Aktywa z tytułu umów z klientami	5 252	(5 252)	-	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 916	-	-	1 916
Pozostałe aktywa	-	5 252	-	5 252
Aktywa trwałe razem	76 760	-	-	76 760
Aktywa obrotowe				
Zapasy	190 500	-	-	190 500
Aktywa z tytułu umów z klientami	2 945	(2 945)	-	-
Należności handlowe oraz pozostałe należności	246 487	-	150	246 637
Pozostałe aktywa finansowe	141	-	-	141
Pochodne instrumenty finansowe	33 190	-	-	33 190
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	47 015	-	-	47 015
Pozostałe aktywa obrotowe	6 247	2 945	-	9 192
Aktywa obrotowe razem	526 525	-	150	526 675
AKTYWA RAZEM	603 285	-	150	603 435
Kapitał własny				
Kapitał zakładowy	8 198	-	-	8 198
Pozostałe kapitały	174 437	-	-	174 437
Wynik z lat ubiegłych i wynik roku bieżącego	4 841	-	150	4 991
Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej	187 476	-	150	187 626
Udziały niekontrolujące	5 769	-	-	5 769
Kapitał własny ogółem	193 245	-	150	193 395
Zobowiązania długoterminowe				
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	10 004	-	-	10 004
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	167	-	-	167
Pochodne instrumenty finansowe	3 457	-	-	3 457
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	51	-	-	51
Zobowiązania długoterminowe razem	13 679	-	-	13 679
Zobowiązania krótkoterminowe				
Kredyty w rachunku bieżącym	215 232	-	-	215 232
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	3 573	-	-	3 573
Pochodne instrumenty finansowe	8 365	-	-	8 365
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	485	-	-	485
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	1 112	-	-	1 112
Rezerwy	830	-	-	830
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	13 390	(13 390)	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	153 374	13 390	-	166 764
Zobowiązania krótkoterminowe razem	396 361	-	-	396 361
Zobowiązania razem	410 040	-	-	410 040
PASYWA RAZEM	603 285	-	150	603 435

* Aktywa z tytułu umów z klientami obejmują nakłady inwestycyjne poniesione przez Grupę na dostosowanie stacji paliw do marki AVIA zgodnie z umowami franczyzowymi oraz prowizje handlowe.

* Zobowiązania z tytułu umów z klientami obejmują zaliczki na dostawy.

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 01.01.2018 - 31.12.2018

<i>w tysiącach złotych</i>	Zaraportowane wartości aktywów i pasywów	Korekta wynikająca z zastosowania MSSF 15*	Korekta wynikająca z zastosowania MSSF 9	Aktywa i pasywa gdyby MSSF 9 i 15 nie zostały zastosowane
Przychody ze sprzedaży	3 367 462	227 053	-	3 594 515
Zyski (straty) z instrumentów finansowych zabezpieczających sprzedaż	3 532	-	-	3 532
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(3 249 095)	(219 794)	-	(3 468 889)
Zysk brutto ze sprzedaży	121 899	7 259	-	129 158
Pozostałe przychody operacyjne	2 871	-	-	2 871
Koszty sprzedaży	(93 937)	-	150	(93 787)
Koszty ogólnego zarządu	(23 431)	-	-	(23 431)
Pozostałe zyski/(straty) netto	464	-	-	464
Pozostałe koszty operacyjne	(7 139)	-	-	(7 139)
Zysk/(strata) na działalności operacyjnej	727	7 259	150	8 136
Przychody finansowe	7 530	(7 259)	-	271
Koszty finansowe	(8 478)	-	-	(8 478)
Przychody/koszty finansowe netto	(948)	(7 259)	-	(8 207)
Udział w wyniku netto jednostek powiązanych	-	-	-	-
Strata przed opodatkowaniem	(221)	-	150	(71)
Podatek dochodowy	(2 919)	-	-	(2 919)
Strata netto za rok obrotowy	(3 140)	-	150	(2 990)
w tym przypadający na:				
Właścicieli jednostki dominującej	110	-	150	260
Udziały niekontrolujące	(3 250)	-	-	(3 250)
Strata netto za rok obrotowy	(3 140)	-	150	(2 990)
Inne całkowite dochody które zostaną reklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków				
Wycena instrumentów zabezpieczających po uwzględnieniu efektu podatkowego	-	-	-	-
Inne całkowite dochody netto za rok obrotowy, po opodatkowaniu	-	-	-	-
Całkowite dochody ogółem za rok obrotowy	(3 140)	-	150	(2 990)
w tym przypadające na:				
Właścicieli jednostki dominującej	110	-	150	260
Udziały niekontrolujące	(3 250)	-	-	(3 250)
Całkowite dochody ogółem za rok obrotowy	(3 140)	-	150	(2 990)
Zysk/(strata) przypadająca na 1 akcję przypisaną właścicielom jednostki dominującej (w zł)	0,01			0,03
Rozwodniony zysk/(strata) przypadająca na 1 akcję przypisaną właścicielom jednostki dominującej (w zł)	0,01			0,03

* Wynik na zrealizowanych przychodach i kosztach związanych z działalnością tradingową w obszarze energii elektrycznej został zgodnie z MSSF 15 przesunięty do działalności finansowej.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 01.01.2018 - 31.12.2018

<i>w tysiącach złotych</i>	Zaraportowane wartości aktywów i pasywów	Korekta wynikająca z zastosowania MSSF 15	Korekta wynikająca z zastosowania MSSF 9	Aktywa i pasywa gdymy MSSF 9 i 15 nie zostały zastosowane
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej				
Strata przed opodatkowaniem	(221)	-	150	(71)
Korekty				
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	5 122	-	-	5 122
Amortyzacja wartości niematerialnych	411	-	-	411
Strata/(zysk) z tytułu różnic kursowych	6 567	-	-	6 567
(Zysk)/strata ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	(464)	-	-	(464)
Odsetki, koszty transakcyjne (dotyczące kredytów i pożyczek) i dywidendy, netto	8 013	-	-	8 013
Zmiana stanu należności	3 983	(8 197)	(150)	(4 364)
Zmiana stanu zapasów	42 687	-	-	42 687
Zmiana stanu aktywów z tytułu umów z klientami	(8 197)	8 197	-	-
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu umów z klientami	13 390	(13 390)	-	-
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	(62 240)	13 390	-	(48 850)
Zmiana stanu aktywów/(zobowiązań) z tytułu instrumentów pochodnych	(36 726)	-	-	(36 726)
Zmiana stanu rezerw	(3 231)	-	-	(3 231)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	(67)	-	-	(67)
Odpis z tytułu utraty wartości firmy	572	-	-	572
Odpis z tytułu utraty wartości niematerialnych i prawnych	4 120	-	-	4 120
Podatek dochodowy zapłacony/zwrócony	(2 919)	-	-	(2 919)
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	(29 200)	-	-	(29 200)
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej				
Wpływy z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	1 485	-	-	1 485
Odsetki otrzymane	239	-	-	239
Wpływy z tytułu pożyczek	30	-	-	30
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(2 402)	-	-	(2 402)
Nabycie wartości niematerialnych	(86)	-	-	(86)
Udzielone pożyczki	(105)	-	-	(105)
Nabycie pozostałych inwestycji	(251)	-	-	(251)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 090)	-	-	(1 090)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej				
Zaciągnięcie kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	25 765	-	-	25 765
Splata zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	(26 964)	-	-	(26 964)
Dywidendy wypłacone	(13 936)	-	-	(13 936)
Płatność zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	(3 451)	-	-	(3 451)
Odsetki oraz koszty transakcyjne (dotyczące kredytów i pożyczek) zapłacone	(8 731)	-	-	(8 731)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(27 317)	-	-	(27 317)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów				
Wpływ zmian z tytułu różnic kursowych dotyczących środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(6 567)	-	-	(6 567)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(64 174)	-	-	(64 174)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty po pomniejszeniu o kredyty w rachunku bieżącym na dzień 1 stycznia 2018 r.	(104 043)	-	-	(104 043)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty po pomniejszeniu o kredyty w rachunku bieżącym na dzień 31 grudnia 2018 r.	(168 217)	-	-	(168 217)

Wpływ pierwszego zastosowania MSSF 16 na sytuację finansową Grupy:

MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca jest zobowiązany ująć:

- aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości, oraz
- amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników.

Grupa podjęła decyzję o wdrożeniu MSSF 16 od 1 stycznia 2019 roku przy zastosowaniu uproszczonego podejścia, tj. retrospektywnie z łącznym efektem pierwszego zastosowania niniejszego standardu ujętym w dniu pierwszego zastosowania. Grupa nie będzie przekształcać danych porównawczych, natomiast ujmie efekt zastosowania niniejszego standardu jako korektę bilansu otwarcia zysków zatrzymanych w dniu pierwszego zastosowania.

W dacie rozpoczęcia leasingu Grupa ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wyceniany jest w dacie rozpoczęcia według kosztu. W dacie rozpoczęcia Grupa wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe dyskontuje się z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli stopę tę można z łatwością ustalić. W przeciwnym razie Grupa stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy.

W dacie rozpoczęcia leasingu Grupa ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wyceniany jest w dacie rozpoczęcia według kosztu. W dacie rozpoczęcia Grupa wycenia zobowiązanie z tytułu leasingu w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe dyskontuje się z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, jeżeli stopę tę można z łatwością ustalić. W przeciwnym razie Grupa stosuje krańcową stopę procentową leasingobiorcy.

Grupa podjęła decyzję o prezentacji aktywa z tytułu prawa do użytkowania w ramach tej samej pozycji, w ramach której przedstawione zostałyby odpowiednie bazowe składniki aktywów, gdyby były własnością leasingobiorcy (Grupy).

Grupa podjęła decyzję o prezentacji zobowiązania z tytułu leasingu (praw do użytkowania) w ramach "Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych" w wyodrębnionej pozycji.

W wyniku przeprowadzonej analizy Grupa rozpozna następujące prawa do użytkowania aktywów z dniem 1 stycznia 2019 roku wg podziału na bazowe składniki aktywów:

w tysiącach złotych

Środki trwałe (w tym prawa do użytkowania aktywów)

01.01.2019

4 468

W związku z powyższym z dniem 1 stycznia 2019 roku zostanie rozpoznane zobowiązanie z tytułu leasingu w poniższych wartościach w podziale na długo i krótkoterminowe zobowiązanie:

w tysiącach złotych

Zobowiązanie długoterminowe z tytułu leasingu (prawa do użytkowania aktywów)

Zobowiązanie krótkoterminowe z tytułu leasingu (prawa do użytkowania aktywów)

01.01.2019

3 493

1 317

W związku z powyższym ujęciem brak będzie wpływu na wynik z lat ubiegłych.

3.5 PRZEKSZTAŁCENIE DANYCH PORÓWNYWALNYCH ZA 2017 R

W 2018 roku Grupa zrewidowała podejście do tworzenia rezerw na zobowiązania dotyczące utrzymywania zapasów obowiązkowych w celu pełnej zgodności z wymogami MSR nr 37. Grupa zaprzestała tworzenia ww. rezerw w związku z faktem, że na dany dzień bilansowy nie ciążył na niej „obecny” obowiązek ponoszenia kosztów. Z tytułu powyższej zmiany Grupa koryguje również dane porównawcze, co wpłynie retrospektywnie na zysk netto oraz kapitał własny Grupy dla danych porównawczych (uwzględniający również wpływ na zyski okresów wcześniejszych).

Grupa dokonała poniższych zmian w danych porównywalnych za 2017 r. w związku z rozwiązaniem rezerw na zapas obowiązkowy.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na 31.12.2017 r.
w tysiącach złotych

	Dane opublikowane	Zmiany wynikowe	Dane po zmianach
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	50 459	-	50 459
Wartości niematerialne	20 501	-	20 501
Inwestycje w jednostki zależne	391	-	391
Pozostałe aktywa finansowe	7 078	-	7 078
Pozostałe należności długoterminowe	2 079	-	2 079
Aktywa trwałe razem	80 508	-	80 508
Aktywa obrotowe			
Zapasy	233 187	-	233 187
Należności handlowe oraz pozostałe należności	245 948	-	245 948
Pozostałe aktywa finansowe	222	-	222
Pochodne instrumenty finansowe	14 842	-	14 842
Należności z tytułu podatku dochodowego	1 662	-	1 662
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	36 532	-	36 532
Pozostałe aktywa obrotowe	5 619	-	5 619
Aktywa obrotowe razem	538 012	-	538 012
AKTYWA RAZEM	618 520	-	618 520
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	8 198	-	8 198
Pozostałe kapitały	163 100	-	163 100
Wynik z lat ubiegłych i wynik roku bieżącego	21 102	8 902	30 004
Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej	192 400	8 902	201 302
Udziały niekontrolujące	9 019	-	9 019
Kapitał własny razem	201 419	8 902	210 321
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	11 674	-	11 674
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	184	-	184
Pochodne instrumenty finansowe	10 166	-	10 166
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 194	2 088	3 282
Zobowiązania długoterminowe razem	23 218	2 088	25 306
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty w rachunku bieżącym	140 575	-	140 575
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych	4 097	-	4 097
Pochodne instrumenty finansowe	19 047	-	19 047
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	535	-	535
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	106	-	106
Rezerwy	11 820	(10 990)	830
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	217 703	-	217 703
Zobowiązania krótkoterminowe razem	393 883	(10 990)	382 893
Zobowiązania razem	417 101	(8 902)	408 199
PASYWA RAZEM	618 520	-	618 520

Skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat za okres 01.01.2017 - 31.12.2017
w tysiącach złotych

	Dane opublikowane	Zmiany wynikowe	Dane po zmianach
Przychody ze sprzedaży	3 005 002	-	3 005 002
Zyski (straty) z instrumentów finansowych zabezpieczających sprzedaż	4 247	-	4 247
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(2 860 234)	(3 611)	(2 863 845)
Zysk brutto ze sprzedaży	149 015	(3 611)	145 404
Pozostałe przychody operacyjne	2 201	-	2 201
Koszty sprzedaży	(95 629)	-	(95 629)
Koszty ogólnego zarządu	(19 849)	-	(19 849)
Pozostałe zyski/(straty) netto	(10)	-	(10)
Pozostałe koszty operacyjne	(2 221)	-	(2 221)
Zysk/(strata) na działalności operacyjnej	33 507	(3 611)	29 896
Przychody finansowe	211	-	211
Koszty finansowe	(6 107)	-	(6 107)
Przychody/koszty finansowe netto	(5 896)	-	(5 896)
Udział w wyniku netto jednostek powiązanych	-	-	-
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	27 611	(3 611)	24 000
Podatek dochodowy	(5 171)	686	(4 485)
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	22 440	(2 925)	19 515
w tym przypadający na:			
Właścicieli jednostki dominującej	23 630	(2 925)	20 705
Udziały niekontrolujące	(1 190)	-	(1 190)
Strata netto za rok obrotowy	22 440	(2 925)	19 515
Inne całkowite dochody, które zostaną reklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków			
Wycena instrumentów zabezpieczających po uwzględnieniu efektu podatkowego	(3 721)	-	(3 721)
Inne całkowite dochody netto za rok obrotowy, po opodatkowaniu	(3 721)	-	(3 721)
Całkowite dochody ogółem za rok obrotowy	18 719	(2 925)	15 794
w tym przypadające na:			
Właścicieli jednostki dominującej	19 909	(2 925)	16 984
Udziały niekontrolujące	(1 190)	-	(1 190)
Całkowite dochody ogółem za rok obrotowy	18 719	(2 925)	15 794
Zysk/(strata) przypadająca na 1 akcję przypisaną właścicielom jednostki dominującej (w zł)	2,68	-	2,68
Rozwodniony zysk/(strata) przypadająca na 1 akcję przypisaną właścicielom jednostki dominującej (w zł)	2,68	-	2,68

3.6 SEGMENTY SPRAWOZDAWCZE

Na podstawie przeprowadzonej analizy struktury organizacyjnej Grupy, jej systemu sprawozdawczości wewnętrznej oraz funkcjonującego modelu zarządzania, Zarząd Jednostki Dominującej określił poniższe segmenty operacyjne. Zarząd Jednostki Dominującej rozpatruje działalność zarówno z perspektywy operacyjnej, jak i geograficznej.

Zarząd Jednostki Dominującej wyodrębnił następujące segmenty operacyjne:

- Obrót paliwami ciekłymi** - Grupa prowadzi hurtową i detaliczną sprzedaż oleju napędowego, gazu płynnego oraz biopaliw.
- Obrót paliwami gazowymi** - Grupa zajmuje się obrotem i dystrybucją gazu ziemnego (w tym LNG) za pośrednictwem TGE oraz własnych sieci dystrybucyjnych.
- Obrót energią elektryczną** - Grupa zajmuje się obrotem i dystrybucją energii elektrycznej.
- Pozostała działalność** – ten segment działalności Grupy obejmuje między innymi działalność związaną z prowadzeniem stacji paliw, działalnością usługową oraz finansową.
- Funkcje korporacyjne** – ten segment działalności Grupy obejmuje całość działań związanych z funkcjonowaniem spółek (koszty ogólnego zarządu), a nie dających się przypisać do poszczególnych segmentów działalności.

Identyfikacja segmentów operacyjnych nie uległa zmianie i jest zgodna z zasadami opisanymi w jednostkowym sprawozdaniu finansowym na dzień i za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2017 r. Segment „Obrót paliwami ciekłymi” dzieli się na „ON i Biopaliwa” oraz „LPG” a segment „Działalność pozostała” dzieli się na „Stacje Paliw” oraz „Pozostałe”. Analogicznie jest w okresie porównawczym.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów w podziale na segmenty działalności

w tysiącach złotych za okres 01.01.2018 - 31.12.2018	Obrót paliwami ciekłymi	w tym:		Obrót paliwami gazowymi	Energia elektryczna	Działalność pozostała	w tym:		Funkcje korporacyjne	Eliminacje rozrachunków w Grupie	Skonsolidowane razem
		ON i Biopaliwa	LPG				STACJE PALIW	Pozostałe			
Przychody od odbiorców zewnętrznych	3 231 057	2 929 348	301 709	44 750	73 398	18 137	17 972	165	120	-	3 367 462
Zyski (straty) z instrumentów finansowych zabezpieczających sprzedaż	3 532	3 532	-	-	-	-	-	-	-	-	3 532
Przychody od odbiorców z Grupy	123	123	-	7 976	8 925	-	-	-	305	(17 329)	-
Przychody ogółem	3 234 712	2 933 003	301 709	52 726	82 323	18 137	17 972	165	425	(17 329)	3 370 994
Koszt sprzedanych towarów, produktów i mat. do odbiorców zewnętrznych	(3 120 587)	(2 839 666)	(280 921)	(42 889)	(70 306)	(15 284)	(15 171)	(113)	(29)	-	(3 249 095)
Koszt sprzedanych towarów, produktów i mat. do odbiorców z Grupy	(108)	(108)	-	(7 916)	(8 925)	-	-	-	-	16 949	-
Koszt sprzedanych towarów, produktów i materiałów, ogółem	(3 120 695)	(2 839 774)	(280 921)	(50 805)	(79 231)	(15 284)	(15 171)	(113)	(29)	16 949	(3 249 095)
Wynik segmentu	114 017	93 229	20 788	1 921	3 092	2 853	2 801	52	396	(380)	121 899
Pozostałe przychody operacyjne	2 109	1 667	442	524	85	42	42	-	111	-	2 871
Koszty sprzedaży i ogólnego zarządu	(92 810)	(76 936)	(15 874)	(6 394)	(5 148)	(6 029)	(5 905)	(124)	(7 547)	560	(117 368)
Pozostałe zyski/(straty) netto	427	45	382	(3)	10	10	25	(15)	28	(8)	464
Pozostałe koszty operacyjne	(366)	(300)	(66)	(5 043)	(45)	(1 009)	(1 009)	-	(676)	-	(7 139)
Wynik na działalności operacyjnej	23 377	17 705	5 672	(8 995)	(2 006)	(4 133)	(4 046)	(87)	(7 688)	172	727
Przychody finansowe	167	140	27	479	7 423	-	-	-	576	(1 115)	7 530
Koszty finansowe	(7 940)	(7 751)	(189)	(1 219)	(89)	(7)	(7)	-	(3 841)	4 618	(8 478)
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2 919)
Zysk/(strata) za okres	15 604	10 094	5 510	(9 735)	5 328	(4 140)	(4 053)	(87)	(10 953)	3 675	(3 140)
Amortyzacja	(1 971)	(980)	(991)	(2 127)	(160)	(350)	(345)	(5)	(925)	-	(5 533)
EBITDA*	25 348	18 685	6 663	(6 868)	5 412	(3 783)	(3 701)	(82)	(6 763)	172	13 517

* wskaźnik EBITDA --> definiowany jako zysk przed odliczeniem odsetek, podatków, deprecjacji i amortyzacją (ang. Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization)

w tysiącach złotych za okres 01.01.2017 - 31.12.2017	Obrót paliwami ciekłymi	w tym:		Obrót paliwami gazowymi	Energia elektryczna	Działalność pozostała	w tym:		Funkcje korporacyjne	Eliminacje rozrachunków w Grupie	Skonsolidowane razem
		ON i Biopaliwa	LPG				STACJE PALIW	Pozostałe			
Przychody od odbiorców zewnętrznych	2 857 805	2 605 782	252 023	31 890	97 678	17 607	16 647	960	22	-	3 005 002
Zyski (straty) z instrumentów finansowych zabezpieczających sprzedaż	4 247	4 247	-	-	-	-	-	-	-	-	4 247
Przychody od odbiorców z Grupy	71	71	-	5 852	9 870	282	-	282	-	(16 075)	-
Przychody ogółem	2 862 123	2 610 100	252 023	37 742	107 548	17 889	16 647	1 242	22	(16 075)	3 009 249
Koszt sprzedanych towarów, produktów i mat. do odbiorców zewnętrznych	(2 725 920)	(2 495 641)	(230 279)	(29 235)	(92 514)	(16 176)	(15 239)	(937)	-	-	(2 863 845)
Koszt sprzedanych towarów, produktów i mat. do odbiorców z Grupy	(58)	(58)	-	(5 797)	(9 869)	-	-	-	-	15 724	-
Koszt sprzedanych towarów, produktów i materiałów, ogółem	(2 725 978)	(2 495 699)	(230 279)	(35 032)	(102 383)	(16 176)	(15 239)	(937)	-	15 724	(2 863 845)
Wynik segmentu	136 145	114 401	21 744	2 709	5 166	1 713	1 408	305	22	(351)	145 404
Pozostałe przychody operacyjne	1 947	1 432	515	71	14	111	110	1	58	-	2 201
Koszty sprzedaży i ogólnego zarządu	(94 772)	(79 935)	(14 837)	(6 355)	(3 701)	(5 452)	(5 241)	(211)	(5 566)	368	(115 478)
Pozostałe zyski/(straty) netto	-	-	-	-	11	-	-	-	(21)	-	(10)
Pozostałe koszty operacyjne	(263)	(242)	(21)	(1 845)	(20)	(23)	(23)	-	(94)	24	(2 221)
Wynik na działalności operacyjnej	43 057	35 656	7 401	(5 419)	1 469	(3 651)	(3 746)	95	(5 601)	41	29 896
Przychody finansowe	177	67	110	448	36	-	-	-	193	(643)	211
Koszty finansowe	(5 673)	(5 251)	(422)	(913)	(47)	(6)	(5)	(1)	(45)	577	(6 107)
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(4 485)
Zysk/(strata) za okres	37 561	30 472	7 089	(5 884)	1 458	(3 657)	(3 751)	94	(5 453)	(25)	19 515
Amortyzacja	(2 012)	(975)	(1 037)	(1 978)	(91)	(185)	(179)	(6)	(607)	-	(4 873)
EBITDA*	45 069	36 631	8 438	(3 441)	1 559	(3 466)	(3 567)	101	(4 994)	41	34 769

* wskaźnik EBITDA --> definiowany jako zysk przed odliczeniem odsetek, podatków, deprecjacji i amortyzacją (ang. Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization)

Sprawozdanie z sytuacji finansowej w podziale na segmenty działalności

w tysiącach złotych	Obrót paliwami ciekłymi	w tym:		Obrót paliwami gazowymi	Energia elektryczna	Działalność pozostała	w tym:		Funkcje korporacyjne	Skonsolidowane Razem
		ON i Biopaliwa	LPG				STACJE PALIW	POZOSTAŁE		
31.12.2018										
Aktywa segmentu	442 603	406 047	36 556	46 139	55 594	11 097	10 948	149	47 851	603 285
Zobowiązania segmentu	317 958	287 244	30 714	17 345	42 007	991	1 698	(707)	31 739	410 040
Główne pozycje niepieniężne										
Amortyzacja	(1 971)	(980)	(991)	(2 127)	(160)	(350)	(345)	(5)	(925)	(5 533)
Odpisy aktualizujące należności	(1 320)	(1 151)	(169)	(617)	-	(94)	(41)	(53)	(53)	(2 084)
Wycena zapasów do wartości godziwej	(26 779)	(26 779)	-	-	-	-	-	-	-	(26 779)
Wycena bilansowa instrumentów pochodnych do wartości godziwej	36 583	36 583	-	-	-	-	-	-	-	36 583
Wycena bilansowa rozrachunków walutowych	(7 383)	(7 383)	-	-	-	-	-	-	-	(7 383)
Główne pozycje niepieniężne ogółem	(870)	290	(1 160)	(2 744)	(160)	(444)	(386)	(58)	(978)	(5 196)

w tysiącach złotych	Obrót paliwami ciekłymi	w tym:		Obrót paliwami gazowymi	Energia elektryczna	Działalność pozostała	w tym:		Funkcje korporacyjne	Skonsolidowane Razem
		ON i Biopaliwa	LPG				STACJE PALIW	POZOSTAŁE		
31.12.2017										
Aktywa segmentu	485 316	446 509	38 807	49 266	34 917	5 860	5 829	31	43 161	618 520
Zobowiązania segmentu	338 814	308 697	30 117	16 649	26 339	964	929	35	25 433	408 199
Główne pozycje niepieniężne										
Amortyzacja	(2 012)	(975)	(1 037)	(1 978)	(91)	(185)	(179)	(6)	(607)	(4 873)
Odpisy aktualizujące należności	(883)	(717)	(166)	-	-	(65)	(13)	(52)	-	(948)
Wycena zapasów do wartości godziwej	4 650	4 650	-	-	-	-	-	-	-	4 650
Wycena bilansowa instrumentów pochodnych do wartości godziwej	(14 371)	(14 371)	-	-	-	-	-	-	-	(14 371)
Wycena bilansowa rozrachunków walutowych	10 000	10 000	-	-	-	-	-	-	-	10 000
Główne pozycje niepieniężne ogółem	(2 616)	(1 413)	(1 203)	(1 978)	(91)	(250)	(192)	(58)	(607)	(5 542)

Przychody ze sprzedaży - podział według asortymentu

w tysiącach złotych	01.01.2018-31.12.2018	01.01.2017-31.12.2017
ON + BIOPALIWA	2 950 419	2 626 551
LPG	301 709	251 727
Paliwa gazowe	44 750	32 186
Energia	73 398	97 678
Pozostałe	718	1 107
Razem	3 370 994	3 009 249

Przychody ze sprzedaży - podział geograficzny według lokalizacji finalnych odbiorców

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Polska	2 746 504	2 369 116
Czechy	268 164	143 993
Szwajcaria	-	336 382
Słowacja	3 686	6 154
Węgry	5 082	33
Austria	-	3 002
Wielka Brytania	3 890	2 313
Dania	1 490	49
Niemcy	27 707	12 101
Słowenia	102	-
Holandia	153 249	-
Estonia	352	13 815
Rumunia	1 280	5 790
Cypr	22 209	-
Arabia Saudyjska	78 559	-
Szwecja	162	-
Ukraina	3 939	-
Włochy	398	-
Francja	7 983	11 196
Bułgaria	46 238	90 176
Litwa	-	15 129
Razem	3 370 994	3 009 249

Główni klienci

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. żaden z odbiorców Grupy nie przekroczył 10% przychodów (w porównywalnym okresie 2017 r. jeden z odbiorców Grupy w segmencie biopaliw przekroczył 10% przychodów: 336 382 tys. zł).

Aktywa trwałe - podział geograficzny

Rzeczowe aktywa trwałe Grupy zlokalizowane są na terenie Polski.

Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne

<i>w tysiącach złotych</i>	Obrót paliwami ciekłymi	w tym:		Obrót paliwami gazowymi	Działalność pozostała	w tym:		Funkcje korporacyjne	Razem
		ON i Biopaliwa	LPG			STACJE PALIW	POZOSTAŁE		
31.12.2018	1 043	75	968	1 163	72	1 055	-	1 417	4 750
31.12.2017	1 069	3	1 066	1 349	240	2 046	-	1 558	6 262

4. DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO ROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

4.1 PRZYCHODY ZA SPRZEDAŻY

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Przychody ze sprzedaży usług	2 960	2 524
Przychody ze sprzedaży towarów	3 364 502	3 002 478
Zyski/(straty) z instrumentów finansowych zabezpieczających sprzedaż	3 532	4 247
Razem	3 370 994	3 009 249

4.2 KOSZTY WEDŁUG RODZAJÓW

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(5 533)	(4 873)
Zużycie materiałów i energii	(3 281)	(4 073)
Usługi obce	(84 218)	(81 655)
Podatki i opłaty	(2 238)	(2 912)
Wynagrodzenia	(14 088)	(13 487)
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	(3 207)	(2 978)
Pozostałe koszty rodzajowe	(8 009)	(9 640)
Koszty według rodzaju razem	(120 574)	(119 618)
Koszt sprzedanych towarów i materiałów	(3 249 095)	(2 863 845)
Zmiana stanu zapasów i rozliczeń międzyokresowych kosztów	4 206	3 015
Pozostałe	(1 000)	1 125
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, koszty sprzedaży i ogólnego zarządu	(3 366 463)	(2 979 323)

4.3 KOSZTY SPRZEDANYCH TOWARÓW I MATERIAŁÓW

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Koszty sprzedanych towarów i materiałów	(3 210 760)	(2 895 950)
Wycena zapasów do wartości godziwej	(26 779)	4 650
Wycena bilansowa rozrachunków	29 200	8 689
Zrealizowane różnice kursowe	(40 756)	18 766
Razem	(3 249 095)	(2 863 845)

4.4 POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Otrzymane odszkodowania i kary	526	162
Otrzymane odszkodowania z tytułu ubezpieczeń	309	88
Koszty postępowania sądowego podlegające zwrotowi	58	204
Przychody odsetkowe, dotyczące należności handlowych	1 605	1 269
Pozostałe	373	478
Razem	2 871	2 201

4.5 POZOSTAŁE ZYSKI/(STRATY) NETTO

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Zysk netto ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	464	-
Strata netto ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	-	(10)
Razem	464	(10)

4.6 POZOSTALE KOSZTY OPERACYJNE

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Koszty odsetkowe od zobowiązań niefinansowych	(238)	(145)
Odpisy z tytułu utraty wartości dotyczące wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych	(4 120)	-
Odpisy z tytułu utraty wartości firmy	(572)	-
Koszty postępowania sądowego	(94)	(237)
Kary umowne	(102)	(1)
Darowizny	(31)	(70)
Koszt postoju związany z awarią	(1 682)	(1 703)
Szkody komunikacyjne	(250)	-
Pozostałe	(50)	(65)
Razem	(7 139)	(2 221)

4.7 KOSZTY FINANSOWE NETTO

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Przychody finansowe		
Zysk netto na działalności tradingowej (energia elektryczna)	7 259	-
Odsetki od aktywów finansowych i prowizje finansowe	271	211
Przychody finansowe, razem	7 530	211
Koszty finansowe		
Opłaty bankowe i koszty transakcyjne dotyczące kredytów i pożyczek	(8 477)	(6 091)
Pozostałe	(1)	(16)
Koszty finansowe, razem	(8 478)	(6 107)
Koszty finansowe netto	(948)	(5 896)

4.8 PODATEK DOCHODOWY

Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów:

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Podatek dochodowy bieżący		
Podatek dochodowy za rok bieżący	(5 987)	(3 000)
Podatek odroczony		
Powstanie / odwrócenie różnic przejściowych	3 068	(1 485)
Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(2 919)	(4 485)

Efektywna stopa podatkowa

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
(Strata)/zysk przed opodatkowaniem	(221)	27 611
Podatek w oparciu o obowiązującą stawkę podatkową	-	(4 560)
Koszty trwale niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	*(1 588)	(406)
Przychody trwale niepodlegające opodatkowaniu	-	380
Różnice przejściowe, od których nie rozpoznano aktywa	(359)	-
Straty podatkowe, od których nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(972)	-
Pozostałe	-	101
Razem	(2 919)	(4 485)
Efektywna stopa podatkowa	19,0%	18,7%

* w tym: odpis z tytułu utraty wartości inwestycji 671 tys. zł, odpis z tytułu utraty wartości dotyczący wartości niematerialnych i prawnych 184 tys. zł, różnicy pomiędzy amortyzacją podatkową, a bilansową 614 tys. zł, wartość reprezentacji i reklamy 104 tys. zł.

4.9 RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

<i>w tysiącach złotych</i>	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe aktywa trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Stan na 01.01.2017	1 936	10 766	14 177	12 257	2 746	17 947	59 829
Zwiększenia z tytułu:	-	1 947	1 373	1 738	216	(950)	4 324
- nabycia	-	5	698	8	142	1 773	2 626
- leasingu	-	-	-	1 698	-	-	1 698
- przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	1 942	675	32	74	(2 723)	-
Zmniejszenie z tytułu:	-	-	(26)	(584)	(53)	(974)	(1 637)
- likwidacji	-	-	(20)	(37)	(14)	-	(71)
- sprzedaży	-	-	(6)	(547)	(39)	-	(592)
- reklasyfikacja do wartości niematerialnych	-	-	-	-	-	(974)	(974)
Stan na 31.12.2017	1 936	12 713	15 524	13 411	2 909	16 023	62 516

<i>w tysiącach złotych</i>	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe aktywa trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Stan na 01.01.2018	1 936	12 713	15 524	13 411	2 909	16 023	62 516
Zwiększenia z tytułu:	-	1 221	857	2 443	339	(196)	4 664
- nabycia	-	375	204	-	126	1 422	2 127
- leasingu	-	-	-	2 443	-	-	2 443
- inwentaryzacji	-	-	94	-	-	-	94
- przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	846	559	-	213	(1 618)	-
Zmniejszenie z tytułu:	-	-	(53)	(2 720)	(129)	(1)	(2 903)
- likwidacji	-	-	-	-	(18)	(1)	(19)
- sprzedaży	-	-	(53)	(2 720)	(111)	-	(2 884)
Stan na 31.12.2018	1 936	13 934	16 328	13 134	3 119	15 826	64 277

Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości

<i>w tysiącach złotych</i>	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe aktywa trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Stan na 01.01.2017	-	(1 166)	(2 150)	(3 734)	(738)	-	(7 788)
Amortyzacja za okres	-	(487)	(1 848)	(2 158)	(182)	-	(4 675)
Zmniejszenie z tytułu:	-	-	17	379	10	-	406
- likwidacji	-	-	16	7	3	-	26
- sprzedaży	-	-	1	372	7	-	380
Stan na 31.12.2017	-	(1 653)	(3 981)	(5 513)	(910)	-	(12 057)

<i>w tysiącach złotych</i>	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe aktywa trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Stan na 01.01.2018	-	(1 653)	(3 981)	(5 513)	(910)	-	(12 057)
Amortyzacja za okres	-	(583)	(2 016)	(2 326)	(197)	-	(5 122)
Zmniejszenie z tytułu:	-	(979)	(2 141)	1 766	81	-	(1 273)
- likwidacji	-	-	-	-	10	-	10
- sprzedaży	-	-	31	1 766	72	-	1 869
- odpisu	-	(979)	(2 172)	-	(1)	-	(3 152)
Stan na 31.12.2018	-	(3 215)	(8 138)	(6 073)	(1 026)	-	(18 452)

<i>w tysiącach złotych</i>	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe aktywa trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość netto							
Stan na 01.01.2017	1 936	9 600	12 027	8 523	2 008	17 947	52 041
Stan na 31.12.2017	1 936	11 060	11 543	7 898	1 999	16 023	50 459
Wartość netto							
Stan na 01.01.2018	1 936	11 060	11 543	7 898	1 999	16 023	50 459
Stan na 31.12.2018	1 936	10 719	8 190	7 061	2 093	15 826	45 825

Rzeczowe aktywa trwałe

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Grunty	1 936	1 936
Budynki i budowle	10 719	11 060
Maszyny i urządzenia	8 190	11 543
Środki transportu	7 061	7 898
Pozostałe środki trwałe	2 093	1 999
Środki trwałe w budowie	15 826	16 023
Razem	45 825	50 459

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Wartość rzeczowych aktywów trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	22 031	23 572

Środki trwałe w leasingu

Grupa użytkuje określone maszyny i urządzenia produkcyjne oraz środki transportu w ramach umów leasingu finansowego. W przypadku wszystkich umów, Grupa ma możliwość zakupu tych środków trwałych po zakończeniu okresu leasingu po korzystnej cenie.

Na dzień 31.12.2018 r. wartość bilansowa netto środków trwałych użytkowanych na podstawie obowiązujących umów leasingu finansowego wyniosła 6 612 tys. zł. dla środków transportu (31.12.2017 r.: 7 273 tys. zł. dla środków transportu oraz 163 tys. zł. dla maszyn i urządzeń).

Środki trwałe w leasingu stanowią jednocześnie zabezpieczenie zobowiązań z tytułu leasingu (patrz nota 4.20).

Zabezpieczenia

Na dzień 31.12.2018 r. rzeczowe aktywa trwałe o wartości bilansowej 22 031 tys. zł (31.12.2017 r.: 23 572 tys. zł) stanowiły zabezpieczenie kredytów bankowych, kredytów w rachunku bieżącym.

4.10 WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Wartość brutto

<i>w tysiącach złotych</i>	Wartość firmy	Koszty rozwoju	Nabyte prawa	Oprogramowanie i inne	Razem
Stan na 01.01.2017	18 454	-	-	387	18 841
Zwiększenia z tytułu:	-	1 235	210	493	1 938
- nabycia	-	504	134	326	964
- reklasyfikacja z aktywów trwałych	-	731	76	167	974
Zmniejszenia	-	-	-	-	-
Stan na 31.12.2017	18 454	1 235	210	880	20 779
Stan na 01.01.2018	18 454	1 235	210	880	20 779
Zwiększenia z tytułu:	-	-	-	86	86
- nabycia	-	-	-	86	86
Zmniejszenie z tytułu:	(572)	(1 235)	-	-	(1 807)
- odpisu	-	(1 235)	-	-	(1 235)
- odpisu utraty wartości firmy	(572)	-	-	-	(572)
Stan na 31.12.2018	17 882	-	210	966	19 058

Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości

<i>w tysiącach złotych</i>	Wartość firmy	Koszty rozwoju	Nabyte prawa	Oprogramowanie i inne	Razem
Stan na 01.01.2017	-	-	-	(80)	(80)
Amortyzacja za rok	-	(82)	-	(116)	(198)
Zmniejszenie z tytułu:	-	-	-	-	-
Stan na 31.12.2017	-	(82)	-	(196)	(278)
Stan na 01.01.2018	-	(82)	-	(196)	(278)
Amortyzacja za rok	-	(185)	(42)	(184)	(411)
Zmniejszenie z tytułu:	-	267	-	-	267
- odpisu	-	267	-	-	267
Stan na 31.12.2018	-	-	(42)	(380)	(422)

<i>w tysiącach złotych</i>	Wartość firmy	Koszty rozwoju	Nabyte prawa	Oprogramowanie i inne	Razem
Wartość netto					
Stan na 01.01.2017	18 454	-	-	307	18 761
Stan na 31.12.2017	18 454	1 153	210	684	20 501
Wartość netto					
Stan na 01.01.2018	18 454	1 153	210	684	20 501
Stan na 31.12.2018	17 882	-	168	586	18 636

Wartości niematerialne w leasingu

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku brak wartości niematerialnych użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego.

Amortyzacja wartości niematerialnych i odpisy z tytułu utraty wartości

Amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości zostały ujęte w wyniku finansowym w następujących pozycjach:

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Koszty ogólnego zarządu	(411)	(198)
Pozostałe koszty operacyjne	(1 807)	-
Razem	(2 218)	(198)

Test na utratę wartości ośrodków generujących przepływy pieniężne, do których została alokowana wartość firmy

Poniższe ośrodki posiadają przypisaną wartość firmy:

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Działalność związana z obrotem gazem płynnym LPG	2 830	2 830
Działalność związana z obrotem paliw płynnych	10 869	10 869
Działalność związana z obrotem gazem ziemnym, w tym:	879	1 451
Blue Cold Sp. z o.o.	0	572
Blue LNG Sp. z o.o.	330	330
Unimot System Sp. z o.o.	40	40
PPGW Sp. z o.o.	7	7
Unimot Paliwa Sp. z o.o.	57	57
Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o.	440	440
Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o. SK.A.	5	5
Działalność związana z energią elektryczną	3 304	3 304
Tradea Sp. z o.o.	3 304	3 304
Razem	17 882	18 454

Działalność związana z obrotem paliwami - Wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży ośrodka generującego przepływy pieniężne jest szacowana w oparciu o metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wyliczenia wartości wg metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych opierają się na wynikach osiągniętych w 2017 i 2018 rok oraz na prognozie wyników na lata 2019 - 2025 sporządzonej przez Zarząd Jednostki Dominującej.

Działalność związana z obrotem gazem płynnym LPG - Wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży ośrodka generującego przepływy pieniężne jest szacowana w oparciu o metodę zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wyliczenia wartości wg metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych opierają się na wynikach osiągniętych w 2017 i 2018 rok oraz na prognozie wyników na lata 2019 - 2025 sporządzonej przez Zarząd Jednostki Dominującej.

Działalność spółek gazu ziemnego - wartość godziwa spółek gazu ziemnego została wyliczona metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych na podstawie sprawozdań finansowych za 2017 i 2018 rok oraz wyników szacowanych na lata 2019 - 2025. Dyskontowanie przepływów pieniężnych dokonano z wykorzystaniem danych spółek: Unimot System Sp. z o.o., Blue LNG Sp. z o.o., PPGW Sp. z o.o., Blue Cold Sp. z o.o. oraz danych obejmujących działalność w obszarze gazu ziemnego spółki Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o.

Działalność spółek energii elektrycznej - wartość godziwa spółek energii elektrycznej została wyliczona metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych na podstawie sprawozdań finansowych za 2017 i 2018 rok oraz wyników szacowanych na lata 2019 - 2025. Dyskontowanie przepływów pieniężnych dokonano z wykorzystaniem danych spółki Tradea Sp. z o.o. oraz danych obejmujących obszar energii elektrycznej spółki Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o.

Podstawowe założenia wykorzystane do wyliczenia wartości godziwej na dzień 31.12.2017 rok:

<i>w tysiącach złotych</i>		Działalność związana z obrotem gazem płynnym LPG	Działalność związana z obrotem paliw płynnych	Działalność związana z obrotem gazem ziemnym	Działalność związana z obrotem energią elektryczną
Stopa dyskontowa	średnia ważona kosztu kapitału własnego i obcego	9,7 % - 10,3 %	8,8 % - 9,0 %	11,8 % - 12,5 %	12,7%
Koszt kapitału własnego		11,1%	9,9%	12,7%	12,7%
Koszt kapitału obcego		4,3%	4,3%	4,3%	4,3%

Podstawowe założenia wykorzystane do wyliczenia wartości godziwej na dzień 31.12.2018 rok:

<i>w tysiącach złotych</i>		Działalność związana z obrotem gazem płynnym LPG	Działalność związana z obrotem paliw płynnych	Działalność związana z obrotem gazem ziemnym	Działalność związana z obrotem energią elektryczną
Stopa dyskontowa	średnia ważona kosztu kapitału własnego i obcego	9,6 % - 10,1 %	10,0 % - 10,1 %	4,8 % - 5,4 %	12,0% – 12,6%
Koszt kapitału własnego		11,01%	11,01%	5,64%	12,57%
Koszt kapitału obcego		4,21%	4,21%	4,21%	4,21%

Podstawą dokonania wyceny były szacowane przez Zarząd Spółki Jednostki Dominującej wyniki finansowe działalności związanej z obrotem paliwami, gazem LPG, gazem ziemnym i energią elektryczną w formie bilansu, rachunku wyników oraz sprawozdania z przepływów finansowych. Prognozy te nie odznaczają się pewnością, co do ich realizacji, ale zostały zgodnie z oświadczeniem Zarządu Spółki Jednostki Dominującej sporządzone zgodnie z najlepszą wiedzą autorów, w oparciu o wszelkie dostępne informacje, dlatego przyjęto, że są wystarczająco dokładne i kompletne, by możliwe było sporządzenie wiarygodnej analizy i wyceny.

Podstawowe założenia do szacunków wyników finansowych na lata 2019-2025, będących podstawą wyceny działalności związanej z obrotem paliwami płynnymi, gazem LPG, gazem ziemnym oraz energią elektryczną:

- 1) założono, że stawki podatków pozostaną na dotychczasowym poziomie, a polityka podatkowa oraz dotycząca obrotu handlowego z zagranicą, a także inne warunki prowadzenia działalności gospodarczej nie ulegną zmianie;
- 2) akty prawne regulujące rynek paliw m.in.: Prawo energetyczne nie ulegną istotnym zmianom;
- 3) nie wystąpią znaczne wahania sytuacji makroekonomicznej kraju i związanego z nią popytu na paliwa ciekłe i gazowe, w stosunku do aktualnej sytuacji;
- 4) stawka referencyjna i marża banków nie zmienią się w sposób istotny;
- 5) działalność „szarej strefy” w branży paliwowej nie rozszerzy istotnie swojego zakresu;
- 6) stosowane przez Spółkę instrumenty zabezpieczające kursy walut oraz cenę oleju napędowego wyeliminują ryzyko kursowe i cen oleju napędowego.
- 7) akty prawne regulujące rynek energii elektrycznej i gazu ziemnego nie ulegną istotnym zmianom;

Szczegółowe założenia do szacunków wyników finansowych na lata 2019-2025, będących podstawą do wyceny działalności związanej z obrotem gazem płynnym LPG:

- 1) utrzymanie w 2019 r. wolumenów sprzedaży wszystkich grup produktów LPG na podobnym poziomie jak w 2018 r.;
- 2) utrzymanie w 2019 r. średniej marży na sprzedaży wszystkich produktów LPG na podobnym poziomie jak w 2018 r.;
- 3) zmiana kosztów transportu i kosztów usług obcych oraz kosztów produkcji butli proporcjonalnie do zmiany liczby sprzedanych ton gazu LPG;
- 4) wysokość pozostałych kosztów rodzajowych w 2019 r. utrzymana na poziomie ich średniego poziomu w 2018 r.;
- 5) zmiana przychodów finansowych i kosztów finansowych (w tym z tytułu leasingu) proporcjonalnie do zmiany obrotów;

Szczegółowe założenia do szacunków wyników finansowych na lata 2019-2025, będących podstawą do wyceny działalności związanej z obrotem paliwami płynnymi:

- 1) utrzymanie w 2019 r. wolumenów sprzedaży paliw płynnych na podobnym poziomie jak w 2018 r.;
- 2) utrzymanie w 2019 r. średniej marży na sprzedaży paliw płynnych na podobnym poziomie jak w 2018 r.;
- 3) zmiana kosztów transportu i kosztów usług obcych proporcjonalnie do zmiany liczby sprzedanych T paliw płynnych;
- 4) wysokość pozostałych kosztów rodzajowych w 2019 r. utrzymana na poziomie ich średniego poziomu w 2018 r.;
- 5) zmiana przychodów finansowych i kosztów finansowych (w tym z tytułu leasingu) proporcjonalnie do zmiany obrotów;

Szczegółowe założenia do szacunków wyników finansowych na lata 2019-2025, będących podstawą do wyceny działalności związanej z obrotem gazem ziemnym:

- 1) w spółce Unimot System Sp. z o.o. prowadzącej rozbudowę własnej sieci dystrybucji gazu ziemnego wzrost w 2019 r. wolumenów sprzedaży o 11 841 MWh/rok w związku z oddaniem do użytkowania nowych odcinków sieci i podłączeniem nowych odbiorców oraz wzrost średniej marży na sprzedaży zgodnie z zatwierdzonymi nowymi stawkami taryfowymi;
- 2) w spółce PPGW Sp. z o.o., prowadzącej działalność w oparciu o stację regazyfikacji w Szepietowie utrzymanie w 2019 r. wolumenów sprzedaży na poziomie jak w 2018 roku oraz wzrost marży na sprzedaży zgodnie z zatwierdzonymi nowymi stawkami taryfowymi;
- 3) w spółce Blue LNG Sp. z o.o., prowadzącej działalność w oparciu o stacje regazyfikacji w Tucznie, Wieleniu i Białowieży utrzymanie w 2019 r. wolumenów sprzedaży na poziomie jak w 2018 roku oraz wzrost marży na sprzedaży zgodnie z zatwierdzonymi nowymi stawkami taryfowymi;
- 4) w spółce Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o., prowadzącej sprzedaż gazu ziemnego do klientów końcowych, wzrost wolumenów sprzedaży i marży na sprzedaży zgodnie z umowami podpisanymi w latach 2016 – 2018 na 2019 rok.

Szczegółowe założenia do szacunków wyników finansowych na lata 2019-2025, będących podstawą do wyceny działalności związanej z obrotem energią elektryczną:

- 1) w spółce Tradea Sp. z o.o., prowadzącej działalność w zakresie hurtowego handlu energią utrzymanie w 2019 r. wolumenów sprzedaży i średniej marży na sprzedaży na podobnym poziomie jak w 2018 r.;
- 2) w spółce Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o., prowadzącej sprzedaż energii elektrycznej do klientów końcowych, wzrost wolumenów sprzedaży i marży na sprzedaży zgodnie z umowami podpisanymi w latach 2016 – 2018 na 2019 rok.

Na dzień 31.12.2018 r. i 31.12.2017 r. nie stwierdzono utraty wartości firmy w stosunku do działalności związanej z obrotem paliwami, gazem LPG oraz energią elektryczną. Natomiast na dzień 31.12.2018 r. stwierdzono utratę części wartości firmy związanej z gazem ziemnym obejmującą utratę wartości firmy Blue Cold Sp. z o.o.

Utratę wartości firmy stwierdzono po sporządzonym w dniu 19 marca 2019 roku teście na utratę wartości środków trwałych na dzień 31 grudnia 2018 roku, który wykazał niższą wartość odzyskiwalną niż wartość bilansowa składników tworzących punkt skraplania gazu ziemnego w Uniszkach Zawadzkich – podstawowe aktywo spółki Blue Cold Sp. z o.o. W przeprowadzonych testach na trwałą utratę wartości środków trwałych ustalono, że wartość godziwa środków trwałych przekracza ich wartość użytkową, dlatego jako wartość odzyskiwalną przyjęto wartość godziwą.

Wartość bilansowa środków trwałych w kwocie 7 453 tys. zł na dzień 31 grudnia 2018 roku jest wyższa od zweryfikowanej wartości godziwej (możliwej do uzyskania z ewentualnej sprzedaży poszczególnych składników majątkowych w aktualnym ich stanie technicznym po potrąceniu kosztów zbycia) wynoszącej 4 301 tys. zł.

Wysokość dokonanego odpisu z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych w spółce Blue Cold Sp. z o.o. wynosi 3 152 tys. zł. Dodatkowo, Zarząd Emitenta zdecydował o odpisie na udziałach spółki Blue Cold w wysokości 3 533 tys. zł.

Powyższe zdarzenia będą miały wpływ na skonsolidowane wyniki finansowe Grupy Kapitałowej w następujący sposób:

- odpis z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych: - 3 152 tys. zł,
- odpis na wartości firmy: - 572 tys. zł.

4.11 POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Inwestycje długoterminowe		
Pożyczki udzielone	131	131
Udziały w jednostkach powiązanych nie objętych konsolidacją	260	260
Razem	391	391
Inwestycje krótkoterminowe		
Pożyczki udzielone	97	67
Pozostałe	44	155
Razem	141	222

Na dzień 31 grudnia 2018 r. i 2017 r. brak odpisów aktualizujących wartość inwestycji.

4.12 AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

Rozpoznane aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Aktywa oraz zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego zostały ujęte w odniesieniu do poniższych pozycji:

<i>w tysiącach złotych</i>	Aktywa		Rezerwy		Wartość netto	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Rzeczowy majątek trwały	-	-	(1 413)	(1 447)	(1 413)	(1 447)
Wartości niematerialne	-	-	(71)	(117)	(71)	(117)
Należności handlowe oraz pozostałe	420	184	(432)	(183)	(12)	1
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	186	54	(390)	-	(204)	54
Rezerwy na zapas obowiązkowy	-	-	-	-	-	-
Rezerwy na świadczenia emerytalne	124	137	-	-	124	137
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	277	357	-	-	277	357
Pozostałe	1 704	99	(747)	(2 301)	957	(2 202)
Straty podatkowe podlegające odliczeniu uznane jako możliwe do wykorzystania w przyszłych okresach	2 207	2 014	-	-	2 207	2 014
Aktywa / rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 918	2 845	(3 053)	(4 048)	1 865	(1 203)
Kompensata	(3 002)	(766)	3 002	766		
Aktywa / rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	1 916	2 079	(51)	(3 282)		

Zmiana różnic przejściowych w okresie

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2018	Zmiana ujęta w wyniku finansowym	Zmiana ujęta w kapitale własnym	31.12.2018
Rzeczowe aktywa trwałe	(1 447)	34	-	(1 413)
Wartości niematerialne	(117)	46	-	(71)
Należności handlowe oraz pozostałe	1	(13)	-	(12)
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	54	(258)	-	(204)
Rezerwy na zapas obowiązkowy	-	-	-	-
Rezerwy na świadczenia emerytalne	137	(13)	-	124
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	357	(80)	-	277
Pozostałe	(2 202)	3 159	-	957
Straty podatkowe podlegające odliczeniu uznane jako możliwe do wykorzystania w przyszłych okresach	2 014	193	-	2 207
Razem	(1 203)	3 068	-	1 865

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2017	Zmiana ujęta w wyniku finansowym	Zmiana ujęta w kapitale własnym	31.12.2017
Rzeczowe aktywa trwałe	(1 309)	(138)	-	(1 447)
Wartości niematerialne	-	(117)	-	(117)
Należności handlowe oraz pozostałe	(35)	36	-	1
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	33	21	-	54
Rezerwy na zapas obowiązkowy	-	-	-	-
Rezerwy na świadczenia emerytalne	97	40	-	137
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	253	104	-	357
Pozostałe	254	(2 456)	-	(2 202)
Straty podatkowe podlegające odliczeniu uznane jako możliwe do wykorzystania w przyszłych okresach	989	1 025	-	2 014
Instrumenty zabezpieczające	(873)	-	873	-
Razem	(591)	(1 485)	873	(1 203)

4.13 ZAPASY

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Materiały	94	79
Towary - zapas obowiązkowy	135 370	153 770
Towary - zapas operacyjny	55 036	79 338
Razem	190 500	233 187

Wycena zapasów według wartości godziwej – poziom 1

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Bilans otwarcia na 1 stycznia	30 216	25 566
Wycena zapasów według wartości godziwej	(23 956)	6 623
Realizacja w koszcie sprzedanych towarów	(2 823)	(1 973)
Bilans zamknięcia na 31 grudnia	3 437	30 216

Termin realizacji zapasów

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
O okresie dłuższym niż 12 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego	-	-
O okresie do 12 miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego	190 500	233 187
Razem	190 500	233 187

4.14 POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Należności z tytułu zabezpieczenia akcyzowego	-	6 552
Należności z tytułu wadium	3	205
Należności z tytułu pozostałych kaucji	3 750	321
Razem	3 753	7 078

4.15 NALEŻNOŚCI HANDLOWE ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Należności handlowe	203 782	204 307
Należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego	4 733	7 327
Zaliczki na poczet dostaw i usług	14 028	22 217
Należności z tytułu zabezpieczenia akcyzowego	16 535	5 166
Należności z tytułu wadliwów	202	276
Należności z tytułu pozostałych kaucji	7 120	6 383
Pozostałe należności	87	272
Razem	246 487	245 948

Na dzień 31.12.2018 r. należności handlowe oraz pozostałe są prezentowane w wartości netto po pomniejszeniu o odpisy aktualizujące w kwocie 2 084 tys. zł (31.12.2017 r.: 948 tys. zł).

Na dzień 31.12.2018 r. należności o wartości bilansowej 137 720 tys. zł (31.12.2017 r.: 131 765 tys. zł) stanowiły zabezpieczenie kredytów bankowych oraz kredytów w rachunku bieżącym.

Kwota w/w należności bilansowych stanowiących zabezpieczenie kredytów bankowych obejmuje:

- 133 094 tys. zł - jako zabezpieczenie wierzytelności mBanku wynikającego z kredytu NR 23/020/15/D/LI. Cedent ceduje na rzecz Banku wierzytelności pieniężne (łącznie z podatkiem VAT) i związane z nimi roszczenia, powstałe ze stosunków łączących Cedenta z jego odbiorcami, do wysokości zadłużenia Cedenta z tytułu udzielonego kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami. Przeniesienie wierzytelności przyszłych na Bank następuje z chwilą powstania wierzytelności będących przedmiotem Umowy. Cedent zobowiązuje się przekazywać wpływy z kontraktów, będących przedmiotem cesji, na rachunki Banku wskazane w umowie, przypisane poszczególnemu Dłużnikowi.
- 4 626 tys. zł - stanowi zabezpieczenie Limitu Wierzytelności - Umowa o Limit wierzytelności nr CRD/L/35701/11 z dnia 11 sierpnia 2011 wraz z późniejszymi zmianami zawarta z Bankiem BGŻ BNP Paribas SA (działalność przejęta przez Bank BGŻ BNP Paribas od Banku Raiffeisen Polbank). Celem zabezpieczenia Wierzytelności Banku Cedent zobowiązuje się przenieść na rzecz Banku wierzytelności pieniężne i związane z nimi roszczenia istniejące i mogące powstać w przyszłości ze stosunków łączących go z jego dłużnikami wskazanymi w Załączniku do Umowy. Przeniesienie Cedowanych Wierzytelności o charakterze przyszłym lub warunkowym następuje w chwilę ich powstania. Po całkowitym zaspokojeniu Wierzytelności Banku oraz po upływie okresu, w którym mogą powstać Wierzytelności Banku, o charakterze przyszłym lub warunkowym, Bank zobowiązuje się przenieść Cedowane Wierzytelności z powrotem na Cedenta, chyba że nastąpiło zaspokojenie Wierzytelności Banku ze środków uzyskanych ze spłat Cedowanych Wierzytelności.

4.16 AKTYWA Z TYTUŁU UMÓW Z KLIENTAMI

Aktywa z tytułu umów z klientami długoterminowe

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa z tytułu umów z klientami	5 252	-
Razem	5 252	-

Aktywa z tytułu umów z klientami krótkoterminowe

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa z tytułu umów z klientami	2 945	-
Razem	2 945	-

Aktywa z tytułu umów z klientami zawierają nakłady inwestycyjne poniesione przez Grupę na dostosowanie stacji paliw do marki AVIA zgodnie z umowami franczyzowymi oraz prowizje handlowe.

4.17 POZOSTAŁE AKTYWA OBROTOWE

Pozostałe aktywa obrotowe krótkoterminowe

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Czynne rozliczenia międzyokresowe	6 247	5 619
Razem	6 247	5 619

Czynne rozliczenia międzyokresowe obejmują m.in. koszty ubezpieczeń, prenumerat rozliczanych w czasie oraz poniesione koszty z tytułu realizacji ncw nie związanych ze sprzedażą towarów.

4.18 ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	46 771	36 351
Środki pieniężne na rachunkach bankowych o ograniczonej możliwości dysponowania	27	13
Środki pieniężne w kasie	23	14
Inne środki pieniężne	194	154
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, wartość wykazana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	47 015	36 532
Kredyty w rachunku bieżącym	(215 232)	(140 575)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, wartość wykazana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(168 217)	(104 043)

Na dzień 31.12.2018 r. i na dzień 31.12.2017 r. środki pieniężne i ich ekwiwalenty nie stanowiły zabezpieczenia zobowiązań.

Szczegółowe informacje dotyczące kredytu w rachunku bieżącym są zaprezentowane w nocie 4.22.

4.19 KAPITAŁ WŁASNY

Kapitał zakładowy

<i>w tysiącach</i>	31.12.2018	31.12.2017
Zarejestrowana liczba akcji	8 197 818	8 197 818
Nominalna wartość 1 akcji	1 PLN	1 PLN

Na dzień 31 grudnia 2018 r. kapitał zakładowy Jednostki Dominującej składał się z 7 847 818 szt. akcji zwykłych i 350 000 szt. akcji uprzywilejowanych (31.12.2017 r.: 7 497 818 szt. akcji zwykłych i 700 000 szt. akcji uprzywilejowanych) o wartości nominalnej 1 złoty każda.

Struktura własności na dzień 31 grudnia 2018 r. jest przedstawiona w poniższej tabeli:

Akcjonariusz	Liczba akcji	Udział w kapitale %	Liczba akcji	Udział w głosach %
Unimot Express Sp. z o.o.	3 593 625	43,84%	3 593 625	42,04%
Zemadon Limited	1 616 661	19,72%	1 966 661	23,01%
Pozostali	2 987 532	36,44%	2 987 532	34,95%
Razem	8 197 818	100,00%	8 547 818	100,00%

Pozostałe kapitały

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Kapitał zapasowy	174 437	163 100

Kapitał zapasowy tworzy (w tys. zł):

1. Emisja akcji powyżej wartości nominalnej –aport zorganizowanej części przedsiębiorstwa w 2011 r. – 9 600
2. Emisja akcji powyżej wartości nominalnej w 2012 r. – 120
3. Przeniesienie zysku w 2013 r. – 447
4. Emisja akcji powyżej wartości nominalnej –aport zorganizowanej części przedsiębiorstwa w 2014 r. – 20 017
5. Przeniesienie zysku w 2014 r. – 814
6. Przeniesienie zysku w 2015 r. – 3 094
7. Przeniesienie zysku w 2016 r. – 9 101
8. W dniu 23 maja 2016 r. Jednostka Dominująca nabyła udziały Spółki Tradea Sp. z o.o. W umowie sprzedaży udziałów Strony uzgodniły, że Druga Rata Ceny sprzedaży zostanie zapłacona poprzez zaoferowanie i przeniesienie nieodpłatnie warrantów subskrypcyjnych zamiennych na akcje Jednostki Dominującej o parametrach: każdy warrant subskrypcyjny będzie uprawniał do objęcia jednej akcji zwykłej na okaziciela o wartości nominalnej 1 zł oraz po cenie emisyjnej wynoszącej 19,50 zł za jedną akcję. W związku z powyższym Jednostka Dominująca dokonała warunkowego podwyższenia kapitału o 166 021 akcji po cenie nominalnej 1 zł za jedną akcję oraz cenie emisyjnej 19,50 zł za jedną akcję - 3 237
9. Emisja akcji powyżej wartości nominalnej – w lutym 2017 r. – 94 417
10. Realizacja warunkowego podwyższenia kapitału z 2016 r. - (166)
11. Przeniesienie zysku w 2017 r. – 22 419
12. Przeniesienie zysku w 2018 r. – 11 337

Kapitał zapasowy na 31.12.2018 – 174 437

Udziały niekontrolujące

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Udziały niekontrolujące	5 769	9 019

Dywidenda

W dniu 17 maja 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Jednostki Dominującej Unimot S.A. podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku Jednostki Dominującej za 2017 r., w tym postanowiło przeznaczyć na wypłatę dywidendy kwotę 13 936 tys. zł. Wysokość dywidendy przypadająca na jedną akcję wyniosła 1,70 zł. Dzień dywidendy ustalono na 5 czerwca 2018 roku. Dywidenda została wypłacona w dniu 19 czerwca 2018 roku.

Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli

Poniższa tabela przedstawia informację o tych spółkach zależnych Grupy, w których występuje istotny kapitał udziałowców niesprawujących kontroli. Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli, a także zyski lub straty i inne całkowite dochody im przypadające uwzględniają udziałowców niesprawujących kontroli zarówno spółek zależnych bezpośrednio od Jednostki Dominującej, jak też ich spółek zależnych.

31.12.2018

<i>w tysiącach złotych</i>	Unimot System Sp. z o.o.	Blue Cold Sp. z o.o.	PPGW Sp. z o.o.	Blue LNG Sp. z o.o.	Razem
Procentowy udział w kapitale własnym udziałowców niesprawujących kontroli	41,26%	49,24%	41,26%	41,26%	
Aktywa trwałe	22 705	4 302	1 550	4 446	
Aktywa obrotowe	9 638	253	256	573	
Zobowiązania długoterminowe	(5 721)	(768)	(64)	(1 962)	
Zobowiązania krótkoterminowe	(7 691)	(8 617)	(1 561)	(2 642)	
Aktywa netto	18 931	(4 830)	181	415	
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	7 811	(2 288)	75	171	5 769
Przychody ze sprzedaży	3 917	3	1 449	2 801	
Zysk/(strata) netto	(260)	(6 161)	(70)	(148)	
Inne całkowite dochody	-	-	-	-	
Zyski lub straty i inne całkowite dochody ogółem	(260)	(6 161)	(70)	(148)	
Zysk/(strata) netto przypadający na udziałowców niesprawujących kontroli*	(154)	(3 001)	(31)	(64)	(3 250)
Inne całkowite dochody przypadające na udziałowców niesprawujących kontroli	-	-	-	-	
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	(1 096)	(488)	153	293	
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	742	(15)	(48)	(180)	
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	(649)	508	19	(122)	
Przepływy pieniężne netto, razem	(1 003)	5	124	(9)	

*zysk/(strata) netto przypadająca na udziałowców niesprawujących kontroli nie jest zawsze równy ich procentowemu udziałowi w kapitale własnym spółek zależnych, ze względu na zmianę procentowego udziału w ciągu roku.

31.12.2017

<i>w tysiącach złotych</i>	Unimot System Sp. z o.o.	Blue Cold Sp. z o.o.	PPGW Sp. z o.o.	Blue LNG Sp. z o.o.	Razem
Procentowy udział w kapitale własnym udziałowców niesprawujących kontroli	41,26%	49,24%	41,26%	41,26%	
Aktywa trwałe	26 797	9 530	1 604	4 531	
Aktywa obrotowe	6 403	204	213	591	
Zobowiązania długoterminowe	(6 478)	(4 656)	(461)	(2 270)	
Zobowiązania krótkoterminowe	(7 417)	(3 816)	(1 100)	(2 281)	
Aktywa netto	19 305	1 262	256	571	
Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli	7 965	713	106	236	9 019
Przychody ze sprzedaży	4 792	32	1 344	2 353	
Zysk/(strata) netto	(180)	(2 055)	(13)	(239)	
Inne całkowite dochody	-	-	-	-	
Zyski lub straty i inne całkowite dochody ogółem	(180)	(2 055)	(13)	(239)	
Zysk/(strata) netto przypadający na udziałowców niesprawujących kontroli*	(74)	(1 012)	(5)	(99)	(1 190)
Inne całkowite dochody przypadające na udziałowców niesprawujących kontroli	-	-	-	-	-
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	1 643	(2 814)	21	382	
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(5 903)	-	43	(31)	
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	4 652	2 813	(67)	(328)	
Przepływy pieniężne netto, razem	392	(1)	(3)	23	

*zysk/(strata) netto przypadająca na udziałowców niesprawujących kontroli nie jest zawsze równy ich procentowemu udziałowi w kapitale własnym spółek zależnych, ze względu na zmianę procentowego udziału w ciągu roku.

Zysk/(strata) przypadająca na jedną akcję

Podstawowy zysk/(strata) przypadająca na akcję

Kalkulacja podstawowego zysku przypadającego na akcję na dzień 31 grudnia 2018 roku dokonana została w oparciu o zysk netto przypadający na akcjonariuszy zwykłych Jednostki Dominującej w kwocie 110 tys. zł (2017 r.: zysk netto 20 705 tys. zł) oraz średnią ważoną liczbę akcji zwykłych na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego w liczbie 8 198 tys. szt. (2017 r.: 7 731 tys. szt.).

Średnia ważona liczba akcji użyta do wyliczenia rozwodnionych wyników na akcję na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 8 198 tys. szt. (2017 r.: 7 731 tys. szt.).

4.20 ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KREDYTÓW, POŻYCZEK, INNYCH INSTRUMENTÓW DŁUŻNYCH ORAZ KREDYTÓW W RACHUNKACH BIEŻĄCYCH

Nota prezentuje dane o zobowiązaniach Grupy z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych. Informacje odnośnie ryzyka kursowego i ryzyka stopy procentowej, na jakie narażona jest Grupa przedstawiono w nocie 4.28.

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania długoterminowe		
Pożyczki zabezpieczone na majątku Grupy	7 082	8 216
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	2 922	3 458
	10 004	11 674
Zobowiązania krótkoterminowe		
Krótkoterminowa część pożyczek zabezpieczonych na majątku Grupy	1 086	1 152
Inne pożyczki	326	312
Krótkoterminowa część zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	2 161	2 633
	3 573	4 097
Kredyty w rachunku bieżącym	215 232	140 575
Razem	228 809	156 346

Harmonogram spłat zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych na dzień 31 grudnia 2018 r. (bez zobowiązań z tytułu leasingu finansowego):

<i>w tysiącach złotych</i>	Suma	Poniżej roku	Od 1-3 lat	Pomiędzy 3-5 lat	Powyżej 5 lat
Zabezpieczone kredyty i pożyczki	8 168	1 086	7 082	-	-
Inne pożyczki	326	326	-	-	-
Razem	8 494	1 412	7 082	-	-

Harmonogram spłat zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych 31 grudnia 2017 r. (bez zobowiązań z tytułu leasingu finansowego):

<i>w tysiącach złotych</i>	Suma	Poniżej roku	Od 1-3 lat	Pomiędzy 3-5 lat	Powyżej 5 lat
Zabezpieczone kredyty i pożyczki	9 368	1 152	8 216	-	-
Inne pożyczki	312	312	-	-	-
Razem	9 680	1 464	8 216	-	-

Harmonogram spłaty zobowiązań leasingowych:

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018			31.12.2017		
	Płatności z tytułu leasingu	Odsetki	Kapitał	Płatności z tytułu leasingu	Odsetki	Kapitał
Do roku	2 281	120	2 161	2 791	158	2 633
1 do 5 lat	3 019	97	2 922	3 592	134	3 458
Razem	5 300	217	5 083	6 383	292	6 091

Umowy leasingu nie przewidują konieczności uiszczania opłat warunkowych.

4.21 POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE
Pochodne instrumenty finansowe – aktywa finansowe

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Długoterminowe zobowiązania finansowe		
Kontrakty futures	987	-
Razem	987	-

Krótkoterminowe zobowiązania finansowe		
Kontrakty futures	33 190	14 842
Razem	33 190	14 842

Pochodne instrumenty finansowe – zobowiązania finansowe

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Długoterminowe zobowiązania finansowe		
Kontrakty futures	3 457	10 166
Razem	3 457	10 166

Krótkoterminowe zobowiązania finansowe		
Kontrakty futures	8 365	19 047
Razem	8 365	19 047

Harmonogram zapadalności/okres rozliczenia pochodnych instrumentów finansowych - zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2018 r.

<i>w tysiącach złotych</i>	Suma	Poniżej roku	Od 1-3 lat	Pomiędzy 3-5 lat	Powyżej 5 lat
Kontrakty futures	11 822	8 365	3 457	-	-
Razem	11 822	8 365	3 457	-	-

Harmonogram zapadalności/okres rozliczenia pochodnych instrumentów finansowych - zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2017 r.

<i>w tysiącach złotych</i>	Suma	Poniżej roku	Od 1-3 lat	Pomiędzy 3-5 lat	Powyżej 5 lat
Kontrakty futures	29 213	19 047	10 166	-	-
Razem	29 213	19 047	10 166	-	-

4.22 ANALIZA UMÓW KREDYTÓW I POŻYCZEK

Analiza umów kredytowych i pożyczek na 31.12.2018 r.

Nazwa firmy finansującej	Część długoterminowa	Część krótkoterminowa	Rodzaj zobowiązania	Data udzielenia	Termin spłaty	Zabezpieczenia
BGŻ BNP Paribas S.A. (dawny Raiffeisen Bank Polska S.A.)	-	3 763	kredyt w rachunku bieżącym	2011-08-11	2019-01-14	-hipoteka kaucyjna na nieruchomości wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na środkach trwałych, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego oraz innych rachunków, cesja wierzytelności
Bank Millenium S.A.	-	21 013	kredyt w rachunku bieżącym	2012-09-20	2019-04-21	-hipoteka łączna na nieruchomościach wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, poręczenie udzielone przez Unimot Express Sp. z o.o., cesja wierzytelności
mBank S.A.	-	96 447	kredyt odnawialny	2012-10-01	2019-05-21	-hipoteka łączna na nieruchomości, weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową, cesja odszkodowania z polisy ubezpieczeniowej, zastaw rejestrowy na oleju napędowym
ING Bank Śląski S.A.	-	93 123	kredyt obrotowy	2016-03-03	2019-05-31	zastaw rejestrowy na zapasach, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego oraz innych rachunków, cesja wierzytelności, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
BGŻ BNP Paribas S.A.	-	-	kredyt odnawialny	2016-09-26	2026-09-26	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, zastaw lub zastaw rejestrowy na finansowanym lub refinansowanym produkcie, cesja odszkodowania z polisy ubezpieczeniowej, potwierdzona cesja wierzytelności, cicha cesja wierzytelności, zastaw rejestrowy na rachunku bankowym, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do dysponowania środkami finansowymi na wszystkich rachunkach bankowych w Banku
Bank Gospodarstwa Krajowego	-	69	kredyt w rachunku bieżącym	2016-01-27	2019-01-26	weksel in blanco; poręczenie wekslowe Unimot S.A.; poręczenie cywilne BLE; hipoteka umowna do kwoty 12.760.058 zł; zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy przyszłych; przelew wierzytelności; przelew wierzytelności z umowy ubez.; oświadczenia o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 Unimot SA, BLE, Unimot System
BGŻ BNP Paribas S.A. (dawny Raiffeisen Bank Polska S.A.)	-	816	kredyt w rachunku bieżącym	2018-01-03	2019-03-31	zabezpieczenie poprzez limit kredytowy w Unimot S.A.
Orzesko-Knurowski Bank Spółdzielczy z/s w Knurowie (Wieleń)	308	148	kredyt inwestycyjny	2013-11-22	2022-06-20	weksel własny, hipoteka umowna na nieruchomości, cesja z polisy, sądowy zastaw rejestrowy, poręczenie BLE SA, pełnomocnictwo do rachunków, przelew z umów z odbiorcami z Wielenia
Orzesko-Knurowski Bank Spółdzielczy z/s w Knurowie (Tuczno)	242	97	kredyt inwestycyjny	2014-04-03	2022-06-20	weksel własny, hipoteka umowna na nieruchomości, cesja z polisy, sądowy zastaw rejestrowy, poręczenie BLE SA, pełnomocnictwo do rachunków, przelew z umowy z Trumpf Mauxion Chocolates
Orzesko-Knurowski Bank Spółdzielczy z/s w Knurowie (Białowieża)	856	167	kredyt inwestycyjny	2016-04-08	2025-03-30	weksel własny, hipoteka umowna na nieruchomości, cesja z polisy, sądowy zastaw rejestrowy, poręczenie Unimot System Sp. z o.o. i Unimot S.A., pełnomocnictwo do rachunków, przelew z umów z odbiorcami z Białowieży
Spółdzielczy Bank Rozwoju w Szepietowie	-	175	kredyt inwestycyjny	2014-08-08	2022-09-30	weksel poręczony przez Unimot S.A. i Blue Line Engineering S.A., zastaw rejestrowy na nieruchomościach, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego oraz innych rachunków, cesja wierzytelności, przelew praw z polisy ubezpieczeniowej
Bank Spółdzielczy w Płońsku	1 077	200	kredyt inwestycyjny	2014-05-14	2023-12-31	hipoteka umowna, poręczenie Blue Line Engineering S.A., Unimot S.A., Quantum 6, cesja wierzytelności, pełnomocnictwo do rachunku bieżącego i innych rachunków, weksel własny
Bank Gospodarstwa Krajowego	4 599	300	umowa o kredyt inwestycyjny	2016-01-27	2024-06-30	weksel in blanco; poręczenie wekslowe Unimot S.A.; poręczenie cywilne BLE; hipoteka umowna do kwoty 12.760.058 zł; zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy przyszłych; przelew wierzytelności; przelew wierzytelności z umowy ubez.; oświadczenia o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 Unimot SA, BLE, Unimot System
Unimot Express sp. z o.o.	-	326	pożyczka	2015-12-12	2018-12-31	brak zabezpieczenia
Razem	7 082	216 644				

W okresie objętym niniejszym rocznym sprawozdaniem finansowym, ani po dniu sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki niewywiązania się ze spłaty kapitału bądź odsetek.

Marża od zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych zależy od zmiennej stopy procentowej, do której się odnosi. Analiza przedziałowa marży jest zaprezentowana poniżej:

- WIBOR 1M – marża w przedziale 0,9% - 2%,
- LIBOR 1M – marża w przedziale 1,1% - 2%,
- EURIBOR 1M – marża w przedziale 1,1% - 1,45%.

Analiza umów leasingowych na 31.12.2018 r.

Nazwa firmy finansującej	Część długoterminowa	Część krótkoterminowa	Rodzaj zobowiązania	Data udzielenia	Termin spłaty	Zabezpieczenia
Millenium Leasing Sp. z o.o.	2 447	1 429	leasing	2015-11-09	2022-05-22	Deklaracja wekslowa
Volkswagen Leasing Sp. z o.o.	128	119	Leasing	2013-08-01	2021-01-01	Deklaracja wekslowa
mLeasing Sp. z o.o.	-	184	Leasing	2012-06-28	2019-07-20	Deklaracja wekslowa
Volkswagen Leasing Sp. z o.o.	155	152	Leasing	2013-04-13	2021-01-01	Deklaracja wekslowa
Millenium Leasing Sp. z o.o.	192	277	Leasing	2017-12-18	2020-12-31	Deklaracja wekslowa
Razem	2 922	2 161				

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wystąpiły następujące naruszenia kowenantów w umowach kredytowych posiadanych przez Jednostkę Dominującą, prezentowanych w zobowiązaniach krótkoterminowych:

1. BGŻ BNP Paribas S.A. (dawny Raiffeisen Bank Polska S.A.) kowenanty weryfikowane w okresach kwartalnych na podstawie jednostkowych danych Unimot S.A.:

- Zysk ze sprzedaży (skorygowany o wynik na transakcjach zabezpieczających ceny towaru oraz wynik na różnicach kursowych) / przychód netto ze sprzedaży > 1 % – wartość wskaźnika 0,3%,
- Wskaźnik Interest Coverage Ratio (EBIT + amortyzacja) / odsetki > 3 – wartość wskaźnika 1,67.

Konsekwencją naruszenia kowenantów jest możliwość obniżenia kwoty dostępnych limitów przez bank, jak również prawo do wezwania do ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia lub podwyższenia marży banku.

2. mBank S.A. kowenanty weryfikowane w okresach kwartalnych na podstawie jednostkowych danych Unimot S.A.:

- Wskaźnik rentowności netto = zysk netto / przychody ogółem > 0,2 % – wartość wskaźnika (-0,1%),
- Wskaźnik (EBIT [zysk netto + odsetki + podatek dochodowy] + amortyzacja) / odsetki > 3 – wartość wskaźnika 1,3.

Konsekwencją naruszenia kowenantów jest możliwość podwyższenia marży banku dla kredytu o 0,325 % rocznie.

3. Bank Millenium S.A. kowenant weryfikowany w okresach kwartalnych na podstawie jednostkowych danych Unimot S.A.

- Wskaźnik (EBIT [zysk netto + odsetki + podatek dochodowy] + amortyzacja za 4 ostatnie kwartały) / odsetki > 2,25 – wartość wskaźnika 1,3.

Konsekwencją naruszenia kowenantu jest możliwość podwyższenia marży banku w umowie kredytowej o 0,5 % rocznie i możliwość wypowiedzenia umowy przez bank jeżeli naruszenie nie zostanie usunięte w okresie kolejnych 6 miesięcy.

4. ING Bank Śląski S.A. kowenanty weryfikowane w okresach rocznych na podstawie skonsolidowanych danych Grupy Unimot:

- Wskaźnik zobowiązania % / (EBIT [zysk netto + odsetki + podatek dochodowy] + amortyzacja) < 6 – wartość wskaźnika 16,6.

W przypadku naruszenia kowenantu bank może wstrzymać uruchomienie poszczególnych produktów w ramach umowy, odmówić realizacji złożonych dyspozycji, zażądać natychmiastowej spłaty kredytu, obniżyć kwoty dostępnego limitu, wypowiedzieć umowę, zażądać przedstawienia programu naprawczego, zażądać ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia, obciążyć rachunek Emitenta kwotą do 1 % kwoty wykorzystanego limitu w ramach umowy.

Nie wystąpiły inne naruszenia warunków umów kredytowych. Na dzień publikacji niniejszego raportu banki nie uruchomiły wobec Emitenta oraz spółek zależnych procedur związanych z naruszeniem kowenantów.

4.23 ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ WYNIKAJĄCYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ

<i>w tysiącach złotych</i>	Stan na 01.01.2018	Zaciągnięcia/ spłaty	Odsetki zapłacone	Różnice kursowe ujęte w rachunku wyników	Wycena zadłużenia	Nowe umowy leasingu finansowego	Stan na 31.12.2018
Kredyty w rachunku bieżącym	140 575	103 382	(7 352)	(14 055)	(7 318)	-	215 232
Kredyty bankowe	9 368	(918)	(282)	-	-	-	8 168
Pożyczki krótkoterminowe od jednostek powiązanych	312	14	-	-	-	-	326
Pożyczki krótkoterminowe od jednostek pozostałych	-	970	(905)	(65)	-	-	-
Leasing finansowy	6 091	(3 259)	(192)	-	-	2 443	5 083
Razem	156 346	100 189	(8 731)	(14 120)	(7 318)	2 443	228 809

<i>w tysiącach złotych</i>	Stan na 01.01.2017	Zaciągnięcia/ spłaty	Odsetki zapłacone	Różnice kursowe ujęte w rachunku wyników	Wycena zadłużenia	Nowe umowy leasingu finansowego	Stan na 31.12.2017
Kredyty w rachunku bieżącym	204 492	(22 531)	(4 544)	(22 265)	(14 577)	-	140 575
Kredyty bankowe	11 806	(2 117)	(321)	-	-	-	9 368
Pożyczki krótkoterminowe od jednostek powiązanych	3 713	(3 379)	(22)	-	-	-	312
Pożyczki krótkoterminowe od jednostek pozostałych	23 756	(22 177)	(360)	(1 219)	-	-	-
Leasing finansowy	7 446	(2 789)	(263)	-	-	1 697	6 091
Razem	251 213	(52 993)	(5 510)	(23 484)	(14 577)	1 697	156 346

4.24 ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Długoterminowe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych oraz pozostałych	167	184
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych oraz pozostałych	485	535
Razem	652	719

Świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych zostały wycenzone przez niezależnego aktuarium na podstawie poniższych założeń:

<i>w %</i>	31.12.2018	31.12.2017
Stopa dyskonta	2,9%	3,3%
Przyszły wzrost płac	2,0%	2,0%
Inflacja	2,0%	2,0%

Zmiany stanu zobowiązań z tytułu określonych świadczeń w ciągu roku:

<i>w tysiącach złotych</i>	Odprawy emerytalne	Odprawy rentowe	Ekwiwalent za niewykorzystany urlop, odpis na ZFŚS, odprawy pośmiertne	Razem
Na dzień 1 stycznia 2017	32	4	476	512
Koszty bieżącego zatrudnienia	13	1	183	197
Koszty odsetek	1	-	3	4
Zyski/(straty) aktuarialne z tytułu zmiany założeń	7	-	2	9
Świadczenia wypłacone	(3)	-	-	(3)
Inne zyski/(straty) aktuarialne	-	-	-	-
Reklasyfikacje	-	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2017	50	5	664	719

<i>w tysiącach złotych</i>	Odprawy emerytalne	Odprawy rentowe	Ekwiwalent za niewykorzystany urlop, odpis na ZFŚS, odprawy pośmiertne	Razem
Na dzień 1 stycznia 2018	50	5	664	719
Koszty bieżącego zatrudnienia	12	2	21	35
Koszty odsetek	2	-	4	6
Zyski/(straty) aktuarialne z tytułu zmiany założeń	(3)	(1)	(54)	(58)
Świadczenia wypłacone	(2)	-	(48)	(50)
Inne zyski/(straty) aktuarialne	-	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2018	59	6	587	652

Wrażliwość zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych na zmiany podstawowych założeń

<i>na dzień 31.12.2018 r.</i>	Zmiana w założeniach		Wpływ na świadczenia	
	Spadek	Wzrost	Wzrost / (spadek)	Wzrost / (spadek)
Stopa dyskonta	0,50%	0,50%	2,45%	(2,18%)
Przyszły wzrost płac	0,50%	0,50%	(2,13%)	2,36%
Inflacja	0,50%	0,50%	0,84%	(0,98%)

Koszty dotyczące zmiany rezerw ujęte są w wyniku finansowym jako koszty ogólnego zarządu oraz pozostałe koszty.

4.25 REZERWY KRÓTKOTERMINOWE

Grupa jest zobowiązana do utworzenia i utrzymywania zapasów obowiązkowych zgodnie z przepisami wymienionymi w ustawie z dnia 16 lutego 2007 roku o zapasach ropy naftowej, produktów naftowych i gazu ziemnego oraz zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa paliwowego państwa i zakłóceń na rynku naftowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1899 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ust. 3 powołanej wyżej ustawy producenci i handlowcy tworzą i utrzymują zapasy obowiązkowe ropy naftowej lub paliw w określonych w tej ustawie wielkościach stanowiących iloczyn liczby dni wskazanej w ustawie i średniej dziennej produkcji paliw lub przywozu ropy naftowej lub paliw zrealizowanych przez handlowca w poprzednim roku kalendarzowym. Grupa ponosi każdego roku koszty utrzymywania wspomnianych zapasów.

W bieżącym roku Grupa zaprzestała tworzenia rezerw na pokrycie kosztów utrzymywania zapasów obowiązkowych w związku z faktem, że na dany dzień bilansowy nie ciąży na niej obecny obowiązek ponoszenia kosztów. Obowiązek ten ma charakter przyszły i dotyczy kosztów poniesionych w związku usługami magazynowania (które będą świadczone w przyszłości).

Podejście takie jest zgodne z przepisami MSR 37 „Rezerwy”, który definiuje zobowiązanie jednostki jako obecny, wynikający ze zdarzeń przeszłych obowiązek, którego wypełnienie – jak się oczekuje – spowoduje wypływ z jednostki środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne (MSR 37.10). Zostało to również podkreślone w paragrafie MSR 37.19, gdzie mowa o tym, że tylko obowiązki wynikające ze zdarzeń przeszłych, istniejące niezależnie od przyszłych działań jednostki (czyli przyszłego prowadzenia przez nią działalności), są ujmowane w postaci rezerwy.

Wymóg prawny utrzymania zapasów w przyszłości nie rodzi obecnego obowiązku poniesienia kosztów (poprzez działania biznesowe w przyszłości Grupa może ich uniknąć) Koszt utrzymywania zapasów powstaje zatem dopiero w momencie jego poniesienia przez Grupa.

Z tytułu powyższej zmiany Spółka nie ujęła w bieżącym okresie wspomnianej rezerwy.

Ujęcie w sprawozdaniu zgodnie z MSR 8

Decyzja o zaprzestaniu tworzenia rezerw ujmowana jest w sprawozdaniu jako błąd lat ubiegłych. Korekta zidentyfikowanego błędu wiąże się z koniecznością przekształcenia danych porównawczych w rocznym sprawozdaniu finansowym i wpływa retrospektywnie na roczne sprawozdanie z całkowitych dochodów oraz roczne sprawozdanie z sytuacji finansowej.

Przekształcenie danych porównywalnych zaprezentowano w nocie nr 3.5.

Pozostałe rezerwy

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Bilans otwarcia na 1 stycznia	830	-
Rezerwy utworzone w okresie	-	830
Rezerwy wykorzystane w okresie	-	-
Rezerwy rozwiązane w okresie	-	-
Bilans zamknięcia na 31 grudnia	830	830

Na dzień 31.12.2018 r. pozostałe rezerwy obejmują rezerwy na ewentualne rozszczenie z tyt. przystąpienia spółki powiązanej Blue Cold Sp. z o.o. do spłaty kredytu za PSM ALFA sp. z o.o.

4.26 ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UMÓW Z KLIENTAMI

Zobowiązania z tytułu umów z klientami krótkoterminowe

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
a) do jednostek powiązanych		
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	-	-
	-	-
b) do pozostałych jednostek		
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	13 390	-
	13 390	-
Razem	13 390	-

4.27 ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Krótkoterminowe		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	87 081	113 317
Zobowiązania z tytułu podatków, ubezpieczeń, z wyjątkiem zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	62 435	75 835
Zaliczki na zakup dóbr i usług	-	25 648
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	843	803
Rozliczenia międzyokresowe	2 463	1 116
Pozostałe zobowiązania	552	984
Razem	153 374	217 703

4.28 INSTRUMENTY FINANSOWE

Klasyfikacja instrumentów finansowych

<i>w tysiącach złotych</i>	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Instrumenty zabezpieczające	Środki pieniężne	Razem
Aktywa według sprawozdania z sytuacji finansowej na 31.12.2018					
a) Aktywa trwałe					
Pozostałe aktywa finansowe	131	-	-	-	131
Pochodne instrumenty finansowe	-	987	-	-	987
Pozostałe należności długoterminowe	3 753	-	-	-	3 753
Aktywa z tytułu umów z klientami	5 252	-	-	-	5 252
b) Aktywa obrotowe					
Aktywa z tytułu umów z klientami	2 945	-	-	-	2 945
Należności (poza zaliczkami i należnościami z tyt. podatków)	227 726	-	-	-	227 726
Pozostałe aktywa finansowe	141	-	-	-	141
Pochodne instrumenty finansowe	-	33 190	-	-	33 190
Pozostałe aktywa obrotowe	6 247	-	-	-	6 247
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (z wyłączeniem środków pieniężnych w kasie)	-	-	-	46 992	46 992
Razem	246 195	34 177	-	46 992	327 364

<i>w tysiącach złotych</i>	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Instrumenty zabezpieczające	Środki pieniężne	Razem
Aktywa według sprawozdania z sytuacji finansowej na 31.12.2017					
a) Aktywa trwałe					
Pozostałe aktywa finansowe	131	-	-	-	131
Pozostałe należności długoterminowe	7 078	-	-	-	7 078
b) Aktywa obrotowe					
Należności (poza zaliczkami i należnościami z tyt. podatków)	216 404	-	-	-	216 404
Pozostałe aktywa finansowe	222	-	-	-	222
Pochodne instrumenty finansowe	-	14 842	-	-	14 842
Pozostałe aktywa obrotowe	5 619	-	-	-	5 619
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (z wyłączeniem środków pieniężnych w kasie)	-	-	-	36 518	36 518
Razem	229 454	14 842	-	36 518	280 814

w tysiącach złotych

Zobowiązania według sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2018

a) Zobowiązania długoterminowe

Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych (poza zobowiązaniami z tytułu leasingu finansowego)

7 082 - 7 082

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

2 922 - 2 922

Pochodne instrumenty finansowe

- 3 457 3 457

b) Zobowiązania krótkoterminowe

Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych (poza zobowiązaniami z tytułu leasingu finansowego)

1 412 - 1 412

Kredyty w rachunku bieżącym

215 232 - 215 232

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

2 161 - 2 161

Pochodne instrumenty finansowe

- 8 365 8 365

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe (z wyjątkiem zobowiązań publicznoprawnych)

90 939 - 90 939

Razem

319 748 11 822 331 570

w tysiącach złotych

Zobowiązania według sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2017

a) Zobowiązania długoterminowe

Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych (poza zobowiązaniami z tytułu leasingu finansowego)

8 216 - 8 216

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

3 458 - 3 458

Pochodne instrumenty finansowe

- 10 166 10 166

b) Zobowiązania krótkoterminowe

Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek oraz innych instrumentów dłużnych (poza zobowiązaniami z tytułu leasingu finansowego)

1 464 - 1 464

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

2 633 - 2 633

Kredyty w rachunku bieżącym

140 575 - 140 575

Pochodne instrumenty finansowe

- 19 047 19 047

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe (z wyjątkiem zobowiązań publicznoprawnych)

141 868 - 141 868

Razem

298 214 29 213 327 427

Pożyczki i należności własne zawierają pożyczki udzielone, należności handlowe oraz pozostałe (bez należności z tytułu podatków i zaliczek) oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

Zobowiązania finansowe wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu zawierają kredyty w rachunku bieżącym, zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych oraz zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe (bez zobowiązań z tytułu podatków).

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej

Wartość godziwa

Poniżej przedstawiono szczegóły dotyczące wartości godziwych instrumentów finansowych, dla których jest możliwe ich oszacowanie:

- Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, krótkoterminowe lokaty bankowe, krótkoterminowe kredyty bankowe i kredyty w rachunku bieżącym: wartość księgowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na szybką zapadalność tych instrumentów.
- Należności handlowe oraz pozostałe należności, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, a także rozliczenia międzyokresowe kosztów: wartość księgowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter.
- Długoterminowe zobowiązania z tyt. kredytów, pożyczek i instrumentów dłużnych, za wyjątkiem instrumentów o stałej stopie oprocentowania: wartość księgowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na zmienny charakter ich oprocentowania.
- Zobowiązania wobec jednostek powiązanych z tytułu instrumentów o stałej stopie oprocentowania: wartość księgowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na fakt, iż stopa oprocentowania jest zbliżona do stóp rynkowych instrumentów o podobnym ryzyku.
- Instrumenty pochodne: wartość godziwa jest oparta o cenę rynkową wynikającą z notowań giełdowych, jeśli taka jest dostępna. Jeśli cena rynkowa wynikająca z bieżących notowań nie jest dostępna dla danego instrumentu, wówczas wartość godziwa jest ustalana poprzez dyskontowanie różnicy pomiędzy kontraktową ceną instrumentu oraz ceną bieżącą instrumentu biorąc pod uwagę termin zapadalności kontraktu. Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku instrumenty pochodne stosowane przez Spółkę (terminowe transakcje wymiany walutowej FX Forward oraz terminowe transakcje commodities Futures) wycenione są według wartości godziwej z Poziomu 1, tj. w oparciu o dane pochodzące z aktywnego rynku.

Główne ryzyka finansowe, na które Grupa jest narażona w ramach prowadzonej działalności to: ryzyka rynkowe (obejmujące ryzyko zmian kursów walut, ryzyko zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych w wyniku zmian stóp procentowych oraz ryzyko zmian cen), ryzyko kredytowe oraz ryzyko utraty płynności. Zrozumienie zagrożeń mających swoje źródło w ekspozycji Grupy na ryzyka, odpowiednia struktura organizacyjna i procedury pozwalają na lepszą realizację zadań. Grupa na bieżąco identyfikuje i dokonuje pomiarów ryzyka finansowego, a także podejmuje działania mające na celu minimalizację ich wpływu na sytuację finansową.

Ryzyko finansowe

Ryzyka finansowe, na które Grupa jest narażona w ramach prowadzonej działalności to:

- ryzyka rynkowe (obejmujące ryzyko cenowe, ryzyko zmian kursów walut, ryzyko zmian stóp procentowych),
- ryzyko kredytowe,
- ryzyko utraty płynności.

Zrozumienie zagrożeń mających swoje źródło w ekspozycji Grupy na ryzyka, odpowiednia struktura organizacyjna i procedury pozwalają na lepszą realizację zadań. Grupa na bieżąco identyfikuje i dokonuje pomiarów ryzyka finansowego, a także podejmuje działania mające na celu minimalizację ich wpływu na sytuację finansową.

Ryzyko rynkowe

Poprzez ryzyko rynkowe, na które narażona jest Grupa, rozumie się możliwość negatywnego wpływu na wyniki Grupy wynikające ze zmian kursów walutowych, cen rynkowych towarów i stóp procentowych. Grupa aktywnie zarządza ryzykiem rynkowym, na które jest narażona. Głównymi celami procesu zarządzania ryzykiem rynkowym są: ograniczenie zmienności wyniku finansowego, zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji założeń budżetowych, zmniejszenie prawdopodobieństwa utraty płynności finansowej.

Wszystkie cele zarządzania ryzykiem rynkowym należy rozpatrywać łącznie, a ich realizacja jest zależna przede wszystkim od sytuacji wewnętrznej w Grupie oraz warunków rynkowych.

Główną techniką zarządzania ryzykiem rynkowym są strategie zabezpieczające wykorzystujące instrumenty pochodne (kontrakty forward, futures). Stosuje się także hedging naturalny. Grupa stosuje zintegrowane podejście do zarządzania ryzykiem rynkowym, na które jest narażona. Przykład stanowią transakcje zabezpieczające na rynku towarowym i walutowym, które są ściśle związane z kontraktami zawieranymi na rynku i realizowane są przez istniejący w Grupie dział zabezpieczeń. Grupa od 2017 r. nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

Ryzyko zmiany kursów walut

W odniesieniu do ryzyka zmian kursów walutowych identyfikowane są następujące rodzaje ekspozycji:

- ekspozycja transakcyjna dotycząca zmienności wartości przepływów pieniężnych w walucie funkcjonalnej. Źródłem ekspozycji transakcyjnej na ryzyko walutowe są kontrakty skutkujące przepływami pieniężnymi, których wartość w walucie funkcjonalnej jest uzależniona od przyszłych poziomów kursów walut obcych względem waluty funkcjonalnej. Kluczowym źródłem ekspozycji transakcyjnej na ryzyko walutowe są wpływy z tytułu sprzedaży towarów.
- ekspozycja bilansowa dotycząca zmienności wartości wybranych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej w walucie funkcjonalnej. Źródłem ekspozycji bilansowej na ryzyko walutowe są pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej w walutach obcych, które na gruncie obowiązujących zasad rachunkowości, podlegają przeliczeniu na bazie bieżącego kursu waluty obcej względem waluty funkcjonalnej w związku z rozliczeniem lub okresową wyceną. Ekspozycja bilansowa dotyczy w szczególności: należności i zobowiązań denominowanych w walutach obcych, zobowiązań finansowych z tytułu zadłużenia w walutach obcych, środków pieniężnych w walutach obcych.

W Grupie obowiązuje procedura zabezpieczania kursów dla kalkulowanych cen i marż towarów zakupionych i sprzedawanych w różnych walutach. Grupa stosuje kontrakty forward i swap dla wszystkich pozycji aktywów i pasywów w pełnej wysokości podlegającej ryzyku zmiany kursów walut. Są to najprostsze, ale również najskuteczniejsze narzędzia pozwalające minimalizować ryzyko wahań kursów walutowych od momentu zakupu towarów do momentu ich sprzedaży dla transakcji realizowanych w różnych walutach.

Ekspozycja Grupy na ryzyko walutowe

Dane dotyczące sald w walutach obcych na dzień 31.12.2018 roku:

<i>w tysiącach złotych</i>	w EUR	w USD	Pozostałe waluty	Razem
Należności handlowe oraz pozostałe należności	3 673	9 532	-	13 205
Środki pieniężne	1 140	2 866	2	4 008
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych	-	(186 188)	-	(186 188)
Pochodne instrumenty finansowe	-	22 212	-	22 212
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(3 298)	(9 030)	-	(12 328)
Ekspozycja na ryzyko kursowe dotyczące sald w walutach obcych	1 515	(160 608)	2	(159 091)

Dane dotyczące sald w walutach obcych na dzień 31.12.2017 roku:

<i>w tysiącach złotych</i>	w EUR	w USD	Pozostałe waluty	Razem
Należności handlowe oraz pozostałe należności	9 527	8 437	-	17 964
Środki pieniężne	9 589	4 337	2	13 928
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych	(1 030)	(118 060)	-	(119 090)
Pochodne instrumenty finansowe	-	(14 371)	-	(14 371)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(10 432)	(34 507)	-	(44 939)
Ekspozycja na ryzyko kursowe dotyczące sald w walutach obcych	7 654	(154 164)	2	(146 508)

Wzrost ekspozycji Grupy na ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2018 roku wynika głównie ze zwiększonych sald zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i innych instrumentów dłużnych.

Analiza wrażliwości instrumentów finansowych denominowanych w walutach obcych na zmianę kursów wymiany walut

Wpływ na wynik finansowy zmian kursów walut obcych na 31 grudnia 2018 roku o 15% przedstawiono poniżej. Analiza została przeprowadzona przy założeniu, że wszystkie pozostałe zmienne, a w szczególności stopy procentowe, pozostają na niezmiennym poziomie. Analiza za 2017 rok została przeprowadzona w ten sam sposób.

Wpływ różnic kursowych na wynik finansowy Grupy w związku ze zmianą kursu walut obcych:
Zmiana kursów walut obcych - wpływ na wynik finansowy roku

<i>w tysiącach złotych</i>	wzrost kursów walut obcych o 15 %	spadek kursów walut obcych o 15 %
31.12.2018	(23 864)	23 864
31.12.2017	(21 976)	21 976

Ryzyko cenowe

Grupa nie posiada kapitałowych papierów wartościowych sklasyfikowanych, jako dostępne do sprzedaży lub wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, które są narażone na ryzyko cenowe.

Grupa narażona jest na ryzyko zmian cen sprzedawanych paliw, głównie oleju napędowego co w konsekwencji może wpłynąć na uzyskiwane przez Grupę wyniki. Zmiana cen na rynkach światowych, ma również wpływ na rynek krajowy, w związku z czym przy sprzedaży towarów może wygenerować się strata.

Ryzyko zmian cen towarów Grupa zabezpiecza odpowiednimi transakcjami hedgingowymi, zabezpieczającymi cenę produktu. Grupa wykorzystuje w tym celu dostępne na rynku instrumenty zabezpieczające, tj. kontrakty terminowe futures.

Stosowana w Grupie procedura zabezpieczania ceny oleju napędowego zakłada zawieranie transakcji o nominale odpowiadającym 100 % ilości oleju napędowego podatnego na ryzyko zmiany ceny. Strategie zawierania transakcji zabezpieczających odpowiadają formułom cenowym w kontraktach zakupowych. W przypadku upływu terminu obowiązywania transakcji zabezpieczających przed momentem sprzedaży towaru stosuje się ich rolowanie lub zawiera się swapy towarowe. Analogiczne podejście stosuje się także do zabezpieczania zapasu obowiązkowego oleju napędowego, który nie jest przedmiotem bieżącego obrotu.

Ekspozycja Grupy na ryzyko cenowe
Dane dotyczące sald otwartych transakcji pochodnych na dzień 31.12.2018 r.:

<i>w tysiącach złotych</i>		Ilość w tonach	Wartość godziwa
Aktywa niefinansowe na dzień 31.12.2018			
Zapasy wyceniane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży		96 216	190 500
Razem		96 216	190 500
Zobowiązania finansowe na dzień 31.12.2018			
	Okres na jaki zawarte są instrumenty		
Futures	styczeń 2019-czerwiec 2021	(21 500)	(46 563)
Swap towarowy	styczeń 2019-czerwiec 2019	(62 500)	(117 299)
Razem		(84 000)	(163 862)
Ekspozycja na ryzyko cenowe dotyczące sald transakcji pochodnych		12 216	26 638

Na dzień 31.12.2017 r.:

<i>w tysiącach złotych</i>		Ilość w tonach	Wartość godziwa
Aktywa niefinansowe na dzień 31.12.2017			
Zapasy wyceniane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży		116 124	233 187
Razem		116 124	233 187
Zobowiązania finansowe na dzień 31.12.2017			
	Okres na jaki zawarte są instrumenty		
Futures	styczeń 2018-lipiec 2020	(24 100)	(42 076)
Swap towarowy	styczeń 2018-lipiec 2018	(82 000)	(168 593)
Razem		(106 100)	(210 669)
Ekspozycja na ryzyko cenowe dotyczące sald transakcji pochodnych		10 024	22 518

Analiza wrażliwości instrumentów pochodnych na zmianę cen paliw

Poziom ekspozycji na ryzyko cenowe wynika w większości z poziomu zapasów LPG, których wartość nie jest zabezpieczana transakcjami pochodnymi.

Oslabienie/umocnienie notowań produktu bazowego (wpływające na wzrost/spadek wartości godziwej zapasów oraz wzrost/spadek wartości godziwej instrumentów pochodnych) o 15% na 31 grudnia 2018 r. spowodowałyby (spadek)/wzrost wyniku finansowego o wartości zaprezentowane poniżej. Analiza została przeprowadzona przy założeniu, że wszystkie pozostałe zmienne pozostają na niezmiennym poziomie. Analiza za 2017 rok została przeprowadzona w ten sam sposób.

Wpływ różnic cenowych na wynik finansowy Spółki:

w tysiącach złotych	Zmiana cen - wpływ na wynik finansowy roku: zysk/(strata)	
	wzrost cen o 15 %	spadek cen o 15 %
31.12.2018	(3 996)	3 996
31.12.2017	3 378	(3 378)

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej to możliwość niekorzystnego wpływu zmian stóp procentowych na wyniki Grupy. W 2018 roku Grupa narażona była na ten rodzaj ryzyka w związku z udzielaniem pożyczek oraz korzystaniem z zewnętrznych źródeł finansowania.

Współpracując z wieloma instytucjami finansowymi Grupa na bieżąco monitoruje poziom stóp procentowych każdorazowo negocjując poziom marży banku lub innej instytucji finansowej dla zawieranych produktów podlegających oprocentowaniu. Analogicznie Grupa postępuje z oprocentowaniem udzielonych pożyczek przez Grupę.

Ekspozycja Grupy na ryzyko zmiany stóp procentowych

w tysiącach złotych	31.12.2018	31.12.2017
Instrumenty o stałej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	-	-
Zobowiązania finansowe	(326)	(312)
Razem	(326)	(312)

w tysiącach złotych	31.12.2018	31.12.2017
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	44	155
Zobowiązania finansowe	(228 483)	(156 034)
Razem	(228 439)	(155 879)

Ryzyko zmiany stóp procentowych na wartości godziwe i przepływy pieniężne

Grupa nie posiada istotnych oprocentowanych aktywów finansowych, dlatego też przychody Grupy oraz przepływy pieniężne z działalności operacyjnej są w dużej mierze niezależne od zmian rynkowych stóp procentowych. Grupa jest bardziej narażona na ryzyko stóp procentowych od strony pożyczek i kredytów. Pożyczki udzielone o zmiennej stopie procentowej wystawiają Grupę na ryzyko stóp procentowych od strony przepływów pieniężnych.

Analiza wrażliwości instrumentów finansowych o zmiennej stopie procentowej na zmianę rynkowych stóp procentowych

(Spadek)/wzrost stopy procentowej o 150 bp na dzień sprawozdawczy zwiększyły/(zmniejszyły) kapitały własne oraz wynik finansowy o wartość zaprezentowaną w poniższej tabeli. Analiza została przeprowadzona przy założeniu, że wszystkie pozostałe zmienne, a w szczególności kursy wymiany walut, pozostają niezmiennie. Analiza dla 2017 roku została przeprowadzona w ten sam sposób.

Wpływ zmiany stóp procentowych na wynik finansowy Spółki:

<i>w tysiącach złotych</i>	Zmiana stóp procentowych - wpływ na wynik finansowy roku: zysk/(strata)	
	wzrost stóp procentowych o 1,5 %	spadek stóp procentowych o 1,5 %
31.12.2018	(3 427)	3 427
31.12.2017	(2 338)	2 338

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to możliwość poniesienia przez Grupę straty finansowej na skutek niewywiązania się z zobowiązań przez dłużników Grupy.

Ryzyko kredytowe związane jest głównie z następującymi obszarami:

- z wiarygodnością kredytową klientów, z którymi zawiera się transakcje fizycznej sprzedaży towarów,
- z wiarygodnością kredytową instytucji finansowych (banków/brokerów), z którymi zawiera się lub które pośredniczą w zawieraniu transakcji zabezpieczających, a także tych w których lokowane są wolne środki pieniężne,
- z kondycją finansową pożyczkobiorców.

Ryzyko kredytowe dotyczy w szczególności następujących pozycji bilansowych:

- należności z tytułu dostaw i usług,
- instrumenty pochodne,
- środki pieniężne i lokaty bankowe,
- udzielone pożyczki,
- udzielone gwarancje i poręczenia.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Pożyczki i pozostałe aktywa finansowe	272	353
Należności	231 479	223 482
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	33 190	14 842
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (z wyłączeniem środków pieniężnych w kasie)	46 992	36 518
Razem	311 933	275 195

Na dzień sprawozdawczy nie występowała znacząca koncentracja ryzyka kredytowego. Wartość księgową każdego aktywa finansowego przedstawia maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe.

Udzielone pożyczki - szacowanie utraty wartości aktywów

Grupa udzieliła kilku pożyczek edukacyjnych dla osób będących na studiach wyższych. Wysokość szacowanej utraty wartości tych pożyczek jest pomijalna z punktu widzenia wyników osiągniętych przez Grupę na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Należności handlowe - szacowanie utraty wartości aktywów

Grupa od wielu lat współpracuje z dużą liczbą klientów, co wpływa na geograficzną dywersyfikację należności handlowych. Grupa ogranicza ekspozycję na ryzyko kredytowe związane z należnościami handlowymi poprzez ocenę i monitoring kondycji finansowej kontrahentów oraz stosowanie systemu przyznawania limitów kredytowych zgodnie z przyjętą w Grupie procedurą. Stosowane są różnorodne rodzaje zabezpieczeń limitów kredytowych (najczęściej są to: weksel in blanco z deklaracją wekslową, notarialne akty poddania się egzekucji, hipoteki, cesje należności). Zarządzanie ryzykiem kredytowym odbywa się poprzez bieżący monitoring stanu należności (badanie ekspozycji kredytowej w stosunku do przyznanych limitów, analiza przeterminowań) oraz wewnętrzny system raportowania realizacji procedury. Sprzedaż do klientów bez przyznanego limitu dokonywana jest na przedpłaty.

Grupa ubezpiecza całość należności, w 2018 r. ubezpieczenia należności realizowane były w Atradius Credito Caucion S.A., Towarzystwie Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. oraz w Credendo S.A.

Wg stanu na 31 grudnia 2018 roku Grupa posiadała następujące formy zabezpieczeń dla należności handlowych:

- 75,9% należności ubezpieczonych w firmach ubezpieczeniowych (93,0% na 31 grudnia 2017 r.),
- 0,2% należności nie ubezpieczonych z zabezpieczeniem ustanowionym przez kontrahenta (0,0% na 31 grudnia 2017 r.)
- 23,9% należności bez ubezpieczenia (7,0% na 31 grudnia 2017 r.).

Struktura wiekowa należności handlowych

Wartość brutto

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Nieprzeterminowane	144 178	147 642
Przeterminowane, w tym	61 688	57 613
1-30 dni	38 845	49 994
31-60 dni	15 209	1 998
60-180 dni	2 570	2 177
181-365 dni	1 441	2 170
Powyżej 365 dni	3 623	1 274
Razem	205 866	205 255

Utrata wartości

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Nieprzeterminowane	(293)	(29)
Przeterminowane, w tym	(1 791)	(919)
1-30 dni	(104)	(86)
31-60 dni	(46)	(74)
60-180 dni	(85)	(111)
181-365 dni	(608)	(256)
Powyżej 365 dni	(948)	(392)
Razem	(2 084)	(948)

Wartość netto

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
Nieprzeterminowane	143 885	147 613
Przeterminowane, w tym	59 897	56 694
1-30 dni	38 741	49 908
31-60 dni	15 163	1 924
60-180 dni	2 485	2 066
181-365 dni	833	1 914
Powyżej 365 dni	2 675	882
Razem	203 782	204 307

Zwiększenia i zmniejszenia odpisów aktualizujących należności handlowe od jednostek powiązanych:

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Bilans otwarcia na 1 stycznia	(948)	(480)
Utworzenie	(3 042)	(1 643)
Wykorzystanie	306	79
Rozwiązanie	1 600	1 096
Bilans zamknięcia na 31 grudnia	(2 084)	(948)

Grupa stosuje nadrzędną zasadę, według której dla należności handlowych zastosowanie ma uproszczone podejście, w ramach którego odpisy dla tych ekspozycji są zawsze szacowane w wysokości dożywotnych oczekiwanych strat kredytowych (*lifetime ECL*).

W ramach rozwiązań przyjęto założenie, że należności handlowe obejmują dwie główne grupy:

1. Należności z rozpoznaną utratą wartości - objęte pełnym odpisem aktualizującym zgodnie z obowiązującymi rozwiązaniami MSR 39 (należności przeterminowane powyżej 180 dni oraz należności z tytułu wystawionych not odsetkowych).
2. Należności bez rozpoznanej utraty wartości - pozostałe należności handlowe, dla których wyznaczenie odpisów polega na oszacowaniu oczekiwanej straty kredytowej.

Dla należności ubezpieczonych przyjmuje się dodatkowo, że w przypadku wystąpienia częściowych spłat własnych dłużnika, Grupa i ubezpieczyciel dzielą się spłatą proporcjonalnie do udziału w ryzyku kredytowym.

Dla celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej Grupa zastosowała historyczne współczynniki spłacalności w ramach kohort. Kohorty utworzone zostały dla każdego homogenicznego typu należności handlowych i istotnych grup opóźnień, w okresach, za które dostępne są dane. Aby zachować zgodność z wymaganiami MSSF 9 dotyczącego uwzględnienia bieżących warunków makroekonomicznych, okres danych na podstawie których są wyznaczane współczynniki wynosi 2 lata.

Poniższe zestawienia tabelaryczne prezentują należności handlowe Grupy oraz wartości odpisów na oczekiwane straty kredytowe zgodnie z nowym standardem MSSF9.

Nota informująca o jakości aktywów finansowych (należności handlowych) i zrealizowanych odpisach:

w tysiącach złotych	31.12.2018		Razem
	Należności handlowe bez rozpoznanej utraty wartości	Należności handlowe z rozpoznaną utratą wartości	
Należności handlowe:			
Przed terminem zapadalności	143 885	293	144 178
Opóźnione między 1 - 14 dni	31 919	49	31 968
Opóźnione między 15 - 30 dni	6 822	55	6 877
Opóźnione między 31 - 60 dni	15 163	46	15 209
Opóźnione między 61 - 180 dni	2 485	85	2 570
Opóźnione powyżej 180 dni	616	4 448	5 064
Razem należności handlowe brutto na 31.12.2018	200 890	4 976	205 866
Odpis z tytułu ryzyka kredytowego	*(85)	** (1 999)	(2 084)

* kwota odpisów (szacowana utrata wartości wyliczona zgodnie z MSSF 9) od należności bez rozpoznanej utraty wartości

** kwota odpisów od należności z rozpoznaną utratą wartości

Nota dla należności handlowych brutto - poziom ubezpieczenia należności:

w tysiącach złotych	31.12.2018
Poziom zabezpieczenia:	
Nieubezpieczone należności handlowe	51 138
Wkład własny należności ubezpieczonych	15 473
Część ubezpieczona	139 255
Razem	205 866

Istotne zmiany wartości bilansowej brutto należności handlowych i poziomy odpisów w raportowanym okresie:

w tysiącach złotych	Należności handlowe bez rozpoznanej utraty wartości	Należności handlowe z rozpoznaną utratą wartości	Razem
Należności handlowe brutto według stanu na początek okresu sprawozdawczego - 01.01.2018	201 532	3 723	205 255
Pozyskanie nowych należności	156 683	1 091	157 774
Transfer do Lifetime ECL (utrata wartości)	(408)	408	0
Zmiany wynikające z wyłączenia należności z bilansu (spłaty lub spisania) w okresie sprawozdawczym	(156 917)	(246)	(157 163)
Zmiany wynikające ze sposobu pomiaru rezerwy	0	0	0
Saldo należności brutto według stanu na koniec okresu sprawozdawczego - 31.12.2018	200 890	4 976	205 866

Nota prezentująca zmianę odpisów na należnościach handlowych w raportowanym okresie:

<i>w tysiącach złotych</i>	Odpis na należnościach bez rozpoznanej utraty wartości	Odpis na należnościach z rozpoznaną utratą wartości	Razem
Odpis na należnościach handlowych			
Saldo odpisów według stanu na początek okresu sprawozdawczego - 01.01.2018	(113)	(948)	(1 061)
Transfer do Liftetime ECL (bez utraty wartości)	0	191	191
Transfer do Liftetime ECL (utrata wartości)	0	(191)	(191)
Nowe odpisy w trakcie okresu sprawozdawczego	(5)	(2 484)	(2 489)
Odpisy na należnościach zapadłych/wyłączonych z bilansu w trakcie okresu sprawozdawczego	0	(553)	(553)
Odpis dotyczący spisanych należności	0	386	386
Odwrocenie rezerw dla należności uprzednio spisanych	33	1 600	1 633
Zmiany w modelach/parametrach ryzyka	0	0	0
Saldo odpisów według stanu na koniec okresu sprawozdawczego - 31.12.2018	(85)	(1 999)	(2 084)

Na dzień 31 grudnia 2018 r. należności handlowe w kwocie 143 885 tys. zł nie były przeterminowane, ani nie utraciły wartości (31.12.2017 r.: 147 613 tys. zł). Na dzień 31 grudnia 2018 r. należności handlowe w kwocie 59 897 tys. zł (31.12.2017 r.: 56 694 tys. zł) były przeterminowane, ale nie stwierdzono utraty ich wartości. Należności te dotyczą w głównej mierze klientów, z którymi Grupa współpracuje od wielu lat.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. należności handlowe w kwocie 1 791 tys. zł (31.12.2017 r.: 919 tys. zł) były przeterminowane i stwierdzono utratę ich wartości, w związku z czym w 2018 r. zostały objęte odpisem w wysokości 1 791 tys. zł (31.12.2017 r.: 919 tys. zł). Na dzień 31 grudnia 2018 r. należności handlowe w kwocie 293 tys. zł nie były przeterminowane, ale stwierdzono utratę ich wartości (31.12.2017 r.: 29 tys. zł).

Grupa oczekuje, że realizacja nieprzeterminowanych należności handlowych przez kontrahentów nastąpi nie później niż dwanaście miesięcy od zakończenia okresu sprawozdawczego.

Grupa ocenia, że ryzyko nieuregulowania należności przez kontrahenta w zakresie należności nieprzeterminowanych oraz należności przeterminowanych nieobjętych odpisem jest znikome, ze względu na efektywne zarządzanie kredytem kupieckim i windykacją. Grupa m.in. wyznacza limity dla poszczególnych kontrahentów i ustanawia zabezpieczenia oraz ma możliwość dokonywania kompensaty wzajemnych wierzytelności.

Środki pieniężne - szacowanie utraty wartości aktywów

Grupa lokuje wolne środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyłącznie w podmiotach działających w sektorze finansowym. Analiza ekspozycji na ten rodzaj ryzyka, przeprowadzona na dzień 31 grudnia 2018 roku dla kwoty 46 258 tys. zł, co stanowi 98,39 % ogółu środków pieniężnych Grupy (pozostałe są to środki pieniężne w drodze i w kasie), wykazała, że są to w przeważającej części banki posiadające rating na poziomie najwyższym, średniowysokim i średnim, a także dysponujące wysokimi kapitałami własnymi oraz wiodącą i stabilną pozycją rynkową w Polsce. Ryzyko kredytowe z tego tytułu jest na bieżąco monitorowane poprzez analizę ratingów kredytowych oraz ograniczenie poziomu koncentracji środków w poszczególnych instytucjach finansowych.

Poziom koncentracji środków pieniężnych i lokat z uwzględnieniem oceny kredytowej instytucji finansowych (na 31 grudnia 2018 roku):

<i>w %</i>	Rating Moody's	Rating Fitch	Rating S&P	31.12.2018
Broker1	-	-	-	39,7%
Bank1	Baa1	BBB	BBB+	34,8%
Bank2	A2	A	-	12,5%
Bank3	Baa2	BBB-	-	6,0%
Bank4	Aa3	A+	A	5,5%
Pozostałe 7 banków	-	-	-	1,5%

Mimo koncentracji środków pieniężnych u dwóch głównych podmiotów Grupa ocenia, że ze względu na dobrą, dotychczasową współpracę z tymi podmiotami, poziom ich ratingów a także fakt monitorowania ich wyników finansowych oraz innych informacji rynkowych i pozarynkowych wskazujących na ich sytuację finansową, nie jest narażona na znaczące ryzyko kredytowe wynikające ze zdeponowania środków finansowych w tych instytucjach.

Wysokość szacowanej utraty wartości środków pieniężnych jest pomijalna z punktu widzenia wyników osiągniętych przez Grupę na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Zgodnie z dopuszczoną przez standard możliwością, Grupa zrezygnowała z szacowania utraty wartości środków pieniężnych dla danych dla okresu porównywalnego.

Transakcje w instrumenty pochodne - szacowanie utraty wartości aktywów

Grupa zawiera transakcje w instrumentach pochodnych w podmiotach działających w sektorze finansowym. Analiza ekspozycji na ten rodzaj ryzyka, przeprowadzona na 31 grudnia 2018 roku pokazuje, że są to w przeważającej części banki posiadające rating na poziomie najwyższym, średniowysokim i średnim, a także dysponujące wysokimi kapitałami własnymi oraz wiodącą i stabilną pozycją rynkową w Polsce. Ryzyko kredytowe z tego tytułu jest na bieżąco monitorowane poprzez analizę ratingów kredytowych oraz ograniczenie poziomu koncentracji transakcji w poszczególnych instytucjach finansowych.

W celu ograniczenia przepływów pieniężnych i jednocześnie ograniczenia ryzyka kredytowego Spółka dokonuje rozliczeń netto do poziomu dodatniego salda wyceny transakcji w instrumentach pochodnych zawartych z danym podmiotem.

Poziom koncentracji wartości godziwej transakcji pochodnych z uwzględnieniem oceny kredytowej instytucji finansowych

w %	Rating Moody's	Rating Fitch	Rating S&P	31.12.2018
Bank1	A2	A	-	92,7%
Bank2	Baa1	BBB	BBB+	6,2%
Pozostałe	-	-	-	1,1%

Pomimo koncentracji ryzyka kredytowego związanego z wyceną transakcji w instrumentach pochodnych u jednego głównego podmiotu Grupa ocenia, że ze względu na aktualny rating tego banku oraz dobrą, dotychczasową współpracę a także monitorowanie jego wyników finansowych oraz innych informacji rynkowych i pozarynkowych wskazujących na jego sytuację finansową, nie jest znacząco narażona na ryzyko kredytowe wynikające z wyceny transakcji w instrumentach pochodnych.

Ryzyko utraty płynności

Ryzyko utraty płynności jest to ryzyko wystąpienia braku możliwości spłaty przez Grupę jej zobowiązań finansowych w momencie ich wymagalności. Grupa podejmuje działania mające na celu zapewnienie stabilnego i efektywnego finansowania działalności.

W zarządzaniu płynnością Grupa kieruje się następującymi zasadami:

- zapewnienie stabilnego i zdywersyfikowanego finansowania od instytucji zewnętrznych,
- przeznaczanie nadwyżek finansowych na spłatę zadłużenia odsetkowego bądź efektywne lokowanie ich w bezpieczne instrumenty,
- limity kredytowe dla partnerów handlowych,
- ściągłość należności zgodnie z ich terminami płatności, ewentualnie wystawianie not odsetkowych w przypadku przeterminowań,
- efektywne zarządzanie pozostałymi elementami kapitału obrotowego.

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych wraz z płatnościami odsetek:

Na dzień 31.12.2018

w tysiącach złotych	Wartość bilansowa	Zakontraktowana wartość przepływów	do 1 m-ca	od 1 m-ca do 3 m-ca	od 3 m-ca do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat
Zobowiązania finansowe							
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	5 083	5 300	225	431	1 625	3 019	-
Kredyt w rachunku bieżącym	215 232	215 232	215 232	-	-	-	-
Inne zobowiązania oprocentowane	8 494	9 182	61	369	1 559	7 193	-
Pochodne instrumenty finansowe	11 822	11 822	140	-	8 225	3 457	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe (z wyjątkiem zobowiązań z tytułu podatków)	90 939	90 939	90 939	-	-	-	-
Razem	331 570	332 475	306 597	800	11 409	13 669	-

Na dzień 31.12.2017

<i>w tysiącach złotych</i>	Wartość bilansowa	Zakontraktowana wartość przepływów	do 1 m-ca	od 1 m-ca do 3 m-ca	od 3 m-ca do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat
Zobowiązania finansowe							
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	6 091	6 383	257	283	2 251	3 592	-
Kredyt w rachunku bieżącym	140 575	140 575	140 575	-	-	-	-
Inne zobowiązania oprocentowane	9 680	11 708	93	285	1 279	7 978	2 073
Pochodne instrumenty finansowe	29 213	29 212	3 237	41	15 768	10 166	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe (z wyjątkiem zobowiązań z tytułu podatków)	141 868	141 868	141 868	-	-	-	-
Razem	327 427	329 746	286 030	609	19 298	21 736	2 073

Zarządzanie kapitałami

W celu zachowania zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji Spółka zarządza kapitałem w taki sposób, aby zapewnić przyszły rozwój przy jednoczesnym maksymalizowaniu zwrotu z kapitału dla akcjonariuszy. Poziom zwrotu z kapitału Grupa monitoruje za pomocą wskaźnika rentowności kapitału ROE (zysk netto/kapitał własny). Poziom tego wskaźnika na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi -1,6 % (odpowiednio na dzień 31 grudnia 2017 roku 9,3%).

Ponadto w procesie zarządzania płynnością i kapitałem Grupa zwraca także uwagę na wskaźniki:

- wskaźnik pokrycia aktywów (kapitał własny / suma aktywów), poziom tego wskaźnika na 31 grudnia 2018 roku wynosi 32,0% (odpowiednio na 31 grudnia 2017 roku 34,0%).
- wskaźnik płynności bieżącej (aktywa obrotowe / zobowiązania krótkoterminowe), poziom tego wskaźnika na 31 grudnia 2018 roku wynosi 1,3 (odpowiednio na 31 grudnia 2017 roku 1,4).

W celu optymalnego zarządzania kapitałem, utrzymania płynności i zdolności kredytowej pozwalającej na uzyskanie i utrzymanie finansowania zewnętrznego, Grupa w długim okresie dąży do utrzymania wskaźnika pokrycia aktywów na poziomie nie niższym od 20 %, natomiast wskaźnika płynności bieżącej na poziomie nie niższym od 1,1.

4.29 ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Grupa posiadała następujące zobowiązania warunkowe na dzień 31 grudnia 2018 r. i 31 grudnia 2017 r.:

Kwota gwarancji dotyczących zobowiązań Jednostki dominującej Unimot S.A. wobec osób trzecich, wystawionych w toku bieżącej działalnością dzień 31 grudnia 2018 r. oraz na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła odpowiednio 61,17 mln PLN i 1,45 mln EUR oraz 50,5 mln PLN i 0,0 mln EUR. Dotyczyły one głównie: gwarancji cywilnoprawnych związanych z zabezpieczeniem należytego wykonania umów, oraz gwarancji publicznoprawnych wynikających z przepisów powszechnie obowiązujących zabezpieczających prawidłowość prowadzenia działalności koncesjonowanych w sektorze paliw ciekłych i wynikających z tej działalności należności podatkowych, celnych itp.

Wartość akredytyw standby wystawionych na zlecenie Jednostki Dominującej Unimot S.A. na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku wyniosła odpowiednio 0 USD i 11,76 USD

Jednostka Dominująca Unimot S.A. udzieliła poręczenie cywilne za zobowiązania jednostki powiązanej osobowo niekonsolidowanej w kwotach na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz na dzień 31 grudnia 2017 r. odpowiednio 1,6 mln PLN i 1,6 mln PLN.

Kwota gwarancji dotyczących zobowiązań spółek zależnych wobec osób trzecich, wystawionych w toku bieżącej działalności, na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła odpowiednio 15,24 mln PLN i 5,21 mln PLN.

Spółki powiązane posiadały poręczenia wobec osób trzecich na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz na dzień 31 grudnia 2017 r. wynoszące odpowiednio 14,15 mln PLN i 14,15 mln PLN.

4.30 PODMIOTY POWIĄZANE

Określenie podmiotów powiązanych

Grupa zawiera transakcje z Jednostką Dominującą oraz jednostkami powiązanymi wyszczególnionymi poniżej.

Jednostki powiązane konsolidowane:

- Unimot System Sp. z o.o.
- Blue LNG Sp. z o.o.
- Blue Cold Sp. z o.o.
- PPGW Sp. z o.o.
- Unimot Paliwa Sp. z o.o.
- Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o.
- Unimot Energia i Gaz Sp. z o.o. SK.A.
- Tradea Sp. z o.o.
- Unimot Ukraine LLC
- Unimot Asia LLC

Jednostki powiązane niekonsolidowane:

- Unimot Express Sp. z o.o. (jednostka dominująca)
- Zemadon Limited (jednostka powiązana z Unimot Express Sp. z o.o.)
- Ammerveil Limited (jednostka powiązana z Unimot Express Sp. z o.o.)
- Unimot Truck Sp. z o.o. (jednostka powiązana z Unimot Express Sp. z o.o.)

w tysiącach złotych

	31.12.2018	31.12.2017
Należności krótkoterminowe:		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	79	80
Zobowiązania krótkoterminowe		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	196	249
Pożyczki otrzymane		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	326	312

w tysiącach złotych

	31.12.2018	31.12.2017
Przychody ze sprzedaży produktów		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	-	--
Przychody ze sprzedaży usług		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	214	307
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	340	416
Zakup towarów, materiałów i środków trwałych		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	12	-
Zakup usług		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	598	706
Pozostałe przychody		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	-	-
Pozostałe koszty		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	-	-
Przychody finansowe		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	-	-
Koszty finansowe		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	150	269
Koszty dotyczące odpisów na należności		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	-	-
Koszty dotyczące wątpliwych zobowiązań		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	-	-

Jednostki powiązane niekonsolidowane:

PZL Sędziszów S.A. (jednostka stowarzyszona z Unimot Express Sp. z o.o.

<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2018	31.12.2017
<i>Należności krótkoterminowe:</i>		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	236	86
<i>Zobowiązania krótkoterminowe</i>		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	-	52
<i>w tysiącach złotych</i>	31.12.2017	31.12.2016
Przychody ze sprzedaży usług		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	5	1
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	343	264
Zakup towarów, materiałów i środków trwałych		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	-	-
Zakup usług		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	12	66
Pozostałe przychody		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	-	-
Pozostałe koszty		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	-	-
Przychody finansowe		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	19	14
Koszty finansowe		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	-	-
Koszty dotyczące odpisów na należności		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	-	-
Koszty dotyczące wątpliwych zobowiązań		
- jednostki powiązane (niekonsolidowane)	-	-

W bieżącym okresie sprawozdawczym nie zidentyfikowano indywidualnych transakcji przeprowadzonych pomiędzy Spółkami Grupy, które byłyby znaczące ze względu na nietypowy zakres i ich wartość. Transakcje zawarte przez Spółki Grupy wchodzą w zakres normalnych, codziennych operacji gospodarczych, przeprowadzonych na zasadach i warunkach rynkowych. Transakcje te dotyczyły głównie zakupów materiałów i usług na potrzeby bieżącej działalności operacyjnej (paliwa, energia, usługi najmu).

Grupa w badanym okresie oraz w okresie porównawczym udzieliła poręczeń cywilnych, poręczeń wekslowych oraz wystawiła gwarancje za zobowiązania jednostek powiązanych - szczegóły w nocie 4.29.

4.31 NOTA OBJAŚNIAJĄCA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

<i>w tysiącach złotych</i>	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Zmiana stanu należności wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	3 983	(40 582)
Zmiana stanu należności z instrumentów zabezpieczających	-	873
Zmiana stanu należności w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	3 983	(39 709)
Zmiana stanu zobowiązań wynikająca ze sprawozdania z sytuacji finansowej	(63 323)	6 951
Zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	832	(14)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu zakupu udziałów	251	(251)
Zmiana stanu zobowiązań w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(62 240)	6 686

4.32 ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

Nie wystąpiły istotne zdarzenia po dniu bilansowym, które nie zostały ujęte w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Zawadzkie, 29 marca 2019 r.

.....
Adam Sikorski
Prezes Zarządu Unimot S.A.

.....
Robert Brzozowski
Wiceprezes Zarządu Unimot S.A.

.....
Marek Moroz
Wiceprezes Zarządu Unimot S.A.

.....
Małgorzata Walnik
Osoba sporządzająca sprawozdanie